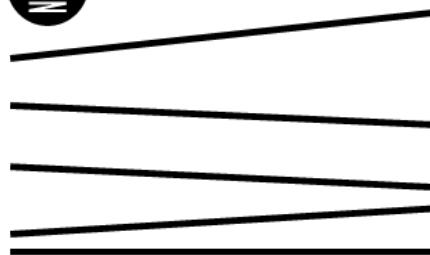

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Rahbek, Knud Lyhne.; [Knud Lyne Rahbek].

Prosaiske Forsøg

Vol. 3

København, 1785-1806

8 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Henry

D. D. Dr.

Surgeon

Prosaiske Forsøg.

Tredie Samling.

6241

Kjøbenhavn, 1793.

Forlagt af Johan Frederik Schultz,
Hof- og Universitetsbogtrykker.

Mine ældste

og

kiæreste fraværende Venner

L o r e n z W i w e t

Doctor Medicinæ og Physikus i Holland,

og

hans Hustru

Sophie Birgitte Wivert

tilegner.

Ihr, meiner Wahlfahrt erste Wonne,
Ihr Edlen, die mein Arm umschloß,
Als noch auf uns die Morgensonne
Ihr Unbelebend Feuer goß,
Vergebens grüßet euch mein Seegen,
Vergebens wallt euch meine Brust,
Streckt sich zur süßgewohnten Lust
Mein Arm dem eurigen entgegen;
Ihr seid dahin; auf fernen Wegen
Muß ich, ein Spiel des Schicksals, gehen.
O! werd' ich in den dunkeln Gründen,
Durch die sich meine Schritte winden,
Nicht einen von euch wiedersehn!

B o m h u s e t .

E n F o r t æ l l i n g .

Ficta voluptatis causa sint proxima veris.

HORAT.

B o m b u s e t

En Fortælling.

Ce, qvi redouble l'etonnement, c'est, qve dans le temps, dont il s'agit, il ne disparut dans l'Europe aucun homme considerable.

Voltaire Siecle de Louis XIV.

Det var en deilig Høstdags Morgen; den unge Melnek, som paa denne Dag skulde forlade Universitetet, hvor han havde nydt saa mange Glæder, og fundet saa mange og varme Venner, vaagnede efter en kort og uroelig Slum, der idelig var bleven afbrudt af Drømme, hvori Gaarsaftenens Afskedsfange svævede ham for Dre, hvori hvert Haandtryk, hvert Favntag, hvert Blik, hvor han havde læst sine troefaste Staldbroders Smerte ved hans nær forestaaende Savn, forestilte sig for ham igien. Disse havde endnu ikke taget den endelige Afsked; efter gammel Sædvane kunde saa elsket

en Medbroder ikke reise bort uden Pedsagning;
 men Melnek, saa rørt han end var ved denne
 Prøve paa deres Hengivenhed, besluttede at und-
 gaae disse mange Farvel, lod sin Hest sadle, skrev
 en Sæddel til Følgefæbets Formand, takkede dem
 samtlig, men bad dem undskyldte, at han maatte
 frabede sig det, og reed bort, ikke til Residentsen,
 hvor han ellers skulde taget hen; men til sin Fa-
 der, der eiede en Gaard nogle Miile derfra. Tung-
 sindig forlod han ***, som, saa lidet behageligt dets
 Uphold end er i sig selv, og saa ubehageligt det i
 Begyndelsen havde været ham, dog ved Venskab
 var blevet ham kjær; med Taare saae han tilbage
 dertil, i det han var paa Toppen af den Høi, hvor
 han sidste Gang kunde gine det; de glade Dage,
 de mange elskede Venner svævede livagtige for ham;
 han gav sin Hest af Sporerne, ligesom han kunde
 undflye alle disse Villeder, ved at komme fra
 Høien; men dette Forsøg paa, at undflye dem, gav
 dem i Begyndelsen endnu meere Livagtighed. Han
 operlod sig da til dem, og nu, da han ikke meere
 vilde forjage dem med Magt, veeg de, som altiid
 skeer, af sig selv lidt efter lidt, og gave Plads for
 Udsigter over Fremtiden, Forestillinger om det, der
 vente:

ventede ham paa den ny Bane, han nu skulde betræde, om hans Faders Glæde ved at see ham uventet igien, om de Veie, han vilde bryde sig til at virke, og gavne. Saaledes hensvunde adskillige Timer; imidlertid blev Dager alt meere lummer, Luften alt meere uklar og tung, og endelig reiste sig et Tordenvæir, der naaede vor Rejsende just, som han var kommen et godt Stykke ind paa den store og øde Lyngheede. Her reed han en Tiid lang uden at kunde finde Lye eller Skiul; endelig blev han langt borte et Bomhuus vaer, gandske giennemblødt kom han dertil; en ærværdig gammel Mand aabnede Bommen for ham; "Gode Gamle! sagde Melnek, vil han ikke laane mig Huus, til Veiret gaaer over?"

"Meget gierne! svarede denne.

"Men min stakkels Hest?"

"Ja! Stald har jeg ikke; men jeg skal dog nok bringe den i Tørre."

Melnek takkede, sprang af, og gik ind i Stuen, hvor han til sin store Forundring fandt Brindleys Horats liggende paa Bordet, og den skønne Ode: Bøde skal du for Fædres Forbrydelser! opslaaet.

"Har han Børn?" spurgde Melnek, da den Gamle, der havde trukket Hesten i Lye, kom igien ind i Stuen.

"Nei!"

"Hvo læser da i den Horats?"

"De skal vel have deres Badsæk! De er jo gandske vaad!" sagde den Gamle, tog i det samme Horatsen af Bordet, fastede den op paa en Hylde over Dørren, og lavede sig til at gaae ud efter Badsækken.

Melnek sølte af denne Udfærd, at han ikke maatte spørge meere, takkede altsaa for den Gamles Tilbud, og denne gif. Paa Hyliden over Dørren laae endnu et Par Bøger af samme Format som Horatsen; Melnek havde ubeskrivelig Lyst til at eftersee, hvilke det var; men saa megen Erbsødighed havde den Gamles ærværdige og høitidelige Udseende og Udfærd indskudt ham, at han ikke dristede sig til at møtte denne Nysgiærrighed. Siden har han erfaret, at det var Tacitus og Lucan.

Den Gamle kom nu med Badsækken, og Melnek flødde sig om. Under Omklædningen kom de lidt efter lidt i Samtale. Melnek var bleven ubeskrivelig begiærlig efter at erfare, hvo denne
synder=

synderlige Mand kunde være, som han fandt saaledes begravet i denne Udkerk; og den Gamle lod til at have fattet Godhed for Melnek. Hændelsesviis kom denne til at sige, at han nu tog hjem til sin Fader, og derfra til Residensen for at gjøre sin Lykke.

"Lykke!" gientog den Gamle med et ubeskriveligt Smil: "hvad kalder De Lykke?"

"At gavne sine Medmennesker, belønnes, elskes, og agtes af dem!"

"Kan man det?" spurgde hiin videre.

"Hvorfor ikke? naar man redelig tragter derefter!"

"Troer saa eens Medmennesker det?"

"Naar man ikke giver dem Anledning til at troe andet."

"Sage de da heller ingen?"

"Undertiden; men tilsidst vinder dog Sandhed."

"Som da Athenienserne rakte Socrates Giftbæggeret!"

"Den Gang vandt den i det mindste lidt tilde?"

"Eller da Aristides blev jaget i Landflygtighed!"

"Men dog igien kaldt tilbage."

"Eller da Phocion ikke eengang maatte finde et Gravsted i sit uskionsomme Fædreland?"

"Men De tage ogsaa alle Deres Exempler fra ældre Tider."

"Skulde da de nyere være bedre?"

"Det synes mig."

"Regne De Hendrik den fjerdes Dage til de nyere Tider?"

"Det var en Oprørs- og Fanatismes Epoke."

"Kaldt Gustav Adolph for Fiendehaand?"

"Det er en Lod, som hviler over de høiere Stænder, at de ikke kunne gavne det heele, uden at fornærme eller i det mindste fortørne enkelte."

"Hørte da den ædle Rousseau ogsaa til disse Stænder, siden man ikke eengang vilde unde ham et Fængsel til Fristed?"

"Jeg veed ikke, om De kender de to Linier af et meget skønt Digt til hans Minde:

Les mortels, qu'il vouloit forcer a se connoitre,
S'etoient trop avilis pour non pas l'en punir.

Alle Sandheder ere ikke behagelige at høre; og de, han forkyndte, vare især saare ubehagelige for dem, der havde Magten i Hænde."

"Og nu vor Læssing! hvem fornærmede han ved hans utrættede og redelige Grandsten efter Sandhed?"

"Men vilde De dog ikke heller være Læssing end Götze?"

"Hvo vil ikke heller være Lammet end Ulven, men hvo vil dog gierne synderlides?"

"De troer meget lidt paa Menneskegodhed."

"Mennesket er godt; men Menneskene er onde. Det er næsten den eeneste Sentents, jeg har beholdt igien af min Rousseau, og Gud veed, hvor sand den er, især naar man bedømmer Menneskene efter deres Handlinger, og ikke efter de Hensigter, de have, eller troe at have derved."

"Men skal man da leve ufiendt, unyttig i Verden?"

"Kiære unge Mand! gaae i Rette med Dem selv! De sætter unyttig først; men skulde ikke ufiendt, være det, der laae Dem meest paa Hjerte?"

"Nu! og om saa var!"

"Melnek! det, De frygter for, det, De anseer for Ulykke, er den eeneste, den misundsværdigste Lykke paa Jorden; at leve ufiendt, er at

leve umiskjændt! og at miskjændes, troe mig, det er den tungeste af alle de Forkandelser, der af Pandoras Kiste gik sig ud over Jorden. Og troe ikke, troe for alting ikke, at de, som leve ukjændte, leve derfor unyttige! som oftest ere disse, der virke i Stilhed, i det Smaa, og med Læmpe, de egenlige og sande Gavnere. De fleeste glimrende Revolutionister og Reformatorer arbeide i Almindelighed for sig selv, for sin egen Ære og Fordeel, i det de indbilde deres Medmennesker, eller Medborgere, at de arbeide for disse; hvilket de endelig og undertiden indbilde sig selv."

"Men alle Sygdomme ere ikke tiente med læmpelige Midler; disse ere som oftest Palliativer; og stundom behøves der Radicalsurer."

"Som i Almindelighed kun læge een Sygdom ved at forvandle den til en anden og ulægeligere; Radicalsurer udkræve desuden fra Patientens Side en Tiltroe og Hørighed, som man ikke maae gjøre sig Regning paa, naar det er et heelt Folk, eller en Classe af Mennesker, man tager i Cuur. Selv de faa, vi nævnede før, som med virkelig redelige Hensigter, og med saa usædvanlige Evner vovede sig til dette Rikæmpeforetagende,

hvor

hvor lidet udrettede de? de opofrede sig selv til lid-
den Binding for den gode Sag. Melnek! det er
første Gang, jeg seer Dem, i Dag! men troe en
gammel Mand, der kanſke fiænder meere til
Verden, end De venter. De ſkal nu til at gaae
ind i den; De har Hoved og Kundſkaber; De har
Iver og Barme for det Gode; ſaa kort vor Sam-
tale har været, har jeg hørt meere end eet Træk,
hvoraf jeg har ſeet, hvad for Ideer, De gaaer
svanger med; hvordan De vil erklære Deſpotie,
og Misbrug, og Fordomme aabenbar Krig; hvor-
dan De har beſluttet at blive Helt eller Martyr
for Sandhed og Ret; men tænk paa mig! gaae
ſagte, og gaae ſikkert! troe mig, De gavner da
meere og varigere. Har De Deres egen Lykke
færd, følger De min Advarſel."

"Men anſeer De da ikke det for Lykke, at
man kan være ſig ſelv bevidſt, at man med Iver
har ſøgt at fremme ſine Medmenneſkers Vel! reg-
ner De ikke paa denne Dydens egen uadſkillelige
Løn."

"Hos de fleeste Reformatorer og Omſtøbere
vilde denne Selvbevidſthed vel være Selvbedrag."

"Som den største Deel af den menneskelige Lyksalighed."

Derfor varer ogsaa første Deelen af den menneskelige Lyksalighed saa ubeskrivelig kort, og efterlader sig saa bittere Efterveer, naar Selvbedraget ophører. Men jeg vil endog sætte, hvad jeg virkelig troer om Dem, at denne Selvbevidsthed vilde være grundet; troer De, den derfor blev varig? Naar De nu ofte, idelig, stedse saae Deres uskyldigste, Deres roesværdigste Handlinger og Hensigter miskiændte, misdømte, mislønnede! det er saa, denne Miskiændelse vilde i Begyndelsen give Deres Selvfølelse Styrke! men det blev Kortvivlelssens Krampestyrke, den vilde afløses ved Afsmagt; da synker De igien, som De reiste Dem; De faaer Dieblikke, hvori De seer Dem selv og Deres Handlinger i det Huuspeil, Miskiændelsen rækker; og hvordan staaer det da med Dydens egen uadskillelige Løn. Vist nok vil ogsaa denne Paroxysmus igien gaae over; De vil atter føle, at De seer Uret! men troer De, at man kan føle det idelig, levende, og længe, uden at fristes til Had, og Hævngiærrighed, og Hovmod! Deres Miskiændere vil saalænge paalyve Dem disse Laster,

til

til De endelig smittes deraf! og hvordan gaar det saa med Selvbevidstheden? Evig at lade sig misfiænde, og dog evig at blive den samme, var kun en Socrates givet, og han var ikke bleven saa navnkundig for dette Forhold, hvis det havde været saa let at gjøre ham efter."

Under denne Samtale, som varede temmelig længe, var Bæiret opklaret; saa gierne Melnek, end havde talt længere med den Gamle, følte han dog, at han skyldte sin Hest, at ride et Sted hen, hvor den kunde blive forsynet, og han maatte altsaa til at tage Afsked. Efter nogle Forlegenheds Udflugter sagde han omsider: "Jeg føler nok, at jeg ikke tør byde Dem Penge; men er der ingen Ting, jeg kunde gjøre Dem en Fornøielse med....

"Jeg trænger til intet, sagde den Gamle: jeg har her i min lange Eensomhed vant mig til at forsage alle de Ønsker, det ikke staaer til mig selv, at opfylde. Den eeneste Fornøielse, De kunde gjøre mig, var, om De ved Leilighed vilde see til mig igien."

"Maae jeg det?" spurgde Melnek glad.

"De

"De skal have Tak, om De vil, sagde den Gamle; det er forunderligt, jeg har nu i 18 Aar levet her, uden enten at have, eller behøve nogen Slags Omgang; og nu, da De rider bort, er det for mig, som jeg blev første Gang eene."

Men hvoraf kom ogsaa denne besynderlige Godhed, som den Gamle saa strax fattede for dette unge Menneske? var Melnek kanskee

Jeg seer, kiære Læser! hvor Deres Indbildningskraft vil hen; dersom jeg skrev en Roman, vilde der nu intet være mig lettere, end at gjøre Dem viis, at Melnek var en uægte Søn af en stor Herre, at hans Faders Lætsind havde kostet hans Moder Livet; at Faderen havde erfaret hendes Død, at Ruelse og Nag havde pidsket ham om, som Drests Furier, at han omsider i dette Bommhus havde fundet et Fristed, og at de forsonede Guder ved denne Hændelse havde ført hans Søn igien i hans Arme; jeg kunde da her tillige tage Anledning til at tale meget om Naturens og Blodets lønlige Stemme; men jeg vil reent ud erklære, at Naturen og Blodet herved har ikke det mindste at gjøre, at Carl Heinrich Melnek, efter alt, hvad jeg om ham har fundet erfare, var Herremanden

manden Georg Melnefs rette ægte og eeneste Søn, undfangen og fød paa en Tiid, da bemeldte Bommmand i det mindste var gode hundrede Mile derfra, og at Bommmanden ikke er ham i mindste Maade paarørende eller vedkommende. Derimod skulde vi ikke have noget imod, hvis en Materialist paatager sig at forklare den gamles større Aabenhed af den physiske Virkning, den ved Jordenvæiret ledte Luft havde paa hans Nervesystem; eller hvis en Lavaterianer (om denne Sect endnu ikke gandske skulde være uddød iblandt os) stræber at udlede det af et Slags physiognomisk Sympathie. Med eet Ord, det skal være enhver tilladt at udlede det, hvoraf han vil; naar han kun ikke vil æske, at Forfatteren skal angive Grunden dertil.

Men hvo var denne Gamle?

Det er just det, kære Læser! jeg længes efter, at komme til at fortælle dig, men først. . .

Men først, Hr. Forfatter, skulde vel de Grundsætninger, denne Gamle fremsatte være saa aldeles rigtige?

Dette Spørsmål maae man forlade mig, jeg ikke troer mig forpligtet til at besvare; det er nok, naar vi af det følgende see, at disse Grundsætninger

sætninger virkelig vare den Gamles, og hvordan han vel var kommen til dem! jeg fortæller dem kun, og forsvarer, og giendriver dem ikke; men jo længere her, siger Ordsproget, jo seenere der! man tillade mig altsaa, at jeg fortsætter min Fortælling.

Det var ingen sædvanlig og tom Compliment af Melnek, at han saa glad havde modtaget den Gamles Anmodning, om at besøge ham tiere. Da Bomhuset ikke laae uden et Par Mile fra den gamle Melnefs Gaard, reed han flittig hen til det, og jo nøiere han lærte at kiende Oldingen, jo meere fandt han ham som en Mand af de meest udbredte Kundskaber, den fineste Kiendskab til Verden og Mennesker, i høieste Grad fortroelig med Europas politiske Tilstand, som den for omtrent tyve Aar siden havde været, og desmere uvidende om alt, hvad der siden havde tildraget sig. Hver Dag blev det Melnek meer og meer ubegribeligt, hvo denne forunderlige Mand kunde være; hver Dag blev han meere begierlig efter at erfare det, og hver Dag fik han mindre og mindre Mod til at fritte derom. Imidlertid havde den Gamle efterhaanden, som han blev meere kiendt med

Mel-

Melnef, af ham ladte sig laane de Bøger, som i fordums Dage havde været hans Yndlingslæsning, og som han i sin Eensomhed stundum havde ønsket at læse engang endnu. Deriblandt var Rousseaus Heloise, og hans Emil. En Dag bragde Melnef ham de sidste Deelee af denne; medens nu Melnef efter Sædvane reed sin Hest til nærmeste Landsby for ikke at være nød til, som første Gang, at bryde op, før han vilde, havde den Gamle bladet i disse to Deelee, og funden der Fragmentet, Emil og Sophie, eller de eensomme. Da dette var ham aldeles nyt, og Titelen loffede ham, gav han sig strax til, at læse paa det; men da han her traf paa det saa skræffelige og sande Skilderie af Emils Smerte ved Sophies Utroeskab, gik det ham, som Plutarch fortæller, det gik Porcia ved at see Ufsildningen af Hektors og Andromaches Ufskeed. De ilde tillægte Saar brød op; han gienkiendte her sine fordums Lidelser, og følte dem derved paa ny. Hans Tilstand var skræffelig. Unge Menneske! hvad er det, De har bragt mig? raabte han Melnef fortvivlet imøde, da han saae denne komme langt borte. En Smerte, som denne, kiendes ingen Liiise, ingen

ingen Tøgedom, uden at udgyde sig i en venfskabelig Varm; han betroede da Melnek fine Ulykker med den Forpligtelse, ikke at aabenbare dem for nogen, faalænge han levede; hans Død har nu løst hans Ben frie fra fit Løfte; men inden vi begynde paa denne Fortælling, maae vi forud erindre, at der findes adffilligt deri, fom Melnek først ved feenere og længere Omgang erfarede; thi i hiin fmertefulde Time gleed den Gamle over alt det øvrige, for at dvæle ved fine Ulykker og fine Lidelfer. Derimod ønfkede Forfatteren, at kunde foredrage diffe med den Kraft, hvormed Melnek, fom den Gamles Ord og Tone uophørlig fvaevde for Siælen, vidfte at fremftille dem. Enffelte Steder, hvor han fremførte den Gamle felf talende, troer jeg endnu at kunde erindre mig, og hvis de ikke tabe alt for meget ved at gientages, blive de ffikkerlig de meefft energiffe i det heele.

Denne ædle Olding var fød i en af Tydfflands fydlige Provindfer, hans Familienavn fortaug naturligviis Melnek, men at han hverken var af fattig eller ringe Byrd vifer det følgende noffem. Hans Moder døde i Barselfeng med ham,

og

og hans Fader fulgde to Aar efter hende i Graven; herved tilfaldt det hans Farbroder, at drage Omsorg for hans Opdragelse. Dette var en Mand af fortreffelig Character, og stældne Kundskaber; men der i sin Ungdom ved en Leilighed havde troet sig forbigaaet af Regieringen, i Misfornøielse herover forladt Tienesten, og siden opholdt sig paa en liden Gaard, hvor han levede af sine Midler. Maaskee havde ogsaa ulykkelig Kiærlighed bidraget noget til at indskyde ham denne Beslutning, i det mindste troede hans Brodersøn, at have adskillige Grunde til at formode det. En Tiid lang levede han der i philosophisk Tilfredshed for Videnskaberne og sine Benner; men da disse sidste Tiid efter anden adspredtes, forandrede, ældedes, bortdøde, begyndte hans Orkesløshed at blive ham til Byrde; I denne Epoke var det, at hans Brodersøns Opdragelse faldt i hans Hænder. Jo meere han bebreidede sig selv, at han ikke var sit Fædreland til nogen Nytte, jo meere alvorlig maatte det blive hans Forsæt, at affone sin Brøde ved at danne det en nyttig og værdig Borger i Astolph. Da han selv besad alle de nødvendige Kundskaber til at danne denne, holdt han det for

uforsvarligt at give ham i Leiesvendes Hænder; han tog Drengen til sig, og blev hans Lærer, hans Veileder, og hans Ven. Historie, Mathematik, og de levende Sprog havde især været hans Yndlings Videnskaber, og til dem anførte han sin Fostersøn; dog dannede han ikke saaledes hans Hoved, at han forsømte hans Hierte; tvertimod ansaae han de Underviisninger, han kunde meddeele sin Altolph i Samtale og Omgang, for de allervæsenligste og vigtigste; fremfor alting søgte han at indskyde denne et næsten romersk Borger-sind; og da han forudsaae, at den betydelige Formue, Altolph havde arvet, meget let engang i Tiden kunde friste ham til at blive uvirksom, for at være uafhængig, søgte han stedse at indskærpe ham, at denne Formue langt fra at frietage ham for Statens Tjeneste, meget heller gjorde ham det til Pligt at opoffre sig dertil, da den satte ham i Stand til, at efterkomme sine Pligter med en Frimodighed, som man ikke altid kunde vente, ja maaskee ikke engang altid æfte af den, der satte sit og Sines Velfærd i Bove derved. I øvrigt vidste han saaledes at afverle snart med Samtaler, snart med Læsning, snart med Tegning, snart med

med ridderlige Øvelser (thi ogsaa heri besad han megen Færdighed) at Altolph var stedse beskæftiget, og dog aldrig feed af at have noget at bestille. Det eeneste, denne retskafne Mand ikke lærte sin Brodersøn, var, at kiende Mennesker, som de findes i Verden; thi selv kiendte han dem egentlig kun, som de findes i Bøger, og hans ædle Hjerter havde ingen Mistanke om alle de Fordomme og Uselheder, der fornædte andres; han opdrog sin Brodersøn, som om han skulde sat i et romersk Senat, og hans Bestemmelse var at leve ved et tydsk Hof. Ikke rigtigere var hans Begreb om det andet Røn; uden Tvivl dømte han dem alle efter hende, han i sin Ungdom havde elsket, og hende havde han da naturligviis seet med Kierligheds Øine. Imidlertid naaede Altolph under denne Anviisning sit nittende Aar, og nu vilde han draget med til Residentsen, for selv at vejlede denne ved hans Indgang i Verden; men en hidsig Sygdom, som græsserede i Egnen, bortrev pludselig denne værdige Mand. Jeg græd, da han døde, sagde hiin ærværdige Olding, da han kom til dette Sted i sin Fortælling; og unægtelig var hans Død for mig et uopretteligt Tab;

men han kunde dog ikke have afvendt mine Ulykker, og altsaa Gud være lovet, han ikke blev Vidne til dem."

Astolph tog nu til Residentsen, blev foresillet, og i Betragtning af sin Formue, og sin Familie udnævnt til Kammerjunker. Han, der af sin Farbroder havde lært at holde Duelighed for det eeneste Middel, til at forfremmes i Statens Tieneste, ansaae naturligviis den Klasse, hvori han var hensat, som en Planteskole for tilkommende Embedsmænd og Statsstyrere, og nærmede sig med Erbødighed sine ældre Colleger, som Mennesker, han troede langt over sig i Kundskab og Duelighed. Men hvor studsede han, da han mærkede, at det eeneste, de lagde Vind paa, var, at kiende Dagens forargelige Historie, og alle dens Anekdoter, samt at være vel underrettede om de nyeste Moder; at de ansaae alle andre Kundskaber for at være langt under deres Stand, og at de i høieste Grad lod haant om ham og hans borgerlige Opdragelse. Da nu Astolph feededes ved vigtiggiorte Smaating, væmmedes ved Dumheder, og affnyede Udsvævelser, fandt han snart, at hans Jævnlinge var intet Selskab for ham; han forsøgte

da

ta paa, at nærme sig til ældre og vigtigere Mænd; disse toge ogsaa meget artig imod ham, bad ham til Vords og til Val, indlod sig i nogle Minuters Samtale med ham om Væiret, og det sidste Hofbal, og den Sangerinde, der var ventet fra Italien, og, med eet Ord, omgikkes ham som en anden Kammerjunker; men traf sig usfortøvet tilbage i stiv Superioritet, saa snart han begyndte, at vilde indlade sig med dem om det mindste, der angik Stats- eller Embedssager. Dette fortrød ham; skøndt han siden efter, da han lærte at kende de fleste af dem, fuldkommen indsaae, at der kunde ikke gives nogen mindre interessant Omgang for en nitten Aars Sværmer, end med en gammel Hofkryber, der ved Munkes eller Qvindes gunst havde gjort og befæstet sin Lykke; og af saadanne bestod for det meste det ***nch***ste Ministerium den Tid.

Da han altsaa intet Sted kunde finde Omgang for sig, maatte han forslaae Tiden med Læsning og Sværmerie, og han var allerede stærk paa Veien at lyde de idelige Reiseopmuntringer, der gjordes ham af dem, der ikke vidste, hvad de skulde foretage med ham hjemme, da

hans Stilling med eet fik en uformodentlig Vending.

Der kom en nye Envoye fra ***sd** til **nch** og bragte sin Kone med sig. Vor Alstolph — vore Læsere vide, hvorfor vi fremdeles maae vedblive at kalde ham ved sit Døbenavn, da vi ikke vide Familienavnet — maatte nu, som hans øvrige Ligemænd, gjøre Visite der; og gjorde den, som alt, hvad der kun gøres af Etiquette, med temmelig Ulyst. Men man tænke sig hans Forundring, da han ved de første Bedtægts Spørgsmaal til Gesandtinden, hvorledes hun syntes om **ch**, i Stæden for det ubetydelige Svar, han havde ventet sig, hørte hende udlade sig om Byen og dens Kunstværker, om Egnen og dens Naturskønheder, med en Smag og en Føinhed, som i Fruentimmermund var noget gandske nyt for ham; da hans Landsmandinder ikke kiendte nogen anden Conversation, end at lade sig sige Fleuretter, og modtage disse efter Omstændighederne med et Smil, eller en Afviisning, som begge krævede fleere; og forresten at bagtale enhver, de misundte, paa et Sprog, som man i **nch** almindelig antog for at være fransk, men som i Paris

sikker

flkerlig vilde bleven anseet for et gandske fremmed
 Tungemaal ; deres Modersmaal værdigedes de ikke
 at tale, uden til den Væbel, der hverken fortiente,
 eller forstod fransk Tiltale ; og sandt at sige, var
 det tydsk, de talte, ogsaa baade i Stiil og Dialect
 saa pøbelagtigt, at det havde været Skam at byde
 flikkelige Folk. Desmeere henrev det Astolph, at
 høre Gesantinden, uagtet hun talte fransk med en
 Elegance og en Precision, som om hun havde lært
 det i Racinernes og Chaulieus Selskab, dog at
 foredrage sit Modersmaal, som paa hendes Læber
 fik en Sødhed og en Velklang, der var de **nch
 **ste Damer saa aldeles ubekiendt, at de i deres
 Harme sagde, hun talte lutherisk tydsk ; og en Fiin-
 hed og en Fynd, som især den Tiid var det nord-
 lige Tydsklands Skribentere næsten ene egen, og som
 Astolph af sin afdøde Uncle havde lært at sætte
 Priis paa hos disse. Hertil kom, at hun, om
 man saa kan sige, havde prydet sig med Blom-
 sterne af alle Kundskaber, og i høieste Grad besad
 den Kunst, uden mindste Skin af Prætension, at
 oplive Conversationen hermed. Lægges man nu
 end ydermeere hertil, at hun den Gang var i sin
 Skønheds fuldeste Flor, og at hun var det første

virkelig elskværdige Fruentimmer, Astolph havde mødt; at hun strax ved første Samtale kiendelig gjorde Forskiel paa ham, og paa hans Jævnlighe, og — hvilket ikke var Tilfældet med hans Landsmandsinder — gav ham Fortrinnet for disse; da kan man vel ikke undres over, at Astolph modtog Tilbuddet med Glæde, da man ved Slutningen af hans Visite, der var bleven tre Gange saa lang, som den efter Etiquettens Regler skulde være — bad ham, uden Ceremonie at komme igien, naar og saa ofte han vilde.

Imidlertid var deels denne utvungne Gæstfrihed alt for afvigende fra den stive Tone, der herskede ved det **nch**ske Hof, hvor Forholdet mellem Indbydelsler og Visiter paa Lod og Qvintin var bestemt; deels var og Indbydelsen selv ham alt for kjær og interessant til, han saa strax torde uden Omstændighed benytte sig af den. Han besluttede tvertimod at indskrænke sig til de formelige og vedtagne Visiter, og oppebie de sædvanlige ordentlige Indbydelsler. Men Gesandtinden hævede snart alle disse Betænkeligheder, deels ved den Maade, hvorpaa hun ligesom uden Hensigt lod et Ord falde om, at, naar De i Morgen
eller

eller Overmorgen saae ham igien: deels ved de idelige og forskiellige Anledninger, hun gav ham til at komme; deels ved ligefrem at forudsætte, at han maatte, og skulde være med af alle de Lystpartier, de foretog for at kiende Egnen; saa at Aistolph, uden ret selv at vide, hvordan det var gaaet til, snart fandt sig at være en daglig Gæst der i Huset. Da han vidste sit Hierte reent for enhver nederdrægtig Tanke, og den wertheriske Slags Kiærlighed den Gang aldeeles var ube-kiendt, faldt det Aistolph aldrig ind, at Gesandtsinden kunde være farlig for ham; han nød hendes virkelig fortryllende Omgang med den fuldkomneste Tryghed; ja han indbildte sig endog selv, at han kom der vel saa meget for Gesandtsens Skyld, som for hendes. Ogsaa var virkelig Gesandtsens Omgang Aistolph meget læreriig og interessant, da det var en Mand af megen Erfaring, Indsigt, og Menneſkekundskab, og der besad en Aabenhed, som Aistolph undredes over at finde hos en Mand i Gesandtsens Stilling, da han den Gang endnu ikke havde lært, at den sikkerste Maaſke at ſkiule Hemmeligheder under, er at lade, som man aldeeles ingen Hemmeligheder har. Men jo længere Aistolph kom der i

Huset, jo meere tabte Gesandten's Omgang for ham i Interesse, og jo meere vandt hendes. Da han imidlertid var meget ung, og især meget ung i Verden, og altsaa slet ikke forstod sit eget Hjerte, var maaskee hans Liden'skab gaaet over, som en Ungdom's Drøm, uden at efterlade sig Spor, og uden at mærkes af ham selv; dersom andre ikke havde gjort ham opmærksom derpaa.

Astolph's jævnlige, som fra Begyndelsen af havde havt den dybeste Foragt for ham, og ansaae ham for en Orm, der var skabt til at leve i Bogstøv, kunde hverken begribe, eller tilgive det Fortrin, han syntes at have i Gesandten's Huus; og de **nch**ske Damer, som Gesandtinden var baade meget for vakker og for vittig, og som havde et uforsonligt Nag til hende, fordi hun ikke vilde lade sig indspærre bag det Bolverk af Stivhed og Etiquette, hvormed de saae sig nødsagede at forstaae deres Reedsomhed og Dumhed, vare saare villige til at foreene deres Vaaben med hiines. Gunterne holdt det vel for en fuldkommen Umuelighed, at et Bæsen, som Astolph kunde gjøre en Erobring, og afmalede ham derfor, som en sukkende Coridon, der ubønhørt hensmægtede for en

en grusom Amaryllis; men for Damerne var det ikke nok, at han elskede hende; hun maatte ogsaa elske ham; og endssigndt de vare eenige med Cavalererne om, at det var et meget slet Balg, vare de dog saa meget villigere til at antage, og udsprede det; da just det, meente de, beviiste, at Gesandtinden ikke havde nær den Forstand, hun blev raabt ud for.

Det varte ikke længe, inden denne Bagvaskelse kom Alstolph for Øre; hans Jævnlighe tillod sig at badinere med hans formeente bonnes fortunes, og Damerne, hver Gang han var saa ulykkelig, at falde i Hænderne paa nogen af dem, entretenere ham bestandig om Gesandtinden paa en Maade, som de ansaae for meget fin Ironie, men som, man maae have hørt den fornemme Pøbel i sit Medisance Element, for at have Begreb om. Sig bevidst, at de i høieste Grad gjorde hende Uret, vilde han ogsaa gierne indbilde sig selv, at de gjorde ligesaa ved ham. Men jo mere han undersøgte sig, jo mere blev han bestyrket i den Frygt, at det dog vel kunde være, han var forelsket i hende; og jo mere forelsket blev han. Lidenstaber, især Rierlighed, ere ligesom Saar, skal
de

de læges, maae man lade dem være i Fred, jo mere man seer til dem, og rører ved dem, jo værre blive de. Uden imidlertid ret at vilde gaae til Bekiendelse for sig selv, at han virkelig elskede hende, fandt han dog, det var hans Skyldighed at giøre Ende paa den Mistanke, der hvilede over dem, og drage sig ud af en Omgang, der var farlig for dem begge. I eet af de Dieblif, da man dristig beslutter Umueligheder, med en lønlig Bevidsthed om, at man næste Dieblif kan kalde sin Beslutning tilbage, og dog i sin Tid bringe sig selv den til Regning, som en forehavt Heltedgierning, fattede han det Forsæt, aldrig at see hende mere; men næste Dieblif udfandt han igien, at han, ved saa pludselig at afbryde en Omgang, der hidtil havde været saa nøie, just vilde forsøge det Rygte, det var hans Hensigt at undertrykke; han indskrænkede sig da til at løse dette Baand lidt efter lidt; og det uimodsigeligste Beviis, at hiin første Beslutning, som han med saa megen Selvfølelse fattede, var aldrig hans Alvor, er dette, at det aldeles ikke faldt ham ind, at han uden mindste Opsigt kunde have sat den i Værk, ved at tiltræde den Reise, han for kort siden havde

havt

havt for. Men den anden Beslutning behagede ham meget mere; her kunde han bestandig offere til sin Kierlighed i det, han lod, som han hyldede sin Pligt. Vel tvang han sig til at see hende sjældnere; men han og Elskov tabte intet derved; de Timer, da han nødde sig til at savne hende, tilbragde han ved at tænke paa hende, og længe efter hende; og saa skøn, saa indtagende hun virkelig var, kunde hun dog aldrig være halv saa fortryllende, som det Billede, Indbildningen i slige Dieblig foreholdt ham; ogsaa blev han herved mere og mere fortroelig med sin Elskov, ved det han, under Paaskud at eftergrandse, og bestride den, kunde sysselsætte sig med den uden Ophør. Maaskee var dette Sværmerie, naar det havde brændt sin Tid, omsider lidt efter lidt gaaet ud af sig selv; maaskee havde med Tiden andre Forestillinger, andre Gienstander bemestret sig hans Indbildningskraft, og draget den fra hende; men nu indtraf en ny Tildragelse, der med eet forandrede Tingenes heele Stilling. Dog da denne er blandt dem, Melnek har overantvordet os med Astolphs egne Ord, ville vi heller træde til Side, og lade ham tale.

”Jeg

"Jeg havde alt i nogen Tid begyndt at drage mig tilbage fra Gesandten — fortalte da Alstolph — da jeg blev indbudet til en forehavende Lystfart paa *s*r** til et nærliggende Biinbiere. Da vi stod af Baaden, tog hun min Arm, og under den Forevending, at hun vilde op paa den høieste Spidse, for derfra at overse den heele omliggende Egn, ilte hun med mig bort fra de andre. Da vi vare komne et Stykke fra dem, gik hun nogen Tid taus og ligesom i Forlegenhed. "Dersom jeg vidste, De ikke var vred, havde jeg nok noget at bede Dem om!" begyndte hun omsider med en Slags Forvirring, som naturligviis formeerede min i høieste Grad. "Det lader," blev hun med nogen mere Fatning ved, "som De har i Sinde at drage Dem bort fra vor Døngang, og det, jeg vilde bede Dem om, vilde rigtig nok nøde Dem til, i det mindste i nogle faa Dage at komme der flittig." Melne! jeg har hørt mange skønne Stemmer i mine Dage; men Mage til hendes melodiske Tale hørte jeg aldrig; og naar hun nu oven i Kisbet, som her, ved Tonen vilde give den indsmiggrende Sødhed; og nu det hulde Blik, hvormed det skønne sorte Die, ligesom for at understøtte Mundens

dens Bøn, søgte mit; og hendes Haand, som under disse sidste Ord noget fastere hvilede sig paa min Arm; om hun saaledes havde bedet mig om, at styrte mig ned af Klippen for hendes Fødder, jeg havde ikke kundet betænke mig eet Dieblif. Lige saalidet kunde jeg give hende Svar paa hendes Begiering; jeg begyndte at stamme noget, som skulde være en Undskyldning, en Forsikkring, en Compliment, jeg veed ikke selv, hvad det var; men hun, uden at oppebie Enden paa det, eller lade, som hun mærkede Forvirringen deri, tog Ordet igien med den blideste Tone: "Det er om saa ligger min Mands Geburtsdag," sagde hun, "jeg vilde saa gierne gjøre ham en Surprise ved en Daase med mit Portrait i; men hvis jeg enten gaaer til en Maler, eller lader nogen komme til mig, kan han saa let faae Nys om det, og saa er den heele Spøg forbi. Jeg veed, De maler nydelig Mignature; nu kom det da an paa, om De vilde vise mig det Benskab, at spille en tre fire Timers Tid paa at male et Hverdags Ansigt." De seer selv, at saa levende jeg endog følte Faren i at opfylde denne Begiering, saa umueligt havde det dog været mig at afflaae den, om den endog ikke var bleven

bleven understøttet af det paatagne halvforlegne Emil, af det nedslagne, men dog opskimtede Die, og af det stærkere Greeb om min Arm, som henrev mig saa ganske, at jeg ude af mig selv trykte hendes Haand til mine Læber. "Man skulde snart troe, det var mig, som gjorde Dem en Tjeneste!" sagde hun med en Tone, som bragde mig til mig selv igjen, og som i senere Dage ofte erunden mig i Tanke; og nu begyndte hun med den fuldkomneste Fatning at tale med mig om de omliggende Egne, og drog i det samme sin Haand til sig, som for dermed at pæge paa de Stæder, hun enten vilde gjøre mig opmærksom paa, eller have Underretning om. Men hvis hun med eet havde faaet sin heele Fatning igjen, saasnart jeg havde samtykket hendes Begiering, da gik det lige tvertimod med mig; jeg var i en ubeskrivelig Tilstand; var paa engang angst og glad over dette Arbeide, jeg her havde paataget mig; bebreidede mig min Glæde, og paa samme Tid fordømte min Angst. Naar hendes Ynde gjorde mig uroelig, maatte hendes Omhed for hendes Mand betrygge mig igjen. Paa den anden Side foruroeligedes jeg ved hendes sidste Anmærkning; jeg troede, jeg havde

havde forraadet mig ved min Glæde; jeg formodede endog af den Hastighed, hvormed hun vendte Taler til andre Venner, at hun angrede sin Begjæring, og vist ville være betænkt paa Midler til at gjøre denne Aftale til intet; ja der var endog Dieblikke, hvor jeg ansaae det heele Forslag for en Fælde, der var sat mig, at jeg derved skulde forraade mig selv; og havde hun ikke af sig selv gjort nøiere Aftale om Tiden, da jeg skulde komme, jeg havde vist aldrig vovet at nævne det oftere. At jeg i denne Stemning hverken var det moersomste Selskab eller den bedste ledsager, vil De let selv kunde begribe; jeg var adspredt, gav enten ingen, eller forvirrede Svar, kiendte ikke de Byer, jeg selv eiede, viiste hende een og den samme Kirke fire forskiellige Stæder, gjorde den hellige Antonius til en Maler, og vilde kort sagt bleven latterlig eller modbydelig for enhver anden, end et Fruentimmer, der i denne min Forvirring erkjendte med Velbehag Virkningerne af sine Yndigheder.

Vi kom endelig tilbage til Selskabet, og Julie holdt nu med saa megen Varme og saa megen Veltalenhed en Lovtale over de skjønne Egne, og fortryllende Udsigter, at intet Menneske skulde

kunde faldet paa, hun havde sysselsat sig med det allermindste andet paa vor Vandring; og da det ikke var hendes Leilighed, nogen anden skulde mærke, hvor forvirret og uselskabelig jeg var, eller befatte sig med at udgrunde Årsagen dertil, gav hun sig til at gjøre sig lystig over, at hun havde gaaet mig saa træt; og med saa megen Luune at lade mig høre denne min Træthed, at jeg umuelig kunde have havt Hjerte til at modsigge denne Usandhed, om den endog ikke var kommen mig saa ubeskrivelig vel tilpas, som den virkelig kom. Imidlertid styrkede selv denne hendes Omhue mig i den Mistanke, jeg undervejs havde fattet; og denne forlod mig ikke, førend hun om Aftenen, da vi skulde skilles ad, sneeg sig til at sige mig, at hun ventede mig næste Morgen mellem ti og elleve, og at ledsage dette med et Haandtryk, som, saa flugtigt det var, dog var nok til at betrygge mig for, at hun paa ingen Maade mistænkte en Elskov, som jo i hendes Dine maatte være en Brøde.

Den kom da, den næste Morgen, og dette farlige Arbejde skulde begynde; saa inderlig jeg havde længtes efter denne Time, saalænge den endnu var noget borte,

borte, saa saare frygtede jeg den, efterhaanden som jeg saae den at nærme sig; jeg sinkede mig selv under tusende Forevendinger, og blev glad som et Barn, da jeg alt var under hendes Vinduer, og nu med eet mærkede, at jeg maatte hiem igien efter mine Malersager, som jeg havde ladet ligge paa Bordet, hvor jeg forrige Aften meget omhyggelig havde sanket dem sammen, af Frygt for at spille Tid næste Morgen med at søge dem op. Men ogsaa denne korte Frist løb til Ende; jeg kom, jeg skulde male hende.... O Melnek! saa mange Aare ere nu henrundne siden hiint Dieblif, og endnu staaer hendes Billede lige levende for mig. Denne hulde Majestæt i hendes heele Aasyn og Væsen, som dæmpedes og forskønnedes ved denne indtagende Bliidhed; de to store sorte tindrende Øine, der snart slog sig beskeedne til Jorden, snart søgte Skiul under Dielaagene, som om de undsaae sig ved at skulde betragtes, og males; disse to skønne Buer, der hvælvedes over dem, og derved et lidet tungsindigt Træk, hvor de nærmedes mod hinanden, formildede den Høihed, hendes majestætiske Pande, og hendes romerske Næse ellers vilde udbreedt over hendes Ansigt; disse Kinder, der

vel ikke meere havde den første Ungdoms blom-
 strende Farve, men der dog forsmaaede Kunstens
 Hielp, som om de vidste, hvor meget de forskøn-
 nedes, og oplivedes ved den afverlende, skøndt svæ-
 gere Rødme, der i interressante Dieblif gav dem
 saa skønne Skatteringer; Haaret saa gandske i sin
 egen skønne castaniebruune Farve, hængende saa
 naturlig, saa frit, som om det blot var af en
 Hændelse, de to Lokker rullede ned at hæve den
 trinde og sneehviide Hals; denne lette Morgens-
 dragt, hvis heele Coqvetterie syntes at bestaae
 deri, at den ved sin Simpelhed syntes at tilstaae,
 den prøvede ikke at pryde, hvad den dog ikke kunde
 forskønne; der var des farligere for Hjertet, jo
 mindre den forraadde for Diet. Og nu jeg —
 jeg, som i det mindste fra det Dieblif af, jeg kom
 til at mistænke min Lidenkab, kun havde staalet
 mig til at kaste et Die paa hende, og der nu tor-
 de, kunde, maatte beskue hende, dvæle ved hvert
 et Træk. Melnek! har De nogen Tid elsket, be-
 høver jeg ikke at sige Dem, jeg, over at see paa
 hende, havde nær glemt at male; og da jeg nu eet
 Dieblif vaagnede af min Ruus, forlegen og skam-
 fuld vilde begynde; mit Hjerte bankede, min Haand
 zittre

zittrede, jeg vidste ikke selv, hvad jeg skulde gjøre, hvad jeg skulde tage fat paa, hvad jeg skulde bruge. Jeg begyndte, og lagde an, og forkastede, og begyndte igien, og forkastede atter; og jeg troer sikkerlig, havde der ikke været en vis Tid, til hvilken jeg nødvendig maatte være færdig, dette Portrait var bleven uendeligt, som Penelopes Væv. Men Dagen nærmede sig, og Arbeide maatte fremmes. Saa seent det imidlertid gik fra Haanden, tabte hun dog ikke Taalmodigheden; tvertimod afbrød hun mig ofte, naar mit Arbeide slet ikke vilde lykkes, og da bortsladdrede vi den øvrige Tid. Nu var Dagen for Døren; jeg tog nu Materiet hjem med mig under det Paa-skud, jeg kunde gjøre Klæderne hjemme; men i det Sted tog jeg en Copie deraf til mig selv; og da nu omsider Originalen var færdig, kunde jeg ikke overtale mig til at skille mig ved det Stykke, hun havde sat for, men lagde i en Hast den sidste Haand paa Copien, og gav nu denne i Stæden, uagtet det Elfenbeen, de vare malte paa, var af fiendelig forskjellig Størrelse og Form. Julie lagde ikke Mærke til dette Bytte, uagtet Guldsmedden, som skulde sætte Stykket i Daasen, i

min Nærværelse høilig beklagede sig over, at det var ikke det Maal, han først havde faaet; Daasens blev imidlertid færdig, Gesandten fik den, overvældede sin Kone med Kiærtegn, og mig med Taksigelser, fordi han skyldte mig saa kjær en Foræring; heele Verden roste Portraitet; men uagtet det maaskee nok var det bedste, jeg nogen Tid havde malt, var der intet, jeg selv havde været mindre fornøiet med.

At imidlertid dette Arbeide var intet mindre end Lægedom for et Hjerte, der vilde forvinde sin Kiærlighed, er meget let at begribe; ogsaa fik mit Sværmerie i mine eensomme Timer ny Næring ved hendes Portrait, som jeg her havde tilvendt mig; desuden havde dette Forehavende gjort min Omgang der i Huset endnu mere daglig og fortroelig, end nogensinde før; jeg var i denne Epoke bleven Vidne til saa mange smaa huuslige Scener, var kommen over saa mange Træk af Bædighed, og Sindsblidhed, og Deeltagelse, og Mildhed, at jeg følte, jeg maatte have tilbudet hende, om hun havde været saa grim, som hun var skøn. Da ogsaa paa samme Tid hiin Bagtalelse ophørte, eller sagtnedes, rimeligviis, fordi
den

den havde været sin Tid, var der ingen Grund mere for mig, at frasige mig hendes Omgang, der var bleven mig mere dyrebar og umistelig end nogen Tid; og det saa meget mindre, da mit Selskab just nu lod til at blive mere interessant for hende, og da hun daglig syntes at fatte alt meer og meer Tillid og Fortroelighed til mig. Til- lige foregik der efterhaanden en kiendelig Foran- dring med hende; den Munterhed, den Sinds- blidhed, der tilforn havde været hende saa egen, og som hun, naar der vare flere tilstæde, endnu bestandig vedligeholdte, gav Rum for en blid og stille Tungsind, naar vi var eene; ja selv i større Selskaber, midt i det hun glimrede meest ved sit Luune og Vid, overraskede jeg hende ofte, naar hun troede sig eene, i en tungsindig Stemning, som hun heller ikke dulgte for mig, skøndt hun endnu paastod bestandig, hun vidste ingen Åarsag dertil. I Begyndelsen troede jeg dette, og fryg- tede for, at hendes Helbred havde lidt nogen Skæ- de; men snart opdagede jeg, at hun havde sikkert en Åarsag, som hun vidste ret godt; men som hun dog fortaug mig; og at hendes Tungsind var af en mørkere og bitterere Natur, end hun lod mig see.

Mere end eengang, naar jeg efter vor nuværende Skib traadde umældet ind, fandt jeg hende med Haand under Kind fordybet i mørke Tanker; stundum sprang hun pludselig op, som om jeg havde overrasket hende, vendte sig fra mig, som for at borttørre en Taare, jeg ikke maatte see, og kom mig nu imøde med et kiendelig paataget Smil. At hun havde nogen lønlig Græmmelse, var tydeligt nok, men hvorover græmmede hun sig? — Havde hun maaskee erfaret den Bagtalelse, min Uforsigtighed havde udsat hende for! denne Forestilling forfulgte mig, og dræbte Ordet paa mine Læber, saa tit jeg vilde spørge om Grunden til hendes Kummer. Men den skulde ikke længe blive mig skjult.

En Dag, som jeg kommer derhen, finder jeg hende siddende i sin Ottomanne gandske hensunken i Kummer; hendes Hoved laae i hendes Haand, og hendes Taare randt strømmeviis ned paa et Bord, hvorpaa hendes Albue hvilte; hun blev siddende ubevægelig, uden at mærke min Nærværelse. Uvis om jeg skulde forstyrre hende, eller liste mig umærket bort, blev jeg staaende at betragte dette mig saa piinlige Syn. Med eet reiste hun

hun sit Hoved, hendes Haand faldt med Styrke ned paa Bordet, de to store sorte Vane hævede sig sørgelig mod Himlen. *Nei!* sagde hun med en smertelig Stemme: "*Nei!* før dør tusinde Gange, end see mig saaledes lønnet!"

Dersom de første Ord opflammede min Begierlighed efter at giennemtrænge hendes skjulte Sorg, da gav dette sidste mig Mod, thi jeg saae klarlig, jeg ingen Andeel havde deri. Jeg stoi da mod hende, greb hendes Haand, spurgde hende med Kiærligheds ømmeste inderligste Deeltagelse om Aarsagen til denne grusomme Smerte. Hun syntes yderlig forbauset over at være saaledes overrasket; det lod, som hun i dette Dieblis ikke var i Stand til at samle eller fatte sig; og i denne Forvirring sandt hun sig nødsaget at aabenbare mig, hvad, efter hendes Anmærkning, et Menneske, hvis Hierte var mindre reent, og hvis Eæder mindre ubesnittede end mine, maatte for længe siden være bleven vaer, at et Fruentimmer, der under Navn af Selskabsfrøken var hos dem, i Grunden var slet ikke andet, end hendes Mand's Frille; at hun bestandig saae sig tilfidesat, og opoffret for denne; og at denne besad Grækhed og

Medrighed nok til, ved enhver Leilighed at lade hende føle det Fortrin, Gesandten gav denne for sin Kone; at der i denne Morgenstund havde været en Scene, da hun ikke længere kunde taale Frøkenens Uartigheder, og var bleven varm, og denne havde indskudt sig under Gesandten's Vinger, og der fundet et Medhold, som maatte krænke en stakkels elskende Kone paa det smerteligste; at han havde ladet et Par Vink falde om, hun kunde tage hjem til sin Familie, hvis hun ikke fandt sig vel, ved at leve med ham.

Den heele Opdagelse overraskede mig paa den skrækkeligste Maade; jeg havde hidtil stedse tænkt mig Julie elsket og lykkelig, med eet saae jeg hende i en utroe uværdig Mand's Hænder; hans Lige-gyldighed og Ufjensomhed syntes mig i dette Dieblif at gjøre min Kierlighed mere lovlig. Hertil kom nu Faren for at skilles fra hende for stedse; mit fulde Hierte var ikke længe Herre over sine Følelser. "O Julie!" brød jeg med Hæftighed ud: "saa skal De heller ikke være lykkelig! han skal ikke kunde føle Deres Værd! og jeg skal føle det saa gandske! kan jeg gjøre noget for at redde eller hævne Dem! siig, tael, troe, jeg lider i dette Dieblif mere end De."

Bed

Ved disse Ord fastede hun sig om min Hals! det var det første Kys, jeg siden min Barndom havde faaet, og af hende, og i saadant et Øieblik! fra det af veed jeg intet mere af mig selv, og jeg fik først min Samling igien ved at see os skyldige i en Forbrydelse, som.... En Time tilforn vilde jeg før have troet det mueligt for mig, at myrde Julie, end vanære hende.

Jeg vaagnede nu af min Ruus, men vaagnede til Rædsel; ikke nok, at jeg havde overtraad Gæsteretten, misbrugt Venstabs fortroelige Tillid; men jeg havde vanæret, fornødret en Engel; stedse havde Julie staaet for min Siæl, som det reneste, helligste, uskyldigste Væsen! og hvad var hun nu! og ved hvem? affindig rev jeg mig fra hende; iilde hjem; men Synet af de Stæder, hvor jeg saa idelig havde sysselsat mig med Julies Minde, og nu ikke mere torde tænke paa hende, martrede mig ikke mindre, end Synet af Julie selv. Endnu samme Eftermiddag fastede jeg mig paa min Hest, og reed ud paa mit Gods, med det Forsæt, aldrig mere at betræde et Sted, hvor saa afføyerlige Grindringer martrede mig; jeg vidste ikke, at disse skulde forfølge mig allevegne, og

mindst

mindst drømte jeg om, hvorledes jeg omsider skulde befries derfra.

Blandt alle de rædsomme Følelser, der kunne martre et Menneſkes Hjerte, er der ingen ſaa ſkrækkelig, ſom Had og Foragt for ſig ſelv. Mine Nag, mine Selvbebreidelſer lode mig ikke nogenſteds eller nogen Tid Roe, de røvede mig al Omgang om Dagen; thi enhver, der ſaae paa mig, var mig en rædſom Dommer, hvis Blik jeg ikke kunde udholde; de jog mig op af mit ſvønløſe Leie om Natten; og, afnødde endelig Mæthed mine trættede Øine et Ølund, ſvævede Julie for mig i den ſamme martrende Forfatning, ſom jeg befandt mig i ſelv. Jeg ſaae hende trøſtesløs, fortvivlet, afſindig, at vride ſine Hænder, kalde mit Navn med vilde Skrig, fordre ſin Uſkyldighed, ſin Sindssroe tilbage, og forbande mig. Er Eensomhed et veldædigt Griſted for den uſkyldig ullykkelige, da er derimod iſær ørkesløs Eensomhed et Helvede for den, der bringer Nag og en ſaaret Samvittighed med ſig derhen."

Saa meget end denne Fortælling nødvendig har maattet tabe, ved at overantvordes paa tredie Haand, vil man dog uden Trivl deraf kunde ſee,
hvor

hvor rædsomt et Indtryk disse Tildragelser i deres
 Nyhed have maattet gjøre paa Altolph, da de ef-
 ter saa mangfoldige Aar endnu saa levende virkede
 paa ham. Endelig randt hans afdøde Farbroders
 Formaninger ham i Tanke; han sølte, at hans
 Forbrydelse paa ingen Maade kunde frietage ham
 fra, hvad han skyldte sit Fædreland; men da han
 ikke mere kunde tænke paa, at vende tilbage til Re-
 sidenten, og en af hans Naarørende just skulde
 gaae som Gesandt til **rl**, besluttede han at
 nytte denne Leilighed, tilbød sig at gaae med som
 Gesandtskabs Cavalier, og forrette Legationssecre-
 tariatet, og blev imodtaget med megen Fornøielse,
 da denne Gesandt just ønskede sig en Secretair,
 der kunde og vilde forrette, hvad han ikke selv var
 i Stand til. Altolph fik altsaa her en Deel at
 bestille; og da han snart fandt, hvor velgiørende
 Arbeidsomhed var for hans saarede Hjerte, beslut-
 tede han at anvende den Tid, han havde tilovers
 fra Forretninger, paa at dyrke de Kundskaber,
 hvortil han hos sin Farbroder havde lagt Grund;
 og i en By, som man med Grund har kaldt det
 tyske Athen, fandt hans Videlyst stedse tilstræk-
 kelig Næring. Paa denne Maade lykkedes det
 ham

ham vel at nedbygge sine Mag; dog beholdt han
stei se Had til sig, og Leede til Livet. Hans Ven-
ner, thi hans Forhold og Kundskaber skaffede ham
snart Venner, troede, at hans megen Stillesiddende
og Studering gjorde ham tungsindig, og søgte
derfor at drage ham ud, og adsprede ham; men
de bedrog sig; thi aldrig var han i taaleligt Luune,
naar han ikke ved en ti til tolv Timers Gliid havde
saaledes udmattet sin Siel, at den ikke havde
Kræfter at ødsle paa de mørke Forestillinger, der
vilde oprøre den. Da han i nogle Aar havde væ-
ret Legationssecretair, forlangte hans Fætter Til-
ladelse, at gjøre et Besøg til sine Godser, og ef-
terlod sig Alstolph som Charge' d'Affaires; og dette
opfyldte han saa gandske til sit Hof's Fornøielse,
at han, da Envoyeen ved sin Hiemkomst søgte at
blive frie for at gaae igien til **rl**, paa den for-
bindtligste Maade blev beordret at blive der, som
Envoye.

Ikke nøiet med at legge Bind paa Historie,
Mathematik, og skønne Kunster, studerte Alstolph
ogsaa med yderste Gliid saavel den indvortes, som
udvortes Statsforfatning, og hertil kunde vel
neppe Lykken have anvist ham en ypperligere
Skole,

Skole, end den store Konges Regiering, hvortil han her var et Dievidne. Han saa et Folk, som langvarige Krige havde nedtrykt, at reise sig, Financerne ophielpes, Konster og Videnskaber trives, og lærte, hvad Almagt Forsynet har givet den viise og gode Fyrste i Hænde. Da han saang havde forladt sit Fædreland, hvis Forvaltning Despotiet desuden efter sin sædvanlige Politik havde indhyllet i den giftigste Taage, kiendte han kun lidet til dets Bestyrelse; imidlertid var dette lidet alt tilstrækkeligt til at vise ham en uendelig Afstand mellem **** s f** og det. Ofte ønskede han sig da i sit Fædreland igien for at kunde angribe og omstyrte de Fordomme og Misbrug, der modsatte sig dets Lyksalighed; han lovede sig at lægge disse saa klarlig for Dagen, at enhver med Glæde skulde gaae ham til Haande i hans Kamp mod disse, uden at tænke paa, hvor mange just af disse Fordomme og Misbrug havde deres Fordeel, og han græmmede sig inderlig over, at han havde gjort sig landflygtig. Men Tiden nærmede sig, da hans Landflygtighed skulde ophøre, og han blive sat i Stand til, at udføre sine sværmeriske Planer. Der opholdt sig paa samme Tid i **rl**

en Gesandt fra det ***nske Hof, en Mand om trent paa Altolphs Alder, og af den elskværdigste Character; Altolph havde meget at gjøre med ham, da der just var en vigtig Underhandling i Gærde, hvori begge deres Hoffers Fordeel stemmede paa det nøieste overeens; de fattede snart Godhed for hinanden, da de fandt hinanden indbyrdes frie fra den Feil, som ellers mellem Statsmænd er saa almindelig, at vilde bedrage bestandig. Da de omgikkes hinanden med al den Åbenhed og Ærlighed, deres Pligt kunde tillade, tiltog deres indbyrdes Fortroelighed hver Dag, og gik snart over fra de offentlige Anliggender til deres egne. Kun hiin ulukkelige Tildragelse dulgte Altolph i lang Tid for sin Ven; og hvorledes skulde han betroe nogen det, han saa inderlig ønskede, selv ikke at vide? hvorledes skulde han driste sig til at aabnbare nogen anden en Handling, der gjorde ham affkyelig for sig selv?

En Dag var denne Gesandt hos Altolph, og de havde aftalt deres Embedssager med hinanden, da det faldt denne ind, at vilde vise sin Ven et privat Brev, han i Anledning af disse havde faaet fra sit Hof; han gik til sit Bureau for at søge det;

det; men det var hændelsevis gledet bag ud af den Skuffe, hvori det var lagt. Ved at lede om det, kom han til at trække den Skuffe ud, hvori hiint ulyksalige Portrait giemtes, hastig stødte han den ind igien; hans Ven, som af en Hændelse havde faaet Die paa det, og kiendte det, og som nu saa dette hans Udfærd, begyndte at spørge med ham, fordi han blev saa forvirret over, at man saa en smuk Rones Portrait hos ham. Vel havde Tiden stillet Asolpys Saar, saa de ikke blødte mere, men de vare langt fra ikke lægte, og den sagteste Berørelse var nok til at oprive dem paa ny. Med yderste Hæftighed besvoer han sin Ven ikke at røre ved denne Streng, saa fjer som deres Venskab og hans Noelighed var denne; han kaldte sig det ulykkeligste, det affkyeligste af alle Menneſker; han vilde ikke, at hans Ven maatte tale mere om denne Materie, og dog kunde han ikke forlade den selv. Hans Ven søgte at tilfredsstille, at berøeliche ham; men forgæves. "De knuser mig under Deres Agtelse og Venſkab," brød han affindig ud, "og jeg fortienet det ikke; jeg fortienet intet Menneſkes Venſkab! en Engel havde ſkænkt mig ſit, og da jeg kunde misbruge det.... O

Greve! der er ingen Ting i Verden, der kan betrygge Dem for, at jeg jo ogsaa i et ligebant Dieblisk kunde støde Dolken i Deres Barm. De skal vide, hvor affkyeligt det Menneske er, De har fattet Venſkab for; O, men had mig, foragt mig dog ikke; jeg er ſaa ulykkelig; ligesaa ulykkelig, ſom jeg er ſtrafwaardig; dog had mig kun! det har jeg fortient; men for alting, ikke een ufordeelagtig Tanke om hende; hendes eneste Brøde var, at hun havde Godhed og Tillid til en uwærdig." Og nu fortalte han ſin Ven ſin Tildragelſe, ſkildrede ham ſin Lidenſkab, ſin Forbrydelse, ſine Nag med de meelt brændende Farver; og nu tænke man ſig hans Forbanſelſe, da hans Ven aabenbarede ham, at denne tilbedede, forførte, ulykkelige Julie var den koldeſte, rænkefuldeſte Coquette, der til Fuldkommenhed vidſte at paatage ſig Udſeendet af alle Guelſer og Dyder, uden at beſidde een eenelſte; at hun i ſine ugifte Dage havde havt en Kiærligheds Hiſtorie med Arveprindsen af **ch**, og at man derfor, da denne ſkulde formæles, ligeledes havde ſeet at ſaae hende gift med en, der vilde forlade Hoffet; at hendes Mand ved at tage hende var bleven Geſandt

ſandt

sandt ved det ***ste Hof, hvor han havde været, førend han kom til **nch**, og hvor Greven, som den Tid var Legationssecretair der, havde lært at kende hende, og havt en Elskerhandel med hende, der var fuldkommen Pendanten til Astolphs, naar man blot undtager, at hun havde havt mindre Heilighed med at bringe hiin til Maalet, og at han, som ikke besad Astolphs Delicateffe eller Uersfarenhed, havde fortsat Forbindelsen med hende, endog efter at hans Lidenfkap var forbi, og i denne fortroelige Omgang, da han ikke meere saa hende med Kiærligheds Dine, lært at kende hende tilfulde; at det stedse var hendes Politik at vælge, og paa en Maade opdrage sig sin Elsker blandt Sværmere, da baade disses entusiastiske Lidenfkap var mere interessant, end Libertinernes lunfne Attachement, og da hun desuden maatte vogte sig for Elskere, der gjorde Rye af deres bonnes fortunes, siden det var hendes Plan, saasnart hendes Prinds kom til Regieringen, at vende tilbage til ham igien, indbilde ham, at hun hidtil havde været et Offer for sin Troefkap mod ham, og paa denne Maade bemestre sig ham og Herredømmet. At hendes Mand var saa langt

fra, at lægge hende den mindste Hindrig i Veien for hendes Planer, at han tvertimod var hendes fortroelige, og havde fra det Dieblif af, de havde havt Bryllup, vidst at nytte Ministerii Frygt for hans Rones Indflydelse hos Prindsen, til at tilvende sig betydelige Fordeele; og at han endnu truede med at komme hjem, saa ofte han vilde sætte nogen Ting igiennem; at Selskabsfrøkenen rigtig nok var hans Maitresse, men tillige hans Rones fortroeligste Veninde, og at dette Ektepars første Lov var, i enhver Henseende at lade hinanden fuldkommen Frihed.

I Begyndelsen vilde Astolph intet høre, og intet troe af det, hans Ven sagde ham til hans tilbedede Julies Forkleinselse; men denne havde saa mange øiensynlige og umodsigelige Smaating, at give sin Fortælling den fuldkomneste Troeværdighed med; hans Beretning indeholde saa mange smaa Anekdoter, som ligeledes vare indtrufne med Astolph, men som denne havde fortiet, da han følte, de satte Julie i et mistænkeligt Lys; Gesandten tilbød sig desuden — hvilket han ogsaa siden opfyldte — at godtgjøre sine Ord med skriftlige Vidnesbyrd; Astolph havde saa mange Beviis paa hans uplæt-

tede

tede Sanddruehed og Medelighed, hans Fortælling oplyste saa mange Ting i Julies Forhold, som hidtil havde været hendes Elsker uforklarlige — Altolph kunde ikke mere modstaae Venfæbs og Sandhedens Sprog; maalløs og ubevægelig blev han siddende at høre paa hans Fortælling, og først, da den var aldeles til Ende, blev han vaer, at han under den, uden selv at vide deraf, havde knust hendes Portrait i tusende Stykker.

Der var nu svunden en Taage fra hans Die; han var i det mindste ikke mere Forsfører. Hans Selvhad, hans rædsomme Nag faldt bort, tilligemed hans Kiærlighed til Julie; hun stod nu for ham i det foragteligste Lys; og det var, som han nu vilde hade hende til Hævn, fordi hun havde forleedt ham til, uskyldig at hade sig selv. Først i senere Dage formildedes denne Bitterhed; han følte, at ogsaa hun fortiente at ynkes, at undskyldes. Virkelig Lidenskab lader sig aldrig gandske fordrive; den viger undertiden bort for en Stund; men det er kun for at komme desstærkere igien. Der maatte imidlertid en anden Følelse til at indtage den Plads, Kiærligheden hidtil havde havt i hans Hjerte; thi den, der eengang er vant til at

elske med Lidenfkab, og nu pludselig ophører, vilde være det ulykkeligste Menneſke paa Jorden, derſom han ſkulde gaae over til fuldkommen Eigegyldighed. I ſaadant eet Dieblif var det, den ædle omme Racine blev Pietiſt; den der i femten Aar har været elſket af den elſkverdigeſte blandt Skabninger, kan ikke finde Trøſt for hendes Forliis, ſagde han, uden i Skaberens Arme. Aſtolphs Kiærlighed faldt paa hans Fædreland. Hans afdøde Uncles Formaninger levede atter op i hans Siæl, og han blev nu Patriot med al den Gid, al den Enthuſiaſme, hvormed han havde været Elſker. Hiint Studium, ſom hidtil kun havde været en Moerſkab, en Udſpredelſe for ham, blev ham nu dobbelt vigtigt og kiært, da han kunde lægge Bind derpaa med Henſyn til ſit Fædreland; da han kunde ſee den Dag imøde, hvorpaa det vilde høſte Frugten af hans Gliid. Imidlertiid blev det hans uryggelige Forſæt aldrig at ſee Julie mere, og ikke at forlade ſin Landflygtighed, ſaa længe hun var i **nch**. Men et Par Aar derefter døde den gamle Fyrſte i **chf**, og hendes Vrinds kom til Regieringen; og nu hvilte, ſom Aſtolphs Ven havde forudſagt, hun og hendes Egtefælle rigtig nok

nok ikke, førend de fik Tilladelse at komme tilbage. Saa snart de vare dragne fra ***rich***, søgte Aftolphey ligeledes om at blive løst af, og saa gierne man end havde ladet ham blive paa en Post, som han saa fortreffelig beklædde, kunde man dog ikke afslaae ham denne Fordring. Imidlertid var man ved hans Hjemkomst saare forlegen med at finde ham en passende Plads. Indtil videre hensesatte man ham da, som surnumerair i Skatte- og Domaine-Departementet, med den Løn, han som Envoye havde havt. Saa lidet fordeelagtige Aftolpheys Tanker end havde været om Landets Forvaltning, studsede han dog ved at see de aabenbare Uretfærdigheder, Udsuelse, og Uordener, som her uden Skyld gik i Svang. Det heele øvrige Collegium sad egentlig kun for et Syns Skyld, og ikkun Chefen havde en Meening, som de andre af Fornødenhed samtykkede; og i alle Ting, som ikke angik Excellencens egen høie Fordeel — hvor han unægtelig var meget kyndig og virksom — var atter denne Meening i en Secretairs Hænder, der ved at gaae hans Excellence troelig til Haande i hans Man, havde erhvervet sig den fuldkomneste Strælefrihed for sig og for sine. Overalt var Excellen-

cen en billig Mand, som følte, at Embedsmænd burde leve af Staten, og derfor aldrig havde noget imod, at enhver meelede sin Rage, saa godt, som han kunde. Da han desuden havde den dybeste Verbødighed for Adelsens Rettigheder, og aldrig tillod borgerlige at besudle de Pladser, hvis Indtægter gjorde dem Adelsens Opmærksomhed værdige, troede han sig forpligtet til at see igiennem Fingre med alle de Ulovligheder, flige Adelsmænd, eller paa deres Navn og Ansvar deres borgerlige Fuldmægtige, gjorde sig skyldige i. Aftolph voxede forgiæves at opløste sin Stemme mod adskillige Misbrug. Det var den Røst, der raabte i Døken. Forgiæves prøvede han at tale Indsigters og Fortienesters Sag mod høibaaren Dumbhed, eller skændige Forhold, som hine skulde staae tilbage for; man lod ham tale, og gjorde endda, hvad man vilde. Forgiæves nægtede Aftolph sin Underskrift til adskillige Forestillinger, der umodsigelig fremmede enkelte Mægtiges og Yndedes Fordeel paa det almindeliges Bekostning. Forestillingen var naturligviis ligesaa gyldig, skøndt hans Navn stod ikke derpaa; altsaa undværede man dette med megen Fornøielse. Endelig kom en Sag, hvis

Vigtig-

Vigtighed afdvang ham endnu eftertrykkeligere Udsærd. En stor Deel af Landets Afgifter havde hidtil været bortforpagtede, og da Forpagterne paa godt fransk vidste at deele med vedkommende Ministre og Yndlinge, havde de ikke allene Medhold mod alle de Klager, der indløb over deres og Bestiementernes Vold og Ran; men kunde naturligviis gjøre sig Regning paa de allerfordeelagtigste Vilkaar. At Undersaatternes Udsuelse og Mishandling svarte til disses Binding, ja vel endog overgik den, følger vel af sig selv. Imidlertid havde disse Mennesker den Frækhed — dog, som man vil sige, ikke uden efter høie Vedkommendes udtrykkelige og eftertrykkelige Tilskyndelse — nu da deres Forpagtningsaar vare løbne til Ende, at indgive en allerunderdanigst Ansøgning, hvori de paa det uheldigste forestilte de store Tab, de i de seener Aaringer ved deres Forpagtning havde lidt; men dog tillige erklærede sig beredvillige, siden de dog havde antaget Folk og gjort Indretninger til Afgiftens Hævelse, at vedblive Forpagtningen, naar Fyrsten uden foregaaende Auction naadigst vilde bevilge dem samme med en Trediedeels Afslag i Forpagtningssummen. Astoph, der just ivrig havde ar-

beidet paa at skaffe sig en detailleret Kundskab om den heele Sag, og der havde det Forsæt og det Haab at lægge slige Forpagtningers Skadelighed — som han i **sf** havde lært tilfulde at kende — paa det allertydeligste for Dagen, blev som himmelfalden over denne Dumdriftighed, og endnu mere, da Chefen med den andægtigste Høitidelighed holdt disse brave Folks Uegennyttighed en Lovtale, og fandt megen Villighed, i at skaffe dem taaleligere Aar, om de derved kunde sættes i Stand til at forvinde det Tab, de hidtil havde lidt. Forgæves indvendte Astolph, at disse Mennesker, endog efter den allerlaveste Beregning maatte have havt uhyre Fordeele, forgæves ivrede han mod den Skiændighed, saaledes ligesom i Bennevold at drive Snighandel med Statens vigtigste Indtægt; forgæves paastod han, at man i det allermindste skyldte sig selv at lade det komme til offentlig Auction, paa det denne Indretning, der var saa trykkende for Undersaatterne, dog maatte blive saa fordeelagtig for Statens Kasse, som muligt. Man prøvede paa, at betyde ham, at næsten alle Landets formuende vare Interessenter i den nærværende Forpagtning, og hvis disse bleve

stødte

stødte for Hovedet ved det, man afflog deres Ansøgning, var det meget at befrygte, at man ved Auctionen neppe vilde faae noget antageligt Bud, i det mindste ingen tilstrækkelig Sikkerhed for Afgiften. "Saa meget desbedre," udbrød Astolph med Varme, "i saa Fald kommer Staten til at lade sig den selv tilslaae; og jeg vil staae inde for, at den da vilde faae næsten to Gange saameget deraf, som den nogensinde har havt i Forpagtning, og det skulde endda blive Undersaatterne til betydelig Lættelse." Man vilde nu gjøre ham begribeligt, at Forpagtnings Indretningen var saaledes indflettet i Salarerings Systemet, at den ikke kunde hæves, uden at alt for mange Mennesker vilde tabe i deres Indtægter. "Jeg mærker altsaa," gav han bittert til Svar, "hvis her var Qvægsyge i Landet, vilde man heller ikke have den udryddet, af Frygt for, Ravnene skulde mangle Madser." Chefen, som aldrig var vant til saa lange Modsigelser og Debatter, tog nu med megen Salvelse Ordet: "Jeg seer nok," sagde han til Astolph: "at vor nye Collega vel efter Sædvane vil undslaae sig for, at underskrive vor allerunderdanigste Forestilling; og det er smukt, at en ung Mand

Mand handler saa strængt efter Pligt og Samvittighed; men han vil heller ikke fortænke os i, at vi følge vores...." "Min Pligt og Samvittighed, Deres Excellence!" faldt Alstolph ind: "lader sig her ikke nøie med det, jeg ikke underskriver. Den befaler mig, at lægge hans Durchlauchtighed alt det skadelige og uretfærdige i dette Forslag for Die." "Ja!" sagde Excellencen med et helligt Suf: "man kan jo derom indgive sin underdanigste Remonstration; skal tillige med Forestillingen alderunderdanigst blive hans Durchlauchtighed forelagt. Min kiære Secretair! han opsætter os Forestillingen strax, at vi kan faae den underskreven, inden vi skilles ad." "Jeg vilde ønske os saa megen Virksomhed i alting;" brød Alstolph med Bitterhed ud, "imidlertid glemmer De ikke, Hr. Secretair! at lade mig faae ufortøvet en Copie deraf." "Ja! ja! min kiære Hr. Baron! dersom Forretningerne bare tillade saadant privat Skrivet. Secretairen har mangfoldige Ting at forrette, og...." "O! Deres Excellence har Ret; jeg vil heller ikke sinke ham; men saasnart Collegiet er til Ende, gaae ned, og affkrive den af Copiebogen selv; saa bliver min Affkrift desmere paalidelig."

lidelig." Excellencen snøs, og taug. Astolph holdt Ord. Næste Morgen gandske tidlig havde Chesen en Afsskrift af hans Deduction, og, hvad det værste var, Conseilets Ministre havde hver sin. Disse havde længe luet paa en Leilighed at styrte denne Chef, som et Offer, hvorpaa de vilde vælte det heele Had, samtlige Ministerium havde paadrager sig; og denne Sag var nu en sand Findning for dem. Da han ved sit Referat af Forstillingen vilde deels forbigaae, deels fordreie Astolphs Deduction, fandt han alle, indtil Fyrsten selv, saa vel underrettede, at han blev bragt i Knibe ved det eene ubesvarlige Spørgsmaal efter det andet; han mærkede da nok, hvad Uveir der drog op over ham, besluttede i Tide at undvige Stormen, begiærte samme Dag sin Afsskeed, og fik den — sig selv til velfortient Straf, og alle ligesindede til Exempel — med en stor Pension; og da et Par Ord, Astolph havde ladet falde om Indtægternes muelige Forøgelse,klang vel i et forlegent Ministerii, og en trængende Fyrstes Dre, blev ham Forsædet i dette Departement ad interim overdraget, for at bringe den ny Indretning i Stand; og fik han tillige Sæde i Conseilet, med

Stem-

Stemme i de Sager, som hørte under hans Departement. Folket, som inderlig, og efter Fortieneste hadede den afgangne Minister, jublede over hans Fald, og velsignede Aftolph, som lettede deres Byrder, og hævnede deres Forurettelser; men de glemte snart denne Belgierning. Forpagterne og deres Hovfugle, store og smaa, tilsvøer ham det uforsonligste Had; og de glemte det ikke.

Aftolph arbeidede nu med yderste Utrættelighed, ikke blot paa at organisere den nye Oppebørsel, men og paa at hæve de mangfoldige Misbrug, han havde funden, og daglig mere og mere lærte at kiende; at hæmme Udsuelfer, indbringe Orden og Virksomhed i Forretningernes Gang, fremdrage Fortienester og Gliid, og sætte Uduelighed og Lædighed ud af Stand til at skade. De retskafne og indsigtsfulde saae vel hans kiække og ædle Færd med Beundring; men deres Tal var kun lidet; derimod tiltog hans Uvenners daglig. Hver Misbrug, han hævede, havde været en eller anden til Fordeel, og denne freeg da naturligviis mod den nye Skik, som en Ufikk; Udsuelferne vare for en stor Deel hævede ved Tiden, og de, der havde anseet dem som vedbørlige Sportler, fandt et Skaar

Skaar i deres Indkomme, som de ikke kunne synes om; de, som vare vant til Magelighed og Skiødesløshed, fandt sig høilig besværede ved det, deres nye Chef vilde af dem fordre samme Arbeidsomhed, som han udviste selv; og de fortiente Folk, han forfremmede, bleve ham ikke nær saa forbundne, fordi de stode Ret, som de tilfidesatte Dommere vare forbittrede, fordi de troede at vederfares Uret. Da han imidlertid var sig selv sine Handlingers og Hensigters Ustraffelighed bevidst, gik han sin Vej gandske rolig frem; ved den store Konges Hof havde han desuden intet lært at kiende til Hofcabaler, siden dette store Fyrstemynster intet Hof havde. Ja! han var saa langt fra at frygte disses Bælde, at han ikke eengang drømte om deres Tilværelse. Imidlertid begyndte de allerede at reise sig mod ham, og en nye Seier, han vandt ikke længe derefter, bragde dem end ydermere i Harnisk.

Det var en gammel Politik der ved Hoffet, at nedbysse den gode men svage Fyrste med Moerskab og Bøllyst, for at kunde tage Statsroret af hans Haand, medens han sov. Man blandede den daarlige Mængde med Optog og glimrende Hætteder,

der, lod Fyrsten nyde dens Jubelfæst, og kaldte disse det lykkelige og glade Folks Nøst. Ved Hoffets Exempel fristede man Hovedstaden til ødeleggende Overdaad, og nu anførte man Fyrsten dette, som Beviis paa Landets Velmagt, og den almindelige Velstand. Hans Fødselsdag nærmede sig, og man havde gjort Planer til at forherlige den ved al optænkkelig Pragt, saa meget mere, da man paa samme Tid havde hans Minde fornødent til nye Finance Operationer. Man havde i Sinde til denne Høitid at opbyde alt, hvad Noverres *), Servandonis, og Genoncinis Kunst kunde frembringe, Overslaget var gjort til et Par Tønder Guld, og Overhofmarschallen gjorde den dybsindige Anmærkning, at Hoffets Glands nødvendig udkrævede, man denne Gang maatte gribe sig an, siden en meget ringere og fattigere Nabofyrste nylig havde givet sig selv en Fete, der havde gjort Opsigt over heele Tydskland og Frankrig. Astolph, som heri ikke havde Stemme, taug længe, saa meget det end kostede ham. Men da han saae, alle vare eenige i, at tilraade denne affindige Ødselhed,

*) Europas navnkundigste Balletmester, Decorateur, og Sceniker.

hed, kunde han ikke længer tvinge sig. "Siden jeg da seer," tog han Ordet, "her er uformodentlig kommet Penge i Kassen, skøndt jeg ikke begriber hvorfra, skulde jeg underdanigst bringe de Forslag i Erindring, der forleden bleve bevilgede, og henlagde til bedre Tider." "De kunde da ingen slettere vælge," tog Skatimesteren Ordet: "der er neppe Penge nok til de ordenlige og løbende Udgifter." "Og endda," svarede Astolph: "vil man bortkaste et Par T nder Guld til Unytte!" "Til Unytte!" faldt Overhofmarchallen, der hidtil havde været en vigtig Mand i dette Conseil, Astolph hid: sig i Talen: "kastes da det til Unytte bort, der anvendes til Hoffets Glands, Kunsternes Fremels ning, Fyrstens Være og Fornøielse, og hans allerhøieste Fødselsdags Forherligelse?" "Hoffets Glands!" svarte Astolph med en mere dæmpet Varme, da han her følte sin Overmagt: "Deres Excellence maae forlade mig; jeg har levet for længe ved den store Konges Hof, til at forstaae dette Udtryk. Kunsternes Fremels ning! Der er Kunster, Deres Excellence! der forædle og danne S derne, der er andre, der fordærve, og blødgøre dem. Det være langt fra mig, at misvur-

dere Mænd af saa almindelig erkjændte Fortienester; men Tydskland, men vort eget Fædreland har mange Mænd, hvis langt gavnligere og vigtigere Kunst og Talent bør fremelskes, langt heller end disse! og vee overalt hver en Kunst, der ikke kan fremelskes uden ved fyrstelig Overdaad! Fyrstens Fornøielse! den største Glæde for en Fyrste maae være den Visshed, at hans Folk er glad og lykkeligt, og er det ved ham; hans Ære er den Overtydning, at der i hans heele Land ikke fældes een Taare, som fældes for hans Skyld; og da forherliges hans Fødselsdag bedst, naar det er en Glædesdag for hver af hans Undersaatter fra Slottet af, og til den fattigste Hytte. Men kan det være saa, naar vi paa den haane Undersaatternes Armod ved at bortødsle paa Tant, hvad de erhvervede med Møie, hengav med Smerte, eller maaskee berøvedes med Vold? Kan det være Glædes Taare, en udtrættet, udsuget, udpantet Almue fælder paa saadan en Dag? Man taler om en Naboefyrste, som man ikke bør vige. Skulde vor menneskefiærlige Regent da virkelig misunde ham, at han ved sin daarlige Hovmod og Overdaad har giort sig til en Plage for sit Land, og en Spot for de Frem-

Fremmede?" "Vor Sully," svarede Skatmesteren med et fremtvunget Smil, "taler, som om hans Durchlauchtighed havde et forarmet eller vrangvilligt Folk at regiere; men man behøver kun at see den Andeel, Undersaatterne tage selv i alle disse Høitider, de frivillige Omkostninger, de sætte sig i, for at forherlige dem, og man vil let erfare, at den vindskibelige og agtværdige Deel af Folket hverken mangler Evner eller Villie." "See den Fyrste," faldt Astolph med Fyrighed ind, "der dommer sit Folk efter sin Hovedstad, og især efter den glimrende Deel deraf! Jeg kunde bede Dem at undersøge, om disse formuende Familier ere af Stadens nærende eller dens tærende Lemmer, jeg kunde erindre Dem om, at det stedse er Tegn, at Træet er sygt, naar Snylteplanterne trives for vel; jeg kunde gjøre Fyrsten opmærksom paa, hvor ofte denne foregivne Velstand er glimrende Armod; men jeg vil gjøre hans Durchlauchtighed et andet Forslag, der sætter ham i Stand til at see med hans egne Øine. Naadigste Herre! De kiender ikke Deres Folk. Prøv blot otte Dage forklæd og ukiendt at vandre giennem Deres Land; see Tilstanden i Landmandens Hytte, lær at kiende, hvor mæisomt

den vindstibelige Haandværker fortjener Brødet til sig og til sine; beregn da de Byrder, de Paalæg, der trykke disse, da veed jeg, hver Skiærv af Statens Formue vil blive Dem hellig; med Nædsel vil De bortvende Deres Die fra hver ødsel Forlystelse, som Armodens Taare klæbe paa; det vil blive Deres kiæreste Fryd, Deres eeneste Ære, at lette dens Kaar, og hver af Deres kommende Fødselsdage vil blive dobbelt kiær og hellig for Deres Undersaatter, som da vil levende gienkalde sig, hvor meget deres Fyrste siden sin sidste Fødselsdag har gjort for deres Lykfsalighed."

Sandhedens og Hjertets Sprog er saa ukiendt for de fleeste Fyrster, at det blot ved sin Nyhed maae virke paa dem, naar det engang uventet kommer dem for Øre; Fyrsten blev rørt af den Varme, hvormed Aftolph talte, og som han var aldeles uvant at høre. Han befalte at henlægge det indgivne Forslag, og da man i det Haab, underhaanden at faae ham dreiet, forestilte hans Durchlauchtighed, at det i Dag kun var til Ventilation, og først næste Dag efter den eengang indførte Orden skulde resolveres, svarte han med Varme, at denne Orden kun gieldte Ansøgninger fra hans Under-

derfaatter til ham, men at denne var en Begiering fra ham til hans Folk, som det stod i hans Magt uden videre at tage tilbage. Neppe var heller Conseilet hævet, førend hans Durchlaughtighed — og det virkelig af høist egen Drixt, hvilket han ellers ved mange andre Leiligheder gandske uforskyldt havde havt Ord for — udnævnedes Alstolph til virkelig Chef for det Departement, han hidtil kun ad interim havde forestaaet, og gav ham tillige fast Sæde og Stemme i Conseilet. Dette modtog Alstolph med Glæde, da han ansaae det, som vissere Leilighed til at gavne sit Fædeland; men da Fyrsten tillige vilde give ham Ministergæge, frabad han sig ikke allene denne, men frasagde sig endog Gesandtlønningen, som han hidtil havde oppebaaret, og udbad sig som en Naade, bestandig at maatte tiene uden Løn i hvad Post, hans Durchlaughtighed naadigst skulde behage at tildeele ham.

Denne Uegennyttighed fordobblede Fyrstens Agtelse og Yndest for Alstolph, og daglig vandt denne alt meer det Herredom, som store Siele saaledet erhverve sig over de svagere. Med yderste Misbag saae de hidtil almægtige Ministre, at Alstolph

gav Fyrsten Smag paa at regiere selv, at han vante ham til, at fordre alle vigtiae Ting fremsatte for sig med den Tydelighed og Fuldstændighed, der udmærkede alt, hvad der kom fra Astolphs Departement. En saa urimelig og skadelig Minister maatte styrtes, jo før jo heller; imidlertid torde ingen selv prøve Styrke mod denne Coloss, der hver Dag vorte alt meer og mere i Fastsed og Magt; man maatte see sig om fremmed Bistand. En Fyrste, som denne, kunde naturligviis ikke leve uden Maitresse; vel havde den nærværende aldrig villet blande sig i Statsager, og endnu mindre misbruge sin Gudflodelse til at gjøre noget Menneſke ondt; men da hun var syrig og iisfindet, og Astolph ubøielig og — som de kaldte det — stolt, troede man det vilde blive en let Sag, at ægge disse to mod hinanden, og da ved hendes Hielp at undergrave Astolph hos Fyrsten. Man begyndte sølgelig med at gjøre hende opmærksom paa, at han var den eeneste, der aldrig havde gjort hende sin Opvartning, da derimod alle de øvrige, fra den høieste til den ringeste, hyldede denne Dagens Gudinde; og da Astolph, hvis Begreb om Qvindekønnet, og Afgtelse for det, ikke just var

over:

overmaade store, ved en Leilighed havde tilladt sig nogle Smaasarcasmer, som saa omtrent kunde hentydes paa hende, forsomte man ikke ved første bequemme Anledning at meddeele hende disse, efter at man dog først havde havt den Godhed at gaae Trækkene lidt efter, og forstærke dem med et Par Smaatryk, der gav dem lidt mere Kraft, og Betydning. Da hun nu var saaledes forberedt, fattedes man kun en gunstig Leilighed til, at faae hende til at bryde løs mod Astolph, og da hun hændelseviis havde talt med et Par af dem for et ungt Menneske, der nyelig var kommen hjem fra Universitetet * * * * Idst * * og der var forlovet med en ung Pige, som Elvina — saa ville vi kalde hende, af Mangel paa, at kunne sige hendes rette Navn — for ikke længe siden af Medlidenhed havde taget til sig, da denne ved sin Faders og Moders pludselige Død havde været uden Tilstød, kom de nu triumpherende at fortælle hende, at der i Astolphs Departement var bleven en meget fordeelagtig Oppebørselsbetjening ledig, og glædede sig i det visse Haab, at enten Astolph skulde forløbe sig, hvis Fyrsten uden hans Vidende bortgav den efter hendes Anmodning, eller at hun skulde

blive Alstolphs Fiende, hvis det lykkedes ham at gjøre hendes Beskyttelse uvirksom ved denne Leilighed. For at være des vissere paa deres Sag lod de underhaanden ved et Menneske, de havde afrettet til at snige sig ind i Alstolphs Yndest, denne underrette, at Elvina havde lovet en af sin Creature denne Tieneste; dog lykkedes man sig tillige med, at den Tid ikke var mere, da slige skændige Connerxioner formaede alt.

Deres Plan syntes virkelig at vilde lykkes. Alstolph modtog denne Efterretning med megen Hæftighed, og forsikkrede, han af alle Kræfter skulde sætte sig mod saa uretsfærdig en Forsremmelse. Elvina fortalte sine Raadgivere med megen Misfornøielse, at Fyrsten vel ikke havde afslaaet hendes Begiering, men henviist det unge Menneske til Alstolph, som han — var Fyrstens Ord — ikke gierne vilde paatvinge nogen Betient mod hans Villie. Man gav nu Elvina det Raad, personlig at henvende sig til Alstolph derom, og omendskiøndt man ikke utydelig gav hende at forstaae, at det var ikke umueligt, at hans Trodsighed vilde gjøre sig en Glæde af at kunde hyde hende Epidsen ved denne Leilighed, lod man hende tillige føle,

føle, hvor grov denne Fornærmelse vilde være, og hvor fuldkommen det stod i hendes Magt, at hæve sig over ham. Endelig fik man hende bestemt til dette Besøg, og man lovede sig de herligste Følger af en Sammenkomst mellem disse to saaledes forberedede Personer. Næste Morgen, som Alstolph just skulde føre til sine Forretninger, blev Elvina meldt hos ham. Han studsede over dette Besøg; men var en Mand af alt for megen Levemaade til, ikke med Artighed at tage imod hende; han vidste ikke, med hvad Sindelag hun kom til ham, han havde hidtil intet havt udstaaende med hende; og han var ikke den Mand, der kunde have noget imod, at hun var, hvad Julie havde forleedt ham til at ansee alle Fruentimmer, for at være, eller vilde være. Læg nu hertil, at hun — uagtet maaskee ingen Skønhed — var i høieste Grad indtagende; og at Alstolph, skøndt han naturligviis havde seet hende meer end eengang paa offentlige Stæder, aldrig før havde seet hende saa gandske i hendes medfødde Ynde. Lessing lader et Fruentimmer gøre den Anmærkning, at smukke Fruentimmer ere smukkest upyntede, og om Fruentimmer af Elvinas Smukhed er den dobbelt sand.

Hendes Ansigt, som langt fra ikke var regelret smukt, men som havde sin fornemste Ynde fra den Aand og det Vid, som svævede derpaa, fra de to spillende muntre rødbrune Dine, fra den store Livlighed og Træk i hendes Smil og Miner, og fra den skønne, friske Ungdoms Farve og Hud, som gav det hele sin Heining, tog sig allerbedst ud, som i Dag, under en simpel engelsk Hat, fastet oven paa det løselig opløstede Haar, og var ikke nær saa skabt til at figurere under en bierghsi Frisur, hvorpaa et babylonisk Hovedtøj optaarnede sig; hendes raske ranke, men trinde og fyldige Bort var for skøn fra Naturens Haand til, ikke at tabe ved at indpines i Snørliv; og et stivt Gissebeensfigurt kontrasterede alt for fiendelig mod det flygtige og levende i hendes Væsen og Aldfærd. Med saa Ord, Naturen havde meget for meget forkiælet denne sin Datter til, hun enten nogen- sinde skulde komme synderlig i Naade hos Kunsten, eller gjøre sig megen Umage for det. Den, paa hvem — jeg vil ikke sige, Skønhed, men — Ynde gjør Virkning, maae være et overnaturligt eller unaturligt Væsen, en Mand er han ikke. Uagtet altsaa Elvina, som havde et Horn i Siden paa

Afstolp,

Alstolph, ikke kunde bære sig for, strax ved hendes første Indtrædelse at give ham et lidet Stød, og sige: Alt, saa inderlig hun end havde ønsket sig at lære at kende en Mand af hans Forstand og Fortienester, havde hun dog ikke dristet sig, at paabyrde ham et uangenemt Bekendtskab, hvis hun ikke havde haft noget nødvendigt at tale med ham om; havde Alstolph dog Politesse nok til, medens han ledte hende til Gæde, at svare hende med en Compliment, som han virkelig meente. Hun syntes noget at studse derved, men gik nu over til sit egentlige Errende, og bad ham at forestille hendes Client paa det bedste. "Det er min Skyldighed, Madame! ved enhver, der søger et Embede, hvortil jeg skal forestille; men De maae tillade mig, at sige Dem, at jeg meget formoder, han vil faae adskillige Competenter, hvis Grunde og Udførelser uden Tvivl vil langt overgaae hans." "Derfor vilde jeg tillige bede Dem — sagde Elvine, som man havde forberedet derpaa — at forestille ham jo før jo heller, inden disse Ansøgninger komme ind." "Det maae De forlade mig, Madam!" svarte Alstolph: "det staaer ikke i min Magt. Det

er

er min Skoldighed, som Minister, at bidrage efter Evne til, at den dueligste og værdigste bliver forfremmet, og hvis det er en aabenbare Uretfærdighed at undertrykke eller disrecommandere dennes Ansøgning, da er det en endnu skændigere og lumpnere Despotisme at forebygge den, og at stiale Embedet fra Staten, inden værdige Hænder kunne naae det." "Det er at sige," afbrød Elvina, som det alt begyndte at faae hos: "De vil ikke hjælpe det Menneske!" "De maae forlade mig, Madam!" svarte Alstolph: "jeg har her ingen Villie." "Ah! det er sandt," faldt hun ind med en sarcastisk Smil; "det kommer altsammen an paa Fyrsten, jeg veed det. Altsaa — De vil ikke, at Fyrsten maae vilde hjælpe ham her." "Madam!" sagde Alstolph, som begyndte at blive varm: "Min Villie bestemmer ikke Fyrstens; men dersom mine Grunde og min Meening have nogen Indflydelse paa ham...." O! hvem tvivler derom!" brød hun af. "Saa vil Deres Client," vedblev Alstolph, og tvang sin opblussende Forbitrelse: "neppe komme i nogen Betragtning." "Det har jeg ogsaa formodet mig," tog Elvina nu Ordet med Bitterhed: "hvor skulde De ogsaa give

give Slip paa den første Leilighed, De har hørt til at byde mig Trods." Nu var Alstolphs Taalmodighed udtømt. "Da indseer jeg ved Gud dog ikke, Madam!" gav han med Fasthed til Svar: "hvad vi to kunne have udstaaende sammen. Jeg troer ikke, De attraaer min Post, og De seer selv, jeg ikke kan være tient med Deres. Men uagtet jeg, som De i Begyndelsen af Deres Visite behagede at lade mig høre, ikke har attraaet Deres Bekendtskab, det er at sige, ikke har fundet fornødre mig til at synes at tilbete mig Deres Protection, og altsaa ligesaa lidt frygter Deres Uvenskab...." "O nei!" brød hun ham haanligen af: "hvad skulde ogsaa en Mand, som De, kunde frygte?" "Nei, Madam! jeg frygter intet, uden at vanære eller fornødre mig. Men desuagtet troer jeg dog at skulde Dem Regnskab for de Grunde, jeg handler efter." Elvina reiste sig, og gjorde Mine til at gaae. "Jeg udbeder mig, som en Godhed," blev han ved, "at De hører mig. Fuldmægtigen hos den afdøde er en Mand paa nogle og halvtredsindstyve, han har i mere end tredire Aar med udmærket Flid og Duelighed beflæd denne Post, har først paa de allersidste Aar

havt

hadt henimod fem hundrede Daler om Aaret, og har dermed fød en Kone og tretten Børn. Skal nu den Mand have Løn for saa mange Aars troe Tjeneste, skal han have taalelige Dage paa sin gamle Alder, skal han engang kunde lukke sine Dine, uden at gysse for sine efterladtes Skiæbne, da seer De selv, det er den høie Tid, at man tænker paa ham, og at det vilde være høist uretsfærdigt at sætte ham tilbage for et ungt Menneske, der lige fra Universitetet skulde springe ind i saadan en Post. Jeg skal give Dem Mandens Adresse; De kan selv tage derhen, og undersøge, om alting er, som jeg siger; og har De da Hjerte til det, kan De anvende Deres Indflydelse hos hans Durchlaughtighed paa, at faae denne Mand sat tilbage; men jeg maae erklære Dem, at jeg finder mig forpligtet, at gjøre for ham alt, hvad jeg kan." Under denne Astolphs Forklaring hæftedes Elvins Die alt stadigere paa ham; hun taug et Dieblif, rakte ham derpaa Haanden, og sagde: "De er ikke den Mand, man havde beskrevet Dem for mig. Jeg tager mit Forord tilbage hos Fyrsten; i Morgen skal det unge Menneske komme til Dem, og jeg troer, De vil finde, han er

er værd, De ved en anden Leilighed skal tage Dem af ham. Jeg vilde bede Dem om Deres Betskab, hvis jeg ikke var — hvad jeg er.” Ved disse sidste Ord trykte hun med Varme hans Haand, drog derpaa pludselig sin fra den studsende Alstolph, var som et Lyn ude af Døren, nede af Trappen, og i sin Vogn, uden at han kunde hente hende ind, eller følge hende ud; trak sig tilbage i Krogen af Vognen, og syntes gandske fordybet i den ydmygende Følelse, der fremlyste i hendes sidste Ord.

At Elvina efter denne Dag talte med yderste Høiagtelse om Alstolph, at altsaa ingen Regning var mere at gjøre paa hendes Vistand imod ham, er meget naturligt. Ogsaa steeg han Dag fra Dag i Fyrstens Naade, i de retskafnes og skønnendes Agtelse, og i de forrige Herskeres Had. Saa betydeligt det endog var, der blev vundet ved den nye Oppebørsels Indretning, han havde faaet indført, var det dog langt fra ikke tilstrækkeligt til at standse den Underbalance, der fandtes i Kassen. Man havde hidtil bestandig søgt at bøde derpaa ved Financeoperationer, der, som sande Palliativer, kun dulgte, og forøgede det Onde. Alstolph holdt
for,

for, at ingen virkelig gavnslig Financeoperation kunde tænkes, som ikke enten bestod i at formeere Indtægterne, eller formindske Udgifterne; at gjøre det første umiddelbar og usfortøvet saae han ingen Leilighed til, thi at bebyrde det allerede noksom betyngede Folk med flere Paalæg, havde været grusomt, og mere ødelæggende for det, end fordeeltigt for Cassen; og et smukt Forslag om en Tontine og et Talletterie, som skulde have listet sig bag efter Forslaget om Geburtsdags Høitiden, satte Altolph sig med yderste Afsky imod, som Fordærvelser, der ikke allene ødelagde den nærværende Slægt, men endog udbredte Laster og Lædighed over kommende Generationer. Det eeneste Lægemiddel han da vidste for de syge Financer var Sparksomhed; Hofholdningens Overdaad indskrænkedes; overflødige og høitlønnede Embeder, der ikkun vare rige Hvilestæder for høibaaren Udygtighed eller Lædighed, bleve Tiid efter anden inddragne; man holdt det ikke mere nødvendigt, at besætte de øvrige med Grever og Baroner, der maatte aflægges saaledes, at de kunde leve af Embedet efter deres Stand og endda lønne en borgerlig for at forrette det; men de Adelsmænd, der vilde forfremmes,

mes, maatte tiene sig op, som andre, og bleve lønnede, som andre; man skabte ikke mere Embeder for Personers Skyld, men søgte tvertimod at simplificere Statens Machine, saa meget som muligt, man hævede Udsuelser, straffede Underflaah, og paasaae Orden og Regnskab med yderste Omhu. Vist nok vandtes paa denne Maade store Summer, som bødede svarlig paa Statens Balance, formindskede dens Gæld, og satte Altolph i Stand til at anvende betydelige Capitaler paa at fremelske Vindskibelighed, og Cultur; da han hos den store Konge havde lært, at det bedste Middel til at forsøge Fyrstens Indtægter, er at fremme Statens Velstand, og at ingen Summer forrente sig rigeligere, end de, der med Klogskab anvendes derpaa. Men de utallige der havde høstet, eller sanket Al, hvor Hoffets Overdaad saaede; de, der tabte ved Pensionernes, og de arbeidfrie Betieningers Ophævelse; de, som fandt deres Udsigter fordærvede ved det, Fortienester ene gav Afgang til Befordring; de som havde levet i Overflod af Sportler, som ikke vare fuldkommen lovlige, eller sat inde, og aagret med betydelige Capitaler af Statens Penge; disse, og deres Frænder, og Venner,

og Tilhængere, og Tilhængeres Tilhængere sammensvoer sig mod Aftolph; men forgiæves. I et Anstød af aristocratisk Partieaand nedlagde de fleste af de gamle Ministre deres Poster; og da disse for det meeste vare hidtil bleven forvaltede af deres Underbetiente, og blot beklædte af hine, bleve de nu ikke besatte. En stor Deel af deres Forretninger dyngede Fyrsten paa Aftolph, til hvem hans Fortroelighed bestandig tiltog, og lidt efter lidt blev denne i Gierningen, hvad han siden ogsaa blev af Titel, første Minister. Dog vi ville lidet forlade hans offentlige Forvaltning, for at kaste et Blik til hans huuslige Forfatning, og denne ville vi lade ham selv afbilde os.

”Midt i den Fryd, fortalte da Aftolph, som jeg virkelig følte ved at see mine Anlæg lykkes, Folkets Byrder lettes, Fyrstens Hengivenhed til mig, og Virksomhed for det almindelige at tiltage, var der dog bestandig en Tomhed i min Siæl, som gjorde mig min Stilling ubehagelig. Naar jeg havde opoffret Dagen til mine Forretninger, var det mig saa tungt at være fordømt til, enten at tilbringe mine Hviletimer i Tensomhed, eller at bortkaste dem i feedsomme Forlystelser og stive ceremon-

ceremonielle Sammen. Jeg havde ikke her, som i ****rl****, nogen Ven, jeg kunde nyde mine Aftener med; jeg havde ikke, som der, en Cirkel af store og oplyste Mænd, der interesserede mit Hoved, om mit Hjerte endog blev ligegyldigt. Jeg var eene, og følte, jeg var det. Min Onkel havde i min Barndom indpræget mig meget høie Begreb om huuslig Lyksalighed, som havde gjort saa meget stærkere Indtryk paa mig, siden alle hans Skildringer deraf havde Længselens, og det uopfyldte Ønskes brændende Colorit. Disse vaagnede hos mig igien. Jeg sukede efter at blive Mand og Fader. Elske med Lidenſkab kunde jeg imidlertid ikke mere; saadan, som jeg elskede Julie, kan man kun elske eengang i sine Dage. Jeg ønskede altsaa at finde en Mage, som ung og uerfaren ikke var i Stand til at savne det Hjerte, jeg ikke kunde give hende; der kunde nøies med min Omhed og Agtelse indtil den lykkelige Time, da fælles Børn kunde give vor indbyrdes Kiærlighed mere Liv, og da vi ved at elske disse kom til at elske hinanden. Jeg behøvede ikke længe at see mig om efter saadan en Pige. Der var nyelig død en gammel Generalinde, og hendes Familie arbej-

dede for at faae hendes Pension tillagt hendes eeneste Datter, som hun havde efterladt sig i yderst maadelige Omstændigheder, og som aldeles ingen anden Udsigt havde. Aloisia var den Gang nys traad ind i sit sextende Aar; hun forlod Klosteret, hvor hun hidtil havde været i Kost, og kom til Hovedstaden, for at formaae en gammel Onkel, hun havde, at understøtte hendes Ansøgning. Han bød mig til Bords, og forestilte hende for mig. Hun interesserede mig ved det allerførste Diekast. Hendes Forlegenhed, da hun næsten som Supplicantinde blev forestilt mig, forøgede endnu hendes naturlige Blyesfærdighed, som Klosteropdragelsen havde vedligeholdt. Hendes Kinder blussede, hun slog sine tvende deilige blaae Øine ned til Jorden, og var ikke i Stand til at sige eet Ord. Den liden Delicatesse, hendes Onkel havde forestilt hende med, gjorde mig hende endnu mere interessant; jeg følte en Drivt og en Slags Forpligtelse til at holde hende skadesløs derfor. Jeg begyndte da at sige hende meget forbindtligt i Anledning af hendes afdøde Fader, som virkelig havde været en meget værdig Mand, og som var død fra hende saa tidlig, at hans Minde ikke kunde være hende smerteligt;

teligt; jeg talte om den Pension, hun søgte, ikke som en Almisse, Staten skulde give hende, men som en Erkjendtlighed, den skyldte en fortient Mands uforsørgede Datter, og forsikkrede hende, jeg ansaae det for min Pligt, at tage mig af denne Sag, saa meget det stod i min Magt. Denne Behandling af en fremmed var alt for forskjellig fra den, hendes Naarsrende havde viist hende, til, den ikke skulde give hende en Art af Fortroelighed til ham. Jeg dreiede nu Samtalen paa Ting, som vare mindre ydmygende for hende, og jeg fandt med Fornøielse, at hendes Forstand, skøndt den manglede Politur, og Kundskab til Verden, dog ikke var udyrket; og efterhaanden, som hendes Undseelse noget tabte sig, undslap der hende adskillige Naiviteter, som behagede mig saa meget mere, da de saa gandske afveeg fra den Tone, jeg var vant til at høre af de Damer, jeg var fordømt til at leve iblandt. Hendes Hierte var aabent, ømt og uskyldigt. Med eet Ord, jeg troede i hende at finde den, jeg søgte, og trængte til, ikke en tilbedet Herskerinde, men en Mage, af hvem jeg kunde danne mig en troefast Veninde og Selskabsøster paa Livets Bane. Hertil kom den Synderlighed,

at, uagtet hun var virkelig smuk, maaskee ligesaa smuk, som Julie, var hun hende dog fuldkommen ulig, ja næsten gandske modsat af Skønhed; saa der altsaa var ikke eet Træk, der gienkaldte mig denne. Aloysia var overmaade blond; hendes store milde skøndt mørkeblaae Øine havde intet af den Gld, der tindrede i Julies sorte; de syntes ikke at kiænde det mindste til deres egen Skønhed, og endskøndt Hjertets Høiesser tydelig malte sig i dem, havde de ikke mindste Fordring paa Veltalenhed, Bliidhed, Fromhed, og Sindsfred stod malet i hendes Ansigt, der i øvrigt, uagtet det havde tabt den barnagtige Rundhed og Ubetydelighed, endnu ingen udmærket characteristiske Træk havde faaet af Lidenstaberne's Haand. Hendes meget veldannede Pande og Næse havde intet af det majestætiske, der udmærkede Julies; og hendes Figur, den allerfineste og mindste, men tillige den nydeligst skabte, jeg nogen Tiid saae, var den sande Contrast til Julies kongelige Bægt. Med eet Ord, Julie syntes skabt til, at hendes Elsker skulde leve for hende; Aloysia derimod til at leve gandske for sin. Overtydet om, at hendes Hjerte var ufordærvet og frit, gjorde jeg mig Umage for at vinde det; og hendes

Fami-

Familie, som snart fik Mistanke om, hvad jeg slet ikke attraaede at skule, talte uden Tvivl min Sag uanmodet med særdeles Styrke, og forestilte Aloysia dette Partie, som en forunderlig og ubeskrivelig Lykke. Hun tog da — som det syntes — med megen Glæde mod min Haand; endog de mindste Beviiis paa Omhed og Opmærksomhed, jeg gav hende, bleve modtagne med yderste Erkiændtlighed; den uvante Overflødighed, hun levede i, hæftede hende mere og mere til den, hun havde at takke derfor; og om hun end ikke elskede mig, som en Kæde, havde hun mig dog kjær som en Søster; og kunde jeg vel vente eller forandre mere! Min Elskov havde jo Julie taget bort med sig.

Min Ægtestands første Dage vare saare lykkelige. Daglig saae jeg min Aloysia blive mig mere hengiven, daglig saae jeg hendes Fuldkommenheder mere udvikle sig; hendes Skønhed modnes, hendes Forstand poleres, hendes klosterlige Undseelse nedstemmes til elskværdig Beskedenhed, og hendes Naivete faae dobbelt Interesse ved hendes Forstands Cultur. Fyrsten, hvis Bevaagenhed og Fortrolighed tiltog bestandig, gav det

heele Hof Exemplet at udmærke min Kone. Flit-
 tig var hun hans Dame ved Baller, Taffel, og
 Lystpartier; jeg, som kændte min Kones Ufkyt-
 tighed, og Fyrstens Hengivenhed for mig, saae det
 med Glæde; det smiggede mig, at høre det heele
 Hof beundre hende, og misunde mig; og jeg følte,
 Hoffet havde Ret. Imidlertid voxte mine For-
 retninger dagligen tillige med Fyrstens Fortroes-
 lighed. Mine erklærede Vindsmænd havde ned-
 lagt deres Embeder, og de af mine Modstandere,
 der vare bleve tilbage, forandrede aldeles deres
 Sprog, talte ved alle Leiligheder med største Be-
 rømmelse om min Duelighed og Retskaffenhed,
 fandt, at ethvert vigtigt Anliggende var ingensteds
 saa vel som i mine Hænder, opmuntrede, og un-
 derstøttede mig til at lægge Haand endog paa mine
 vidtløftigste og vanskeligste Planer, og loffede mig
 paa denne Maade endnu dybere ud i det Svælg
 af Forretninger, hvori jeg alt var færdig at drukne.
 Naturligviis reve disse Forretninger mig meget fra
 min unge Kone; men da det eeneste, jeg troede at
 have deraf at befrygte, var, at Tiden skulde falde
 hende feedsom, og jeg saae det heele Hof — Fyr-
 sten selv ikke undtagen — omhyggelig for at more
 hende,

hende, vante jeg mig til at undværes; ach! jeg vidste ikke, hvor ivrig man stræbte for, jeg ikke skulde savnes.

Saaledes gleed Vinteren i Forretninger for mig, og Forlystelser for min Kone. Mod Enden af den behagede Fyrsten at udnævne mig til Geheimsecabinetsminister. Jeg frabad mig i Begyndelsen med megen Iver denne Ophvielse. Men da Fyrsten blev ubæielig, og da jeg betænkte, at jeg i Grunden ingen Binding havde deraf, siden jeg ingen Gage nød, og min Indflydelse derved aldeles ikke forøgedes, ansaae jeg det kun, som en Tilvæxt i Arbeid, og dette troede jeg ikke at kunne afslaae, saa længe det ikke blev mine Skuldre tungt. Virksomhed, og Iver for det Gode er ikke altid omhyggelig nok, at undgaane Ubeskeedenheds Skin. Foraaret nærmede sig. Den Mængde Mennesker, min nye Post forbandt mig til at modtage, gjorde det nødvendigt, man maatte tænke paa rummeligere Værelser, end dem, der hidtil havde været mig indrettede paa ***mph***, hvor Hofsets Sommerophold var; ogsaa vilde denne Sværm paa Slottet været til Uleilighed. Man besluttede derfor, at indrette mig et Huus, der laae ved

Siden af Slottet, og hvis Hauge stødte til Slots-
haugen, saa at jeg til alle Tider useet kunde
lukke mig igiennem til Fyrsten, som jeg idelig arbej-
dede med, skøndt hans Urdeisomhed paa de see-
nere Tider syntes at tabe sig i en grændseløs Til-
liid til mig. Overhofmarschallen, som i Begyndel-
sen havde været blandt mine affagte Fiender, men
som for nærværende Tiid var min varmeste og hen-
givneste Ven, var uudtømmelig og utrættelig i
at sørge for min Bequemmelighed og mit Behag
i denne Sommerboelig. Han, og heele Hoffet
vidste, at det bestandig havde været mit Ønske,
at see Fyrsten giort, og at jeg af den Årsag an-
saae hans Maitresse for et væsentligt Onde, skøndt
jeg ikke kunde nægte den nærværende — som jeg
imidlertid kun fiændte fra det eene Møde — min
personlige Medynk og Afgtelse. Som han derfor
engang var hos mig i Anledning af et Arrange-
ment i mine Værelser, lod han, ligesom hændelse-
viis, Taler falde paa hende; anmærkede, at Fyr-
sten paa nogen Tid ikke mere syntes hende saa hen-
given, at alle gode Undersaattere sukede over en
Forbindelse, som betog dem den Lyksalighed, at
eie en Landsmoder, og en Thronarving; at han
derfor

derfor var falden paa den Idee, at man skulde see til at lade hende blive tilbage i Hovedstaden, under det Paaskud, at hendes sædvanlige Bærelser var ikke i fuldkommen beboelig Stand; og at jeg da skulde nytte denne Skilsmisse til, at udrive Fyrsten aldeles af hendes Baand. Uagtet jeg ikke elskede det uædle Kunstgreb, vi her skulde gribe til, forekom dog Sagen selv mig af saa megen Vigtighed, og Fyrstens Adskillelse fra hende saa nødvendig, at jeg samtykkede deri. Men da han tillige meente, at man i saa Fald kunde ligesvem lade hende forvise, og sørge selv for sin videre Skæbne, kunde jeg ikke dølge min Uvillie, og sagde ham reent ud, at jeg ansaae det for Fyrstens Pligt, at forsørge hende anstændig. "Men cher ami!" sagde han, der tilfulde havde giort sig Mester af det patriotiske Sprog, som han troede at maatte føre med mig: "hvad Gavn har hun giort Staten? hvad Fordring har hun paa dens Kasse?" "Slet ingen!" sagde jeg, "men desmere paa Fyrstens, og det er af den, hun skal forsynes." "Fyrstens!" sagde han med et tvetydigt Smil: "har Fyrsten nogen anden Kasse end Statens?" "Lad os ikke spænde Strængen for stærkt!"

stærkt!" gav jeg til Svar: "jeg troer, De veed, at Statens Formue er mig saa hellig, som nogen; men ilde var Fyrsten lønnet for sit møisomme Arbeid og tunge Ansvar, hvis han ikke til sit eget private Brug havde saa meget, at han ikke behøvede at lade en Person, han havde staaet i den Forbindelse med, blive udsat for Trang eller Skændsel." Overhofmarschallen gav efter, og iværksatte sin øvrige Plan. Jeg gjorde da og, hvad mig var overdraget, og endskiøndt det var mig ikke uventet, at Fyrsten var lunken mod hende, især da han alt havde haft hende en tre fire Aar, maae jeg dog tilstaae, at jeg stedsede ved den saa overmaade liden Modstand, jeg fandt. Hun blev da afskediget med en anstændig Pension, og flyttede fra Residenzen til et lidet Lyststed paa de *** Grænder. Mit Forslag om at faae Fyrsten bortgiftet, vilde derimod ikke gaae nær saa lykkelig; dertil havde han slet ingen Øren. Imidlertid troede jeg dog, ved usfortrøden Vedholdenhed at bestemme ham omfider til dette for Folkets Lykke saa vigtige Skridt.

Sommeren løb nu omtrent som Vinteren. Med eet begyndte en Underhandling, med en Nabobesyr-

boefyrste om nogle Grændsestridigheder, der hidtil
 var gaaet meget lykkelig, at komme i Vilderede.
 Den derværende Charge d'Affaires, som jeg kiendte
 for en meget duelig Mand, og som havde været
 Legationssecretair under mig i ****rl****, klagede een-
 gang efter den anden over de ubegribelige Vanske-
 ligheder, der mødte ham. Fyrsten blev utaalmo-
 dig, og drev bestandig paa, der maatte gaae en
 anden derhen. Saa overtydet jeg end var om den
 nuværendes Duelighed og Retsskaffenhed, maatte
 jeg tilsidst give efter; men af alle dem, jeg bragde
 hans Durchlauchtighed i Forslag, var ham ingen
 til Naade. Nu blev jeg ogsaa utaalmodig, og,
 da Sagerne vare af større Vigtighed og Vanske-
 lighed, end Vidtløftighed, og desuden den Vye,
 hvor de afgjordes, kun laae nogle Timers Reise
 fra ****mph**** gjorde jeg omsider Fyrsten det Tilbud,
 at jeg vilde gjøre selv en Reise derhen. Han mod-
 tog dette med en Glæde, som rigtig nok forekom
 mig større, end Tingen var værd, gav mig fuld-
 kommen Carte blanche, og da jeg endnu tog bort
 samme Aften, benaadede han mig om Eftermiddag-
 en med en Visite, for, som han sagde, at und-
 skyldte sig hos min Kone, fordi han berøvede hende
 mig,

mig, og overvældede mig ved denne Leilighed med Lovtaler, som jeg rødmede ved at høre af min Fyrste, og væmmedes ved at høre gientagne af Overhofmarschallen, der var hans sande Echo, kun at han mod Echoers sædvanlige Natur forstærkede alt, hvad han gientog.

Alt dette burde vist nok have givet mig Mistroe; men den lykkelige er aldrig mistænkelig. Jeg vidste, hvor ubesmittet min Alloysias Hierte var, da hun gav mig sin Haand; og jeg sporede ingen Forandring hos hende; eller hvis jeg mærkede noget, som ikke var gandske efter mit Sind, tog jeg det for et Foster af min Indbildning, og af en Brantenhed, som de trættende evige Forretninger undertiden kunde friste mig til. Den største Deel af mine gamle Uvenner, smiggrede jeg mig med, vare blevene forsonede ved at see min fuldkomne Uegennyttighed, og min Iver for det almindelige Vel; jeg troede, at Fyrsten og Folket elskede mig; thi jeg følte, jeg havde gjort alt for at elskes af dem. Hvad kunde jeg frygte? Jeg ilede til min nye Forretning, utaalinodig efter at tilendebringe den, og da finde min Løn i min Fyrstes Tilfredshed, og min Lykke i Alloysias Arme.

Jeg

Jeg mødte i Begyndelsen en Deel Vanskelig-
heder, hvis Udspring bestandig blev mig forborgen;
men min Iver, og min uindskrænkede Fuldmagt
overvandt dem snarligen alle. Jeg fik Stridig-
hederne afgjorte, og da denne korte Adskillelse
havde lært mig, hvor høit det daglige Samlev-
net, og hendes virkelige Fortrin, havde bragt mig
til at elske min Kone, fik jeg det Indfald at over-
raske hende uventet, og nyde hendes Glæde, ved
uformodenlig at see mig igien.

Jeg satte mig da paa min Hest, og reed ud paa
Eftermiddagen fra *** for at komme til **mph***
henimod Midnat. Men uden selv at vide der-
af, havde jeg i min Længsel redet saa stærk, at
jeg længe for Solens Nedgang var paa den sidste
Station, to Mile fra **mph***; for nu ikke
at blive seet, og forraadt underveis, maatte jeg da
opholde mig her, til omtrent Solen begyndte at
dale. Jeg gav mig nu paa Veien, det var en
fjøn Aften, Solen gik deilig ned, og Aftenrø-
dens hulde Skær forskjønnede alle Gienstænder,
som nu alt bleve mig mere og mere interessante, jo
nærmere jeg kom til mit Hiem; jeg reed langsoimt,
og overlod mig til dette blide Indtryk, nød i Fo-
restil-

restillingen alle de Glæder, der ventede mig; det var, som om jeg vidste forud, jeg ikke skulde være lykkelig længe, og nu vilde være det, saa længe jeg kunde. O fiære Melnef! smil, om De vil; men i dette Dieblif føler jeg samme Banseklighed ved at forlade disse søde Erindringer, og gaac over til de skræffelige, der afløse dem.

Lidt efter Midnat kom jeg til ****mph****; for ikke at blive seet eller mærket, reed jeg til en Slots-
haugelaage, som gik ud til Marken; bandt min Hest ved Stakittet, og lukkede mig giennem Hæugen ind i min. Som jeg traadde derind, syntes mig nok, jeg hørte min Kones Kammerpige i en underlig Samtale med nogen henne i et Lysthuus; men uden at give mig Tiid at agte derpaa, gik jeg ind i Huset. Der var gandske stille; i Haugestuen brændte Lys, men der var intet Menneske; jeg tager eet af Lysene, lister mig ind i min Kones Cabinet, som var ved Siden deraf, og seer — min Alloysia sovende i hans Durchlauchtigheds Arme. Min første Bevægelse var at opoffre dem begge til min Hævn. Men i det samme svævede Julies Erindring for mig. "Der er Afregning i!" sagde jeg med en græffelig Kulde, og gik igien gandske
sagte

sagte udaf Værelset med den Beslutning at ride bort uden at sees af noget Menneske, og at skule i en ubekjendt Egn min Forbittrelse, min Fortvivlelse, og min Skam. Som jeg kom ud i den anden Stue, blev jeg et Bureau vaer, hvor jeg havde mine vigtigste Papirer. Det randt mig nu i Tanke, at mange, som i ærlig Tillid havde givet mig vigtige Underretninger, vilde falde i mægtige Fienders Bold, hvis disse Brevskaber kom i ildefindedes Hænder. I det Forsæt, at borttage de betydeligste, gik jeg med Lysen i Haanden mod Pulten, og aabnede den. Ved et Bindpust svævede Flammen hen imod nogle Papirer, der laae paa Klappen. I saadant et Dieblisk er alting Orakel. "Ogsaa det!" sagde jeg med samme skræffelige Ligegyldighed; tændte disse Papirer, og de nærmeste Skuffer; holdt derpaa Lysen til Gardinerne, og hvad andet i Værelset let kunde fænge; gik derpaa med samme Kulde ind i Kabinettet, hvor min Kone og Fyrsten sov, stødte paa dem, og fik dem vaagne: "Vil De behage at staae op!" sagde jeg: Huset brænder over Dem," nød nu eet Dieblisk den forsteenede Fyrstes Forbauselse, min Kones Skræk, og Skam, hvormed hun søgte at

stule sit Ansigt i Fyrstens Arme, gik derpaa gandske langsomt ud af Værelset igien, satte Lyset, og vilde bort. I det jeg vilde træde ud i Gangen, kom Kammerpigen og hendes Chapeau farende til; Blusset af Luen havde kysst dem op fra deres Tete atete, og da de nu saae et Menneske komme ud fra det brændende Værelse, gjorde de i Begyndelsen Mine til at vilde holde ham an; men gienkiændte mig i det samme, foer forfærdede hver til sin Side, og lod mig ubehindret gaae bort. Jeg gik da gandske roelig ud midt imellem dem, fortsatte i al Magelighed min Vej giennem begge Hanger, stod paa min Hest, og lod den gaae med mig, hvor, og som den vilde.

De store Sinds og Legems Saar bløde ikke strax, siger Rousseau i den Fortælling, jeg læste i Dag, og det var een af de Sandheder, som slog mig saa skrækkelig, da den saa levende gienkaldte mig hine gyselige Dieblif. Jeg var, som lynslagen, uden Tanke, uden Følelse, uden Beridskhed. Det første jeg kan erindre mig, er, at jeg paa en høi Bakke, hvorfra jeg kunde oversee Slottet og Egnen, holdt nogen Tid stille, hørte paa Brandtummelen, saae paa Flammen af mit Huus, og

og nød det Brændoffer, jeg selv havde bragt mig. Omfider brød jeg ud i en affindig Latter, der ligesom vakte mig af min Dyale. Sands og Følelse kom igien, og jeg følte al min Elendighed, min heele Fornærmelse. I denne Sindsstemning stødte jeg begge Sporerne med Voldsomhed ind i Hestens Sider, som for det, den skulde bringe mig bort fra min Marter. Det voldsomme Ridt var mig i denne Forfatning en Lise; det reev mig hen i en Ruus, som i det mindste ikke tillod mig, at tænke mig nogen Ting tydelig. Natterne i mit skønne Fødeland ere korte. Morgenrøden brød frem; ved dens Lys gienkiændte jeg de Steder, hvor jeg forrige Aften havde overladt mig til hine henrykkende Drømme; dens rødlig Skær, som udbredde sig over Gienstænderne, forøgede Liigheden, og forstærkede Idceassociationen fra forrige Aften. Uvilkaarlig lod jeg Hesten gaae sagtere. Jeg overlod mig til disse Indtryk. Her havde jeg for faa Timer siden drømt mig min Fyrstes Ven, min Hustrues Elskede, mit Fædrelands yndede og værdige Søn; nu saae jeg mig fornærmet og mislønnet af Fyrsten, forraad af min Hustru, udstødt af mit Fædreland, eene og fremmed paa Jorden.

Men længe kunde jeg ikke dvæle ved en saa mar-
trende Betragtning; atter forsøgte jeg paa at flye
den; min Hest var ikke i Stand til at flyve stærkt
nok afsted for min Narsenhed; men jeg reed stærkt,
blot for at ride stærkt; thi jeg er mig fuldkommen
bevidst, at Tanken om at sætte mig i Sikkerhed ikke
eet Dieblisk opkom i min Siæl. Ogsaa lykkedes
det mig atter, at beruse mig ved denne hastige Fart,
og uden Tvivl maae jeg, uden at vide af mig, være
fløiet en temmelig Tid afsted med denne voldsomme
Jil, da min Hest, som allerede Dagen til-
forn var temmelig medtaget, og som nu saa mange
Timer i Nød hverken havde faaet Hvile eller Fod-
der, styrtede under mig; dette bragde mig igien
til mig selv; min forrige fortvivlede Kulde kom
tilbage: du ogsaa! sagde jeg: for mig gierne,
jeg kan undvære dig! og fortsatte min Vei til
Guds; da jeg var gaaet et lidet Stykke, blev jeg
en Skovvei vaer; uden at vide, eller bekymre
mig om, hvor den bar hen, valgte jeg den; nok,
Skoven, hvorigiennem den gik, var meget tyk og
mørk, og denne Skumring var yderst tillokkende
for mig. Jeg fordybede mig nu i mine mørke
Forestillinger, og gik saaledes en Tid lang, til
jeg

jeg fandt mig ved Bredden af en Aae. Dennes blide speilklare Bande smilte mig saa venlig imøde, dens Rislen indbød mig saa venstkabelig at søge et Friested i dens fredelige Skid, at jeg blev tvivlsraadig staaende, betragtede Vandet, overveiede, om jeg ikke skulde følge dets Kald, da i det samme en Fruentimmerstemme nævnte mig forundret ved Navn. I min Sindsforsatning havde jeg naturligviis ikke Lyst at have med noget Menneske, og mindst med et Fruentimmer at skaffe, jeg vilde altsaa fortsætte min Vandring, da Stemmen gientog: Alstolph! min Gud! tør De være her! jeg standsede, dette Spørgsmaal forbitrede mig. "Jeg tænker, jeg tør være, hvor jeg vil," gav jeg opbragt til Svar. Ved disse Ord vendte jeg mig, og gienkiendte Elvina. Jeg vilde gaae; men hun slyngede sig om mig: Alstolph! sagde hun: gode ulykkelige Mand! Hør mig; De veed ikke.... Jeg veed alt for meget, sagde jeg, og hvis De veed det samme, som jeg, seer De, det er ikke mig, der behøver at gaae af Veien for nogen; men at der var de, der før burde gaae af Veien for mig. Farvel! I det samme faldt mine Bine hen paa

hende; Taarene strømmede ned af hendes Kinder; ufrivillig blev jeg staaende; O Astolph! sagde hun: De kiender endnu ikke det Hof, De... Jeg skulde troe, det har lært mig at kiende sig! gav jeg til Svar, men hvor stor blev min Forundring, da hun nu rakte mig et Brev, som hun samme Morgen tidlig med en Expres havde faaet fra een af sine forrige Tilhængere, og hvor man gav hende en fuldstændig Efterretning om den heele Tildragelse, men tillige berettede hende, at man søgte mig allevegne, for at sætte mig fast. Denne Efterretning opvakte min heele Næsenhed paa nu: Det skal de ikke have nødig, sagde jeg, jeg vil selv komme tilbage, selv give mig i deres Hænder, og see, hvad de vil giøre mig. Men Elvina besvoer mig med Taare, og med en Jnderlighed, som jeg ikke kunde modstaae, i det mindste at oppebie Eftermiddagen, da der var, som jeg selv havde seet, lovet hende et nyt og udsørligt Brev i denne Anledning. O Melnek! der er intet, der har saa forunderlig balsamisk en Kraft i Hjertets Saar, som et ædelt deeltagende Fruentimmers Taare. Elvina's qvægede, og lettede mit martrede Hjerte; jeg fulgte hende
hiem

hiem til hendes landlige Boelig, der just laae i den Skov, hvor Hændelsen havde sørt mig — dog her maae jeg vel sige med Deres Læssing! intet under Solen er Hændelse, mindst det, hvoraf Hensigten ligger saa klarlig for Dinene. Uden min Hests Fald, uden Elvina's Møde, hvo veed, hvad min Skiæbne da kunde bleven? maaskee havde jeg fulgt Fortvivlelsens Kald, og lagt Haand paa mig selv, var død som Selvmorder, død med de græffeligste Tvivl om Menneskegodhed, om Dyd, om Forsynet selv. Melnef, naar jeg tænker paa disse tilsyneladende Smaatilfælde, hvorved Forsynet styrer os paa de Veie, der bære til vort Vel, og som vi ellers ikke havde funden, eller ikke valgt; naar jeg gienkalder mig de roelige blide Dage, jeg nyder i denne Ensomhed, den Trøst, den Lægedom for mit syge Hierte, jeg fandt i Elvina's Venskab, og begynder at finde i Deres; da føler jeg saa levende, hvor hellig, hvor glædelig en Sandhed det er, at end ikke en Spurv falder til Jorden, uden vor Fader i Himlen har sin vise velgjørende Hensigt dermed.

Da jeg var kommen hiem til Elvina, følte jeg først, hvor udmattet jeg var, hvilket jeg i min

Næsenhed ikke havde fornummet. Hun overtalte
 mig til at nyde nogle Timers Hvile, og da jeg at-
 ter vaagnede, viiste hun mig det nye Brev, hun
 havde faaet fra ****mph****. Jeg havde troet, min
 Forbittrelse ikke kunde tiltage; men forestil Dem,
 at hendes Client i dette Brev berettede hende, at
 man havde benyttet sig af Fyrstens Forvirring og
 Forlegenhed, til at afløkke ham en Befaling, at be-
 mestre sig min Person, hvor den sandtes, død eller
 levende; da man maatte have mig af Veien, paa
 det denne Histories sande Sammenhæng ikke skulde
 komme for Lyset; at det var besluttet, hvis man
 kunde fange mig, da at hensættede mig ufortøvet
 for Livstid paa Fæstningen *******, uden at det en-
 ten skulde blive mig tilladt at see, eller tale med
 nogen. Alt man for at besmykke dette despotiske
 Skridt havde udsprede: at jeg under det Gesandt-
 skabs Paaskud var bleven bortsendt til ******, da man
 var paa Spor af adskillige Bedragerier og Forræ-
 derier af mig, hvilke man i min Nærværelse ikke
 ret kunde komme til at undersøge; men at jeg ved
 eet af mine Creature havde faaet Nys derom, og
 var uden Tilladelse kommet hemmelig hjem for at
 tilintetgøre alt, hvad der kunde tiene til Devils
imod

imod mig ; at jeg nu var kommen i Angest for at blive overrumplet i dette Arbejde, og for da at faae alting des hastigere og sikkrere af Veien, havde stukket Gld paa mit Huus. Ydermere erfoer jeg, at min Kone om Morgenens gandske tidlig var reist til det Kloster, hvor hun havde været i Kost ; at Fyrsten vel af særdeles høifyrstelig Naade havde tilstaaet hende Nysdelsen af min Formue for Livstid, men strængelig forbudet alle og enhver, indtil videre at faae hende i Tale. Dog alt dette kunde jeg endda forestille mig ; men at Folket, for hvis Vel jeg havde opoffret alt, og som jeg nu selv blev et Offer for, at dette frydedes, jubledede over mit Fald, som over en Seier ; at den **nch**ske Pobel i sin Huus — dog som man forsikrede ikke uden forklædte og fornemme Formænd — ydede sin Harm paa Vinduerne i mit stakkels Hotel, og forslog et uskyldigt Menneske, der lod sig see i mit Liberie ; det var meer, end jeg var bereed paa, eller kunde bære ; det slog mig til Jorden, og betog mig al den Trods, der besvælede mig, saa længe jeg kun troede, at have med Fyrsten og hans lumpne Forsørere at gjøre. Melnek ! det er en skræffelig Ting at blive saaledes misfiændt. Men ogsaa her har jeg siden ved

findigere Overlæg maattet erkiænde en høiere Haands veldædige Styrelse. Havde denne Tidende ramt mig, inden jeg havde funden Elvina, da maatte jeg sunken under dens Magt; men hendes Deeltagelse, hendes Medynk, hendes Benskab lettede mig Byrden; naar jeg fristedes til Mennekshad ved at finde Uretsfærdighed og Forsølgelse der, hvor jeg troede at have grundet Fordring paa Kiærlighed og Erkiændtlighed; da formilledes jeg igien ved at møde Omhed og Godhed, hvor jeg kun kunde ventet mig Fiendskab og Hævn."

Ustolph fortalte end videre, med hvor søsterlig Deeltagelse denne ædle Beninde omgikkes ham; hvorledes han snart lærte at kiænde hendes store Hjerte, og at angre, at han nogensinde havde dømt hende efter den Fornedrelse, hun ved en Række af Omstændigheder syntes nedstyrtet i, da han første Gang fandt hende. Fader- og moderløs, ung, og uerfaren var hun falden den vellystige Fyrste i Dine; han var den Tid i sin favreste Ungdom; han syntes at elske hende; hans snedige Haandlangere, hvoriblandt ovenomtalte Overhofmarschall, havde snart udfundet, fra hvad Side, hun maatte tages; de smiggrede hende altsaa med Drømme om en

For-

Forbindelse, der ikke skulde være mindre ubrødelig og hellig, fordi Omstændighederne ikke tillod den at stadfæstes med Ceremonier; de forestilte hende, at det var grusomt, om en Fyrste derfor skulde berøves en elskværdig Mage, som elskede ham, og som han elskede, fordi udvortes Vedtægter ikke tillod ham at give hende Navn af Fyrstinde; og at dette Navn var alt, hvad hun skulde fattes. Hun elskede Fyrsten, troede at elskes; var troeskylidig og svag, og blev et Offer for Velslyst, i det hun troede at lønne Kierlighed. Noget Tid varede denne søde Drøm; men efterhaanden begyndte hun at føle Forforskjellen, og hendes Forbindelse at blive hende en skændig Lænke, men som hun manglede Mod til at bryde; hun stræbte da mellem Hoffets Forlystelser og Emigrernes Virak at beruse sig, for at glemme, hvad hun ikke troede, at kunde ændre. Men nu indtraf hiin Samtale med Astolph; den var et Lyn-
 glimt, som oplyste hende; hun hørte af hans Mund, med hvilke Dine de retskafne ansaae hende; hun følte nu alt det ydmygende i sin Forsatning tilfulde, og hun besluttede at rive sig ud derfra, jo før jo heller. Det var hende altsaa en sand Velgierning, da man ikke længe derefter udvirkede hendes

hendes Afstæed, og langt fra at hade Afstolp, som Hovedhiulet dertil, ansaae hun det for en sand Begierning, hun havde havt ham at takke. Hun var da saa langt fra at vilde ind igien, at tvertimod hendes eneste Bdræt og Tanke var at udfinde en Maade, hvorpaa hun kunde erhverve sit Udkomme, og frasiage sig den Pension, der ydmygede hende, som en Almindelse af hendes forrige fornedrede Tilstand, og Løn for hendes Skam. Naar hun nu aldeles ingen Hemmelighed gjorde af denne Tænkemaade, ansaae hendes gamle Tilhængere den dog for bonne mine a mauvais jeu: og troede, hun nok vilde tale af en anden Tone, saasnart Kortet kom til at sidde anderledes. Der er visse Dyder, man ikke troer paa til Hove, fordi man sjælden eller aldrig seer Prøve paa dem, og deriblandt var denne Art af stolt Delicatesse. Hendes gamle Clienter, der dømte hende efter dem selv, vare altsaa fuldkommen overtydede om, at hun intet heller ønskede, end igien at komme i sin forrige Herlighed, og de troede selvfølgelig at gøre hende en stor Tieneste, ved at give hende en nøiagtig Underretning om alt, hvad der forefaldt, og der paa nogen Maade kunde befordre hendes Gienkomst;

komst; ligesom de ogsaa ved Brev paa Brev skyndte paa hende, at nytte Astolphs og Alloysias Catastrophe, og komme ufortøvet til ****mph****, at tage Herredømmet igien over den forvirrede og ubeherskede Tyrste. Men de erfarede snart, hvor langt Elvine var fra at nære saadanne Hensigter. Imidlertid satte denne deres Tienstvillighed hende i Stand til, at underrette Astolph om den heele skræffelige Rolle af diævelske Cabaler, der havde været spillet imod ham for at berøve ham Tyrstens Hengivenhed, Folkets Hviagtelse, og hans Hustrues Kiærlighed, og som nu paa saa affærlig en Maade vare lykket. Ogsaa denne Fortælling hører hen mellem dem, vi ikke kunne give med Astolphs egne Ord, da Melnek maatte samle den fuldstændige Udvikling deraf fra flere og forskiellige Samtaler, og selv siden ordne, og forbinde, hvad han stykkeviis havde erfaret.

Aldrig saasnart havde man ved det ****nch****ste Hof mærket, at den vellystige Tyrste fandt Alloysia smuk, førend man strax fattede det Haab, og tillige den Beslutning, at det skulde blive Astolphs Fordærvelse. Man kiændte Tyrstens Skrøbelighed fra denne Side; man kiændte Astolphs strænge Begreb
om

om Ere, og hans Hengivenhed til sin Hustru, og man gjorde Begning paa, at hendes uerfarne Ungdoms Forsængelighed vilde gjøre dem Seiren let. Skulde dette imidlertid end ikke lykkes, var herved dog endnu intet tabt, thi i dette Tilfælde behøvede man kun at underrette Altolph om Fyrstens Hensigter og Anlæg, og da var man vis paa, at han ufortøvet vilde forlade Hoffet, ja vel rimeligviis forlade det paa en Maade, der vilde forårsage et uforvindeligt Brud mellem ham og Fyrsten, der desuden maatte være glad ved at blive skilt ved en Mand, han saaledes havde fornærmet. Vedre var det dog stedse, hvis det vilde lykkes at gjøre Alloysia utroe; thi baade var Altolphs Forhold, naar han blev underrettet om sligt, ikke allermindste Tvivl underkaster, og tillige blev man ham ikke blot qvit paa denne Maade, men fik tillige den grusomste Hævn over ham. Til at fremme dette diævelske Anlæg sammentraadde nu en skrækkelig Coalition. Marschaller og Modehandlerker, Hofdamer, og Skriftefædre, affkeedigede Ministre og Kammerpiger foreenede her deres Vaaben. At oppuste Fyrstens Velbehag til Lidenskab var ikke vanskeligt; baade

havde

havde virkelig Mloyfia meer end Yndigheder nok til
 at optænde et saa let fængende Hjerte; ogsaa gjorde
 hendes ufunstlede, uforvandskede Naivitet dobbelt
 Indtryk paa ham, da det var ham noget fuld-
 kommen nyt; og man havde da intet videre nø-
 digt, end blot at give ham flittig Leilighed til at
 see hende, og tale med hende, og at smigre hans
 Lidenſkab ved idelig at ophøje hendes Fortrin.
 Da der ingen fyrstelig Familie var, kunde man uden
 mindste Udseende af noget hemmeligt Anlæg lettelig
 mage det saa, at den første Ministers Gemahlinde
 ved Taffel, Land- og andre Lystpartier næsten idelig
 blev hans Durchlauchtigheds Dame; og selv ved
 flige Leiligheder, hvor Lodkastning ſkulde bestemme
 Partierne, vare jo Lodderne i den ovenomtalte
 Overhofmarschals Haand, der i nødvendigt Til-
 fælde meget godt forstod, at rette Lykken, som
 Lessing kalder det, og lænke den under sine Fin-
 gre. Neppe havde man faaet Fyrstens Dnske, ef-
 ter at vinde Mloyfia, ret hæftigt, og brændende,
 førend man var betænkt paa at ſkaffe ham det op-
 fyldt. De ſmaa Betænkeligheder, han i Begyndel-
 sen selv havde herved, og som reiste sig af hans
 Benskab og Vrefrygt for Aſtolph, fik man haſtig
 ryddede

ryddede af Veien. Fyrsten var saa gammel vant til at ansee alt sligt for et Galanterie; havde saa ofte blandt sine Hofmænd funden Mænd, der førte Fontaines

Qvand on le fait, c'est peu de chose,

Qvand on ne le sait pas, ce n'est rien.

i Munden; ja hvor vel endog Glæden tindrede i det eene Die, medens de lod, som de lukkede det andet; at han ikke var i Stand til at forestille sig, at Alstolph virkelig fornærmedes derved. Men med Alloysia havde det større Vanskeligheder. Vel elskede hun Alstolph næsten mere som en Datter, end som en Hustru; hun ansaae ham meere, som sin Belgiorer, end som sin Mage; men hendes uskyl- dige Hjerte havde endnu sin heele medfødde Afstøje for en Forbrydelse, som Uerkiændtlighed endnu gjorde sortere. Man begyndte midlertid med at drage hende og Alstolph ud fra hinanden, ved at ind- vikke ham i Forretninger, og henrive hende i en Sværm af uafbrudte Forlystelser. Umærkelig havde dette Levnet Virkning paa hendes Tænkemaade. Den, der idelig vandrer blandt Vellystens Diofer, beruses lidt efter lidt af den stærke Duft, de ud- aande. Hun var ung, og smuk; hun saa, hun beha-

behagede; det smiggrede hende; Glæden over at behage mange, bliver let til Ønsket at behage alle; og for at opnaae dette Ønske tilfødesætter man let den væsentligere Pligt, at behage sig selv, ved at handle efter sine Grundsætninger. Vel tillod hun sig nu mange ubetydelige Ting, som før havde mishaget hende hos andre, men som hun troede ikke at kunde undlade, uden at udmærke sig ved Særhed; vel tvang hun sig til, at smile over det, der egentlig jog Blodet op i hendes Kinder, men hvorover hun saa hele Verden at smile; imidlertid var hendes Hjerte endnu ubesmittet, og denne Følelse gjorde hende tryk. Nu begyndte hendes saakaldte Veninder ligesom i Spøg, at give hende Vink om, hun i Fyrsten havde gjort en betydelig Erobring. Alonsia, hvis Hjerte var for reent til at tænke sig, hvad der laae under dette Ord, fandt sin Forsængelighed smiggret ved at behage en Fyrste, lagde Mærke til hans Forhold, og opdagede snart, at hendes Veninde havde Ret. Nu var det første Skridt gjort; men det vigtigste var endnu tilbage. Hun vidste, at Fyrsten elskede hende; men man maatte bringe hende til at høre det af

Fyrstens egen Mund; thi fik man hende først til at høre ham, var der temmelig sikkert Haab om, hun vilde behære ham med Tiden. Saasnart man altsaa først havde vant hende til den Tanke, at hun var elsket af Fyrsten, kaldte man hendes Skriftestader til Hielp. Denne var en Jesuit, og hadede Aftolp af sit gandske Hierte, ikke blot, fordi denne, der havde opholdt sig saa længe i **rl**, var mistænkt for at have indsuet der Atheisteriets, eller den endnu farligere Lutherdoms Gist, men men især, fordi han ved mange Leiligheder havde indskrænket Munkeregimentet; ja endog prøvet paa, aldeles at fuldkaste det, ved at vilde indføre Trykke- og Tænkfrihed; hvilket vel Munkene lykkelig fik afværget, men maatte dog see Censuren, der hidtil havde været i deres Hænder, overdraget til en Mand, hvis Rettroenhed var næsten ligesaa betænkelig, som Aftolps. I Følge dette uforsonlige Had, var da denne ærværdige Fader med megen Beredvillighed indtraad i Sammenrottelsen; og, da han i en høi Grad besad Monsias Fortroelighed, og hun dog ikke gandske kunde holde sig frie for nogle smaa Skrupler over den Behag, hun

hun fandt i, at Fyrsten elskede hende, varede det
 ikke længe, før hun udgød sit Hjerte for ham;
 men han, der i Casuisterie gjorde sin Orden Vre,
 i Steden for at bebreide hende, takkede Himlen,
 hvis naadige Styrrelse det var, at Fyrstens Hjerte
 omsider var falden til en Person, der vilde an-
 vende denne hans Lidenſkab til Himlens Vre, og
 Menneſkenes Gavn, og udrixe ham af de farlige
 og ſyndige Hænder, hvori han ſaa længe havde
 været. Han formanede hende til, omhyggeligen
 at vedligeholde, og ſtaðfæſte den Magt, hun her-
 ved fik over Fyrsten, og at nytte denre hans reene
 og himmelfendte Kierlighed til at hellige hans
 Hjerte, og hans Vandel; thi at Fyrstens heele
 Elſkovshandel med ſaa dydig en Dame vilde blive
 reen og uden Synd, det var han fuldkommen
 overbeviiſt om. Til Slutning advarede han hen-
 de, ikke at betro ſin Mand noget herom, paa
 det han ikke af jordiske og daarlige Fordomme
 ſkulde modsætte ſig Himlens Styrrelſe. Den for-
 blindede Moyaſia efterkom alt for næie dette farlige
 Raad, der i hendes Forſængelighed fandt ſaa me-
 gen Medhold. I den faſte Overbeviiſning, og

det stadige Forsæt, ingen Utroeskab at begaae mod Alstolph, saae, og nærede hun nu Fyrstens Liden- skab; han blev dette vaer, og yttrede den alt ty- deligere, og tydeligere; og nu var det, hun, efter Jesuitens Tilskyndelse fordrede Elvinas Afstæed, som man siden fik Alstolph til at drive paa, og som han undrede sig over, saa lettelig at udvirke. Dette Fyrstens Offer berettigede ham naturligviis til at fordre mere Overbærelse af hende; og hvor- vel hun endnu bestandig indbildte sig, i sit Hjerte at være Alstolph troe, vandt Fyrsten det daglig mere og mere. Hertil kom, at Alstolphs mange og mæisomme Forretninger gjorde ham mindre skik- ket til at omgaaes og more en ung Kone i de saa Frietimer, han havde at skænke hende, og hvor Forlystelser ikke kaldte hende fra ham; og dobbelt sølte hun dette, hvis hun endnu oven i Riøbet, som undertiden indtraf, havde maattet opofre For- lystelser, for dog engang imellem at unde ham sit Selskab. Men det, som endnu allermeeft drog hende fra ham, var, at hun, trods al Munkens Casuisterie, sølte, hun handlede Uret i at fortie ham Fyrstens Kierlighed, ja vel endog i at taale den;

den; og vi ere saa villige til at undvige den, vi handle uret imod. Tingene vare nu, som man seer, i fortreffelig Gang. Man begyndte nu at angribe hendes Erkiendtlighed mod Altolph; man gav hende ikke utvdelig at forstaae, at hun, hvis hun havde været frie, kunde giort sig temmelig rimeligt Haab om Fyrstens Haand; man skildrede hende denne Udsigt saa tillokkende, og tillige saa sandsynlig, at hun ikke kunde undlade at sukke over, hun selv havde tilluft den for sig. Alt, hvad Altolph havde giort for hende, alt det, hun hidtil havde været saa taknemmelig for, var kun Smaating mod det, hun derved var berøret. Ogsaa begyndte man nu Tid efter anden at anstille Sammenligninger mellem Fyrstens brændende Lidsenskab, og Altolphs lunke Omhed; og Alloysia, der — uden at vide det selv — ønskede at finde, Altolph feilede mod hende, siden hun hemmelig følte, hvor meget hun feilede mod ham, laante alt for villig Dret til dem, der beskyldte hendes Mand for uskønsom Kulde. Ogsaa erfarede Alloysia daglig, at den, der først har tilladt en Elsker det allermindste, har siden nderste Vanskelighed

ved at sætte ham Grændser. Hun havde begyndt med at see igiennem Fingre med ufrievillige Udbrud af Fyrstens Kierlighed; snart dulgde han den aldeles ikke for hende; og nu varte det ikke længe, førend han erklærede hende den; paa den mundtlige Erklæring fulgte skriftlige. En underkøbt Kammerpige førte snart Fyrsten ind til hende. Vel var der endnu intet strafværdigt, hverken i hans Breve eller hans Besøg; han var stedse saa ærbødig, saa vaersom; og hvis det end i Lidenfæbets Hæftighed undslap ham eet enkelt Dieblæk af forglemme sig, udsøndede han strax sin Brøde ved saa ufrømtet Anger; men disse Sammenkomster, disse Breve, der holdtes hemmelige for Altolph, forøgede bestandig Graastanden mellem Alloysia, og ham; de paanødde desuden Alloysia Fortroelige mellem hendes Folk, og disse benyttede dem af den Indflydelse, de herved havde faaet, til at fremme Fyrstens Tærv paa alle muelige Maader. Bestormet fra saa mange forskiellige Kanter, beruset af Forsængelighed og Forlystelser, udrevet fra sin Mand, daaret af Fyrstens hæftige Lidenfæb, begyndte Alloysia allerede at vakkle; men Alfskye for

Lasten

Fasten holdt hende endnu fra det sidste Skridt. Hendes Hierte var Fyrstens; men desuagtet troede hun ikke at være utro, og gik for den Tanke at blive det. Man begyndte nu, under hans Bælværdigheds kraftigste Medvirkning, at bestorme denne sidste Forskandsning; til al Lykke erindrede man sig Altolphs Historie med Julie, der ikke havde været nær saa ubekiendt, som han troede; man gav den nogle Forbedringer efter Tidernes Leilighed; men for dog aldeles at vinde Seier, maatte man have Altolph af Veien. Man sendte da en paalidelig Mand til ***, med Guldmagt at handle lige tvertimod den derværende Gesandt, og forvikle Grændsestridighederne saa meget mueligt; herved lykkedes det da, som man har seet, at lokke Altolph derhen; nu fik Fyrsten og den heele Cabale frit Maaderum; Alloysia faldt.

Det var Cabalens venstabelige Forehavende, ved første givne Leilighed at underrette Altolph om det foresaldne; dette deres ædle Forsæt tilintetgjorde Hændelsen, da den paa en saa uventet og skrækkelig Maade skaffede ham Kundskab derom. Da de midlertid ikke vilde, at han, naar han for-

lod Hoffet, skulde tage den almindelige Agtelse med sig, og de maaskee engang ved den offentlige Stemme nødes til at kalde ham tilbage, havde de ikke blot fra Begyndelsen af haaret Omfarg for, at gjøre Folket opmærksomt paa Fyrstens Lidenfkaab for Alonsia; hvilket ogsaa var een af de Marsager, hvorfor de ved alle offentlige Lystpartier saa omhyggelig sørgede for, hun skulde blive hans Dame; men de havde tillige den Godhed at udsprede, at det var en Ting, Astolph meget vel vidste, og høiligt billigede, da de Lænker, hvori han havde Fyrsten og sølgelig Folket, blev naturligviis saameget desubrødeligere, naar Kiærligheds Demantskiæder foreenedes dermed; og for at give denne Bagvaskelse endnu mere Vægt, og Folket desmere Lyst til at troe den, var det, de havde overtalt Fyrsten at udnævne ham til Geheimecabinets-Minister. Alle Astolphs Uvenner og Alvindsmænd understøttede naturligviis dette Rygte, enten de nu troede det, eller ikke; de politiske Sladderhanke bestyrkede det ved fordreiede eller opdigtede Anekdoter, de efter Sædvane med en vigtig Mine fortalte; og den lettroende Mængde hørte det fra saa mange

mange Kanter, og med saa mange Omstændigheder, at den villig greeb denne Leilighed til at troe sig frietagen fra den Hsiagtelse, og Erkiændtlighed, den ellers følte at skyldte denne sande store Mand; og heraf kan man da forklare den Jubel, hvori Folket udbrød over Alstolphs Fald, og den Forbitrelse, det viiste mod en Mand, der havde gjort, og lidt saa meget for dets Vel, og hvis Savn det snart saa bitterlig skulde føle. Uagtet hiin Sammenrøttelse ikke havde den Glæde umiddelbar at frembringe Catastrophen, havde den dog, som man seer, fuldkommen forberedet den, og var i Stand til at styre den til sin endelige Slutning; uagtet Tilfældet skyndte den frem, før de vare gandske belavede derpaa.

Ofte tilstod Alstolph, han aldrig kunde baaret denne Række af Usskyeligheder, naar ikke Elvins Deeltagelse havde formildet dem; men han følte ved denne Leilighed, at der er intet saa trøstende for en ulykkelig, intet saa balsamisk for Siælens Saar, som ædelt qvindeligt Venskab. Havde han kunnet blive hos hende, hun havde holdt hans Hierte skadeløst for alt det, Julie og Alouisia havde kostet

det; hans Retskaffenhed og hans Ulykker gjorde Elvina ham dyrebar; og hendes ædle Deeltagelse vandt igien fuldkommen hans Hjerte. Men ogsaa denne Trøst maatte berøves ham; det var aldeles umueligt, at han længer kunde opholde sig inden for ****h**ns** Grændser; vel havde hans styrkede Hest bragt hans Forfølgere paa et urigtigt Spor, ved det den var fundet uden for Grændsen, og de mindst kunde indbilde sig, at han skulde være gaaet tilbage i deres Hænder igien; imidlertid havde den dog bestyrket dem i den Formodning, at han ikke kunde være synderlig langt borte; og endskøndt det just ikke at vente, at han skulde taget sin Tilflugt til den, hvis Uvenskab han i deres Tanker havde forskyldt, og maatte besidde, er dog Had og ond Samvittighed alt for mistænkelige til ikke og at undersøge det usandsynlige. Elvina maatte altsaa gjøre ham det Forslag, at han, for umistænkt at slippe sine Fiender af Hænderne, skulde forklædt som Kudst føre hende til næste Rigsstad, der laae nogle Meile derfra. Gierne havde hun tilbuddt sig end videre at ledsage hans Flugt, og deele hans Skæbne, men baade vilde dette for-

dob-

dobblet hans Fare, ogsaa vovede hun ikke, at tilstaae sig selv, han var bleven hende saa kjær, og endnu mindre at haabe, at hun skulde være ham kjær nok til, han skulde samtykke deri. Hendes Forslag blev antaget, og udført; de slap lykkelig ud af det **y**ste; vel stod der ved Grændseboimen en Speider i Vinduet; men da han gienkiendte Elvins Livree, og saae Bommanden, der havde været Tiener hos hende, bukke dybt med Huen i Haanden, tog han ikke videre vare paa Rudsken. Da de nu vare i Sikkerhed, og komne et godt Stykke ind i en Skov, bad Elvina Alsolph at holde, ombytte Livreesurtouten, han var i, med en borgerlig Overkjole, hun havde medbragt, og sætte sig i Chaisen hos hende, at ligge. "Det er de sidste Dieblis, jeg har Dem, sagde hun: dem maae jeg holde tilraade med, saa godt jeg kan." De naaede nu Rigsstaden **, og saasnart de vare stegne af i Værtshuset, flyede hun ham en Pakke med en borgelig Klædning, som hun ligeledes havde medbragt, bad ham lade sig give et Kammer, at klæde sig om i, og derpaa komme ned at spise med hende. Da han modtog Pakken af hendes

des

des Haand, vilde han takke hende for denne uaf-
ladelige Omhue og Godhed med et Haandkys; men
hun forekom ham, ved at bøie sig over imod ham,
og række ham Munden. Han kyste hende med
megen Varme; hendes Kys var tørt, brændende,
høitideligt, et sandt Afsskedskys. Nu gik han op
paa Bærelset, følte dybt, at han nu snart skulde
skilles fra det eeneste Menneske, der var tilbage i
Verden for ham, og skyndte sig at klæde sig om,
for desværre at komme ned til hende igien. Som
han var næsten færdig med Omklædningen, hørte
han et Stød i et Posthorn, og i det samme rul-
lede en Chaise ud af Gaarden. Gandske mecha-
nisk gik han til Vinduet, saae ud efter denne Chaise,
syntes nok, den særdeles lignede den, han var kom-
men i; men gjorde sig endnu ingen Tanker. Vin-
duet, han havde luft op, for at see ud af, var
overmaade trangt, han havde maattet bruge begge
Hænder for at faae det op, og derover havde han
kastet Besten fra sig, som han just stod med i
Haanden, for at tage paa; den var falden paa
Gulvet; som han tog den op, syntes han nok, den
forekom ham saa underlig tung; næsten ufrievillig

lod han sin Haand glide ned ad den, og traf i den underste Linning paa noget rundt og haardt, der syntes indsyet deri. Halv begyndte han nu at giætte Sammenhængen, rev hastig Linningen op; og nu faldt ham en Række Louisdorer i Haanden tillige med følgende Sæddel: "Modtag herved mit Farvel; naar De finder dette, have vi seet hinanden for sidste Gang. De undveeg mig saa omhyggelig i Gaar, hver Gang jeg vilde underrette mig om Deres Kasses Tilstand, som, jeg imidlertid let kan forestille mig, ikke er forsynet til en saadan stedsevarende Reise; jeg følte deraf, at jeg maatte betiene mig af slige Midler som dette, hvis jeg vilde betale Dem noget af paa min Gield; og hvor meget denne Gield trykker mig, kan De see deraf, at jeg for at komme til at afdrage paa den, har opofret de sidste Dieblif, jeg kunde have nydt i Deres Selskab. Berøv mig da ikke en Glæde, jeg koster saa dyrt. Jeg vil ikke erindre Dem om, hvad De sagde mig i Gaar, da jeg spurgde, om jeg ikke kunde haabe Efterretning fra Dem: at Deres Haand var for kiendt til, ikke at blive anholdt paa Posthusene, og forraade os begge;

ge; jeg vil ikke forestille Dem, at De altsaa vilde udsætte os for samme Fare, ved at sende mig hoslagde tilbage; jeg vil blot sige Dem, at De ikke kan forskyde det, uden paa den haardeste Maade at lade mig føle, at jeg ikke er den, af hvis Haand en Mand af Vre kan modtage noget, at intet i Verden er i Stand til, at udslette den Banære, jeg engang har paadrøget mig, og at jeg aldrig kan blive ædles Venkab og Agtelse værdig. Jeg sagde Dem eengang, jeg vilde hede om Deres, naar jeg ikke var, hvad jeg da var. Jeg er det ikke mere. Tak ske Dem! De gav mig mig selv igen, og frelste mig fra den grusomme Nødvendighed, at ombytte Skiæmsel med Skiæmsel. Enkelte Dieblif har jeg vovet at haabe, at jeg maa ske nu torde attraae, hvad jeg den Gang med Grund følte mig uværdig til. Men er dette Haab end for stolt, o da knus mig dog ikke ved at betage mig det paa en saa ydmygende Maade; hav Medynk med den, der har saa megen med Dem; og tænk paa, at om den arme Elvina end ikke er værd at være Deres Veninde, har De dog ingen Ven paa Jorden, der ærer, og elsker Dem høiere end hun.

P. S.

P. S. Her i Posthuset er bestilt en Chaise med fire Heste til Dem, benyt Dem deraf, og reis lykkelig; mine Ønsker, Taksigelser og Velsignelser følge Dem; lev evig, evig vel, og tænk undertiden med Godhed paa den stakkels

Elvina.

Dette Brev, Elvinas ømme Hengivenhed, den Edelmødighed, hvormed hun havde opofret ham de ni Tiendedeels af sit nyelig hævede Qvartal, afsvang Alstolph de første Aare, han havde fældet i sin Ulykke; men de vare veldædige lindrende Aare. "Ja! der er Dyd og Godhed i Verden! raabte han: Gud være lovet! Dyden er ingen Drøm!" I det samme kom man op, for at bringe ham et Kort, hvor Elvina paa fransk havde skrevet ham endnu et Farvel, og for at sige ham, Chaisen var færdig. Han satte sig i den, og uden at have nogen bestemt Reiseplan, blev han ved at tage Nord paa. Da han kom til **nn*** og steg af i Bertshuset, kom Berten ham med megen Snaksomhed i Møde; og da denne af Alstolphs borgerlige Klædedragt dømte, det maatte være en

Mid:

Middelstands Mand, der maatte boe i Nærheden, siden han slet ingen Bagage førte med; og just den Dag de offentlige Vomme skulle bortforpagtes, faldt han paa den Slutning, at det var i den Anledning, han maatte være kommen; dreiede altsaa strax Samtalen hen paa denne Materie, og glædede sig over, at han i saa Fald kunde have den Ære at følge Herren derhen, siden han just selv havde i Sinde at gaae derhen og forsøge sin Lykke. Alstolph var undervejs kommen forbi det Vommhuus, der siden blev hans; dets høist eensomme Beliggenhed havde behaget ham; i sin nærværende ubestemte Forsatning ansaae han denne Hændelse, som et høiere Bink, fulgte med Verten, forpagtede Vommen, og betalte den strax af Elvinas Penge. Dagen derpaa flyttede han did, og levede der mange Aar, som en fuldkommen Eeneboer; kun en kort Tid havde han antaget en Dreng til at passe Vommen, medens han arbejdede paa at forbedre og forskønne sin Boelig, ved at anlægge med egne Hænder en liden Hauge, og rundt om Hytten fremelske sig nogle Træer til Skygge. Disse landlige Syssler og denne stille Een-

som-

somhed vare Pøgedom for hans saarede Hjerte, og skøndt dets Saar aldrig gandske helbrededes — som vel sige Saar neppe nogen Tid giøre — holdt de dog op at bløde, og smerte. Det eneste, han stundom havde ønsket sig, var en Ven, der engang kunde lukke hans bristende Die, og denne bragde nu Skiæbnen ham i Melnek, der adskillige Aar efter modtog hans sidste Suf, begrov ham under fire Birker, han selv havde plantet, tilkøbte sig Huset, fik Bommen forlagt derfra, fandt her et Friested, indviet ved hans ædle Vens Minde og Grav, og stræber, som Astolph, at forvinde der, hvad han leed. Dog dette ville vi giemme til hans egen Historie, hvoraf det første Stykke følger i denne selvsamme Samling.

Det staaer nu blot tilbage at give en kort Beretning om de øvrige Personer, hvis Tildragelser have været sammensflettede med Astolphs; og mellem disse er Elvina uden Tvivl den, hvis Skiæbne man meest interesserer sig for. Den Beslutning, hun saa længe var gaaet frugtsommelig med, at rive sig ud fra alt, hvad der mindede hende om

hendes forrige fornedrede Tilstand, fik nye Styrke i de Dage, hun tilbragte med Astolph. Pludselig tilbagefendte hun Fyrsten de faa Foræringer, hun endnu havde fra hans Haand; frasagde sig sin Pension, og forsvandt. Folk fra **nch*** have siden troet at kiende hende igien i Mad. **w**, der omtrent paa samme Tid kom til det ****rm**ske Theater, uden at nogen vidste, hvorfra; var Skuepladsens Ziir ved Skønhed, Talenter, og Genie, og dens Hæder ved sin Vandel.

I hiin skrækkelige Nat forsvandt med eet Taa-gen for Aloysias Dine, hun saae, hvilken Mand hun havde opoffret, og for hvem! Faa Dage efter, hun var kommet som Kostgiængerſke i Klosteret, tog hun Monnesløret der, og opoffrede sin heele øvrige Levetid til, ved den bitterste Anger og strængeste Bod at udsone sin Ungdoms Forbrydelse.

Fyrsten fik nye Maitresse, nye Yndlinge, og nyt Ministerium. Paa det, han ikke skulde falde paa at kalde Astolph tilbage, eller angre sit Forhold mod denne, styrtede man ham i de tøileløseste Udsvævelser. Folket lærte snart at føle, hvor
 uskion=

uffiønsomt det havde været mod Aftolphi, og jo mildere det under ham havde været bestyret, jo haardere følte det nu de gamle Udsuølsø og Undertrykkølsø, der med fordobbløt Vægt begyndte paa nye. Adskillige Gange har i de seønere Tider Frankrigs Exømpel fristøt dette høist forurettede og mishandlede Land; dog har det øndnu ikke vøvet at giøre noget Valg mellem Despotiets og Anarchiets Nødsler.

Endnu staaer øs tilbage, at siøe et Par Ord om Julies seønere Skæbne. Da hun kom hjem, fandt hun det Haaø, hun havde giørt sig om sit forrige Herredøm øver Prindsøen, gandske at glippe. De ni mellemløbne Aar havde giørt øn mærkelig Forandring baade i hans Sind. og hendes Skønsøhed. Han saaø hende igien med den fuldkomneste Ligegyldighed; og de Mægtige mærkede ikke saasnart denne Forandring, sørend de paa det østøertrykkøligste tog Høvn for den Tid, da hun og hendes Gemahl foreskrev Love. Dette krænkedø Julieø stolte Siøel paa det føøeligste; hun øvertalte sin Mand til at forlade Høfføet, og tage ud paa

sine Godser. Men Landlevnets eensomme Stilhed var ikke for et Hjerter som Julies; dets Saar æddredes her, hvor Keedsomhed og uafbrudt Græmmelse uafsladelig gik deres Gift deri. Klingen fortærede Skeeden; og i hendes tre og tredivte Aar lagde en Tæring hende i Graven.

Carl Melnefs

Barndom og første Ungdom.

En Fortælling.

SEP 10 1949

modestly and modestly

SECRET

Carl Melnæs

Barndom og første Ungdom.

Morgenrøthe des Lebens, Jugendindruck, frühe Freunde,
Situationen von Jugendhaß, und Jugendliebe —
Sie machen meistens den Anklang unsrer Bestimmung.
Sie weben das Grundgewebe, in welches spätere Schicksale,
und reifere Vernunft uns den Einschlag geben.

Denckmal Ulrichs von Hutten.

”Faa Biographen — anmærker den smagsfulde
Forfatter af Addison's Levnetsbeskrivelse — gjøre
os opmærksomme paa Manden selv, hvis Biogra-
phie, de skrive, faa lære os at blive bekendte
med hans Siæl, hans Tænkemaade, og de Om-
stændigheder, der dannede ham til det, han var;
og imidlertid er dette den eneste Wei, at gjøre
et saadant Skrift vigtigt og lærerigt for Tænke-

ren." Ustridig er denne Numærkning fuldkommen rigtig; ustridig vilde saa Bærker bidrage saa meget til sand og gavnlig Menneſſekundſkab, ſom ſaadanne Biographier, hvor man fremſtilte troelig Mandens heele Vandring fra Buggen til Graven; hvor man gjorde Næde for hvert Skridt, han havde gjort til Dyd eller Laſt, de Anledninger, der loffede, de Exempler, der friftede, de Grunde, der beſtemte ham dertil; og dobbelt lærerlig vilde en ſaadan Biographie blive, hvis det var en mærk- værdig Mand, hvis Levnet den fremſtilte os. Men hvo ſkal meddeele os denne? Manden ſelv! Moritz og Johan Jacob Rouſſeau have meddeelt os meget intereſſante, meget lærerige egne Levnetsbe- ſkrivelſer; men aldeles ſandrue! jeg tvivler meget. Vel er jeg overbeviiſt om, de ikke have villet lyve for os, men ſikkerlig have de mere end eengang bedraget ſig ſelv; Phantaſie og Hukommelſe have viſt undertiden løſt hinanden af i deres Fortællinger; og om man end vilde antage, at de intet havde fortalt, ſom var uſandt, hvormeget maae de da ikke nødvendig have glemt af det ſande? og maae ikke diſſe Glemſler have ſat dem i den Nødvendighed, at forbinde Følgerne af det, de glemte

glemte, med andre Marsager, som de ikke tilhørte. Eller skulde Mandens næie Venner levere os en saadan Biographie? virkelig, jeg beklager ham, dersom den da blev fuldkommen sandfærdig; vare hans Venner ikke partiiske for hans Minde, da havde de ikke elsket ham synderlig. At man af hans Uvenner, og af dem, der ikke kiendte, eller ikke skattede ham nok til enten at være hans Venner eller Uvenner, endnu mindre kan vente paalidelig Biographie, følger vel af sig selv.

Imidlertid gives der dog visse Menneſker, hvis Biographie er lettere at skrive, end andres; de Kilder, hvorfra deres Dyrer og Laster, deres Daad, og Tankegang have sit Udspring, ligge tydeligere for Dinene, skøndt vel mangt et forborgent Væld, der ogsaa hidrog til at forøge Strømmen, mangen umærkelig Bugtning, der sagtnede dens Løb, mangen fast usynlig Skraaning, der fremskyndte det, blive os forborgne; mellem disse Menneſker synes mig Carl Melnek at høre, og derfor meddeles her hans Barndoms, og første Ungdoms Historie.

Af foregaaende Fortælling lærte Læserne alt, at Melneks Fader var en formuende Landmand i

det ***nn***rste. Det var en meget retskaffen Mand, der besad store Indsigter i Landvæsenet, og ved sin Stræbsomhed havde erhvervet sig en temmelig betydelig Formue; men som vidste med sig selv, at Landvæsen var det eneste, han forstod, og derfor heller ikke befattede sig med det mindste andet. Lykkelig havde Carl været, om hans Fader havde opdraget, og anført ham til samme Bestemmelse; men baade vil den faderlige Kierlighed, eller rettere sagt, en meget tilgivelig faderlig Forsængelighed, gierne bane Sønnenne Vej til en høiere og mere glimrende Lykke, end den, Fædrene selv have opnaaet; ogsaa syntes Carl virkelig af Naturen ligesom bestemt til Studeringer, da han allerede i sin tidlige Barndom gav Prøver paa et meget opvakt og levende Hoved. Paa det nu dette ikke skulde ligge udyrket, holdt gamle Melnek det for sin Pligt, meget tidlig at antage Carl en due- lig Lærer, og intet at spare paa hans Opdragelse. Carl var endnu ikke fem Aar gammel, da Gutheim blev tagen i Huset for at underviise ham. Hvis Kundskaber, Flid, en ubrødelig Retskaffenhed og ubesmittede Sæder vare de eneste væsentlige Egen- skaber hos en Lærer, kunde der neppe tænkes no- gen

gen fuldkomnere end Gutheim; men han var en temmelig gammel Karl, der meget ofte havde seet Lykken forsvinde i det Dieblig, han troede at have den i sine Hænder; dette havde formørket hans naturlige Sindsbليidhed, og efterladt sig et vist sort Luune hos ham, hvilket i enkelte hæftige Dieblig udbrod i sarcastiske, næsten menneskefiendtlige Lysglimt; men i Almindelighed yttrede sig mere som Egegylldighed, ja næsten som Foragt for Mennesker, og for alting i Verden, undtagen hans Pligter. Da han nu desuden var af den gamle Skole, der troede, en Lærers fornemste, ja hans eeneste Pligt var at fuldproppe Lærlingens Hoved, holdt han Carl til næsten uafsladeligt Arbeid, undte ham ingen andre Frierimer, end medens han spiste, og sov; og brugte Strængheid til at vække den Lyst, der ved dette uophørlige Slid hos et Barn meget snart maatte gaaes. At Barnets Hændighed og Raskhed, ja endog dets Helbred og Sind vilde lide under denne evige Stillesiddende, faldt Gutheim ingentiid ind; og langt fra at troe det nødvendigt, undertiden at bringe Carl mellem hans jævnkaarige, holdt han det for en nødvendig Forsigtighed, at holde denne fra alt saadant Selskab, paa det der

ikke

ikke skulde sættes ham Bildskab i Hovedet. Det var naturligt, at Carl med sit aabne og lyse Hoved under saadan en Ansørsel maatte gjøre en for sin Alder høist ualmindelig Fremgang; men det var lige saa naturligt, at denne selvsamme Optugtelse maatte have en mærkelig og ikke gandske fordeelsagrig Indflydelse paa hans Udvortes, hans Adfærd, og selv paa hans Character. Efterhaanden, som Carl blev noget ældre, forenede endnu en anden Omstændighed sig med denne. Det, Gutheim efter de Tiders Maade omhyggeligst drev paa, at lære Carl, var de døde, eller saakaldte lærde Sprog, hvilke jo og efter de rette Lærdes Meening ere den eeneste grundige Kundskab. Efter den Maade, hvorpaa Sprogene den Tid lærtes, vare de virkelig og det, der bedst kunne bibringes Børn, da de ikkun sysselsatte Hukommelsen, der hos den Alder er stærkest og virksomst, da derimod andre Kundskaber udfordre en Anspænding af Dømmekraften, som den i denne Alder neppe har Styrke til. Carl gjorde og en meget hurtig Fremgang heri. Uheldigviis stod Gutheim endnu i den gamle Fordom, at det var ligemeget, hvad Indholden var af de Bøger, der gaves Børnene at tyde, naar
kun

kun Sproget i dem var reent, og Stiilen ikke for-
 tung; og da han selv sin heele Levetiid havde væ-
 ret en Bold for høibaaren Overmod, og idelig seet
 sig tilfidesat, snart for velbyrdig Dumbhed, snart
 for frybende Dientierie, og altsaa naturligviis
 havde særdeles Godhed for de Skrifter, hvor Men-
 neskelighedens hellige Rettigheder hævdedes, Hov-
 mod og Uretfærdighed nedtordnede, Dyds og For-
 tienesters Fortrin for Stand og Byrd fremstillet
 med Græker- og Romeraand, gav han sin Lærling
 disse i Hænde, uden at betænke, hvor aldeles in-
 gen Interesse de have for Børn i Almindelighed;
 og hvor uundgiængelig de faa, hvis Hoved er over
 deres Alder — og blandt disse var virkelig Carl —
 her maae inddrikke Begreber, der i deres følgende
 Levnet meget ofte maae støde an mod den borgerlige
 Forsatning, hvori det bliver deres Bestemmelse at
 leve. Vel syntes hine republikanske Ideer i Be-
 gyndelsen aldeles intet Indtryk at gjøre paa Carl,
 han læste Callustius, og Cicero, og Plutarch,
 ligesom Eutropius, og Cebetis Tavle; eller hvis
 endelig noget tildrog sig hans Deeltagelse, var det
 ikke hine stolte Helte- og Borger-Dyder, men de
 mildere menneskelige Følelser, der blomstrede i de-
 res

res Lye. Hvordan Graccherne tordnede mod de riges og høibaarnes Despotie, hvordan Cato i den almindelige Trældom eente var frie, læste han gandske ligegyldig, men hans Døi oplivedes, hans Tone hævedes, eller qualtes af Taare, naar han læste om den Riækhed og Troeskab, hvormed Gracchi Venner hengav sig i Døden for ham, hvormed Cleomens tappre Venner opoffrede sig med deres Konge. Og da han nu til en Afvevling fik Xenophons Cyropædie at læse, og her traf Abradats og Pantheas saa rørende Episode; denne troede han aldrig at kunde faae aflæst, indtil Gutheim, der besad de levende Sprog ligesaa fuldkommen som de døde, holdt det for Tiid at lade ham begynde paa det franske, og nu gav ham Mad. Gomez Børnemagazin i Hænde; her aabnedes ham en nye Kilde af Fornøielse. Eventyret Zemire og Azor havde ikke blot Interesse for hans Sjerte, det havde ogsaa Næring for hans Phantasie; det overnaturlige, det utroelige, det forunderlige er overalt Børnenes Verden. Og hvilket lykkeligt Bytte meente han nu ikke at gjøre, da han fik Lov til at lægge sine Historiker og Talere bort, og i Stæden for dem at læse Ovids Forvandlinger? Af denne

denne Bog troede han aldrig at kunne blive feed; den læste han ved Bordet, den læste han i de saa Frietimer, Hændelsen kunde skænke ham (thi afverlet Læsning var i disse af Nødvendighed bleven hans eeneste Noerfæb) ja i Læsetimerne selv, naar han enten havde noget at lære udenad, eller en anden Autor, eller grædsk, havde han sin liden Ovid stedse skjult under de andre Bøger, stjal sig til at læse i den, saasnart Gutheim vendte ham Ryggen, og tildrog sig derved mangen eftertrykkelig Nærværelse. Men om end hiin republikanske Sæd syntes qvalt af disse Blomster, der i Varnedommens Vaar skødte saa frodigen op, vil man dog see, den var det ikke, men spirede frem mellem disse, og i Manddommens Sommer reiste sit dristige Hoved.

Carl gif nu i sit fiortende Aar, og havde bragt det saavidt, at han læste Latin med særdeles Færdighed, og kunde mere grædsk, end mangen, der tager Betaling for at underviise andre deri. Den gamle Melnek, som uagtet sin Mangel paa saa kaldet Cultur var en Mand af overmaade megen sund Forstand og rigtige Begreber, ansaae det for Tiid at lade sin Søn komme ud i Verden, og see

Mennes

Mennesker. Allerede nogen Tiid havde han tænkt derpaa, men han var forlegen med Gutheim; vel følte han, at han skyldte sin Søns duelige og nidfiære Lærer, at beholde denne paa samme Fod i sit Huus, uagtet Carl ikke behøvede ham mere; men han kiendte ogsaa Gutheims kildne Vrefiærlighed, som paa ingen Maade vilde tillade ham, at modtage, hvad han vilde ansee for Naadsensbrød. Lykkeligviis lod Gutheim, som følte sine Legems og Sindskræfter at svækkes, en Dag et Ord falde om, at han vel kunde have Lyst til en aandske fordeelagtig og magelig Tieneste, som en Mand der i Naboelauget vilde afstaae. Saasnart de kom fra Bordet, lod gamle Melnek uden at sige eet Ord om sit Forehavende, sin Hest sadle, reed hen til Manden, bragde den Sag i Rigtighed — uden at Gutheim nogenfinde siden har fundet erfare, hvad det havde kostet ham — lod ved sin Hiemkomst Carl kalde ind, sendte ham op med Afstaaelsen til Gutheim, og lod denne tillige sige, de taltes nok ved i Morgen. Saa meget gamle Melnek var for at giøre Folk Tienester, saa lidt skjøttede han om, at lade sig takke for dem; saasnart altsaa Gutheim kom ned anden Dagen, begyndte gamle Melnek

Melneſt ſtrax at tale om, hvad de nu ſkulde giøre ved Carl; og da Gutheim derpaa tilſtod, han længe havde ſeet ſig om et Menneſke, han med god Samvittighed kunde betroede Carl til, men at han for nærværende Tiid ingen kiendte, gjorde Melneſt det Forſlag at ſætte ham i ****nn****rs Skole, hvilket Gutheim, da Rectoren var hans gamle Universitets Ven, fuldkommen billigede.

Carl var gandske fornøiet med denne Forandring; vel ſaldt hans Levnet hiemme ham ikke ſaa modbydeligt, ſom det vel maae forekomme mange af Læſerne; thi Carl kiendte intet bedre; imidlertid var det dog langt fra ikke ſaa behageligt, at han ſkulde ſtaa ſtare at tabe meget ved at bytte. Vel elſkede han baade ſin Fader, og ſin Lærer; men ſin Fader ſaae han ſælden, og omgikkes aldeles ikke; desuden var der fra hans ſpædeſte Barnedom kommen en vis Trældoms Frygt i ham for denne, der engang havde revſet ham haardelig, og ſom Barnet syntes, med Uret; og Gutheims beſtandige Alvorlighed, og idelige Strængheſed og Revſer vare heller ikke ſiktede til at vinde ham et Barns Hierte. Førſt efterhaanden, ſom han kom til Forſtand, udvikledes hans Kierlighed for

dem begge, da han saae hvad han skyldte dem, og hvor høit de elskede ham.

Carl længtes nu daglig efter at komme i offentlig Skole, der fremstillede sig som en ny Verden for hans Indbildningskraft; især svævede det ham meget levende for Sjælen, at han skulde i øverste Klasse, og at øverste Klasse, som een deraf, der var med Præsten i Besøg hos hans Fader, havde fortalt, ikke fik Hug.

Da imidlertid Gutheim, som bragde Carl selv til ****nn****, og overgav ham til sin gamle Ven Rectoren, ved Afskeden med Taare omfavnede ham, takkede ham for al den Glæde, han hidtil havde gjort sin Lærer, og med en Underlighed og Høitidelighed, som Carl aldrig kunde glemme, besvoer ham at blive saaledes ved, at nytte den havde Underviisning saaledes, at de eengang kunde mødes baade her og hisset med Glæde; da han med næsten faderlig Varme lyste Velsignelse over ham paa den nye Bane, han havde at vandre; da følte Carl, hvad han endnu ikke begreb, hvilken Lærer han havde havt i denne ædle Mand, da lovede han med Stromme af Taare alt, hvad Gutheim begiærte, da var han gierne vendt tilbage, gierne

gjerne bleven hos Gutheim; at modtage Kiærtegn af denne, var Carl saa nyt, og saa frydsfuldt, at han ofte har tilstaaet, det gladeste Dieblif i hans Liv var det, han nød i Gutheims Arme.

Saa rørende og sm denne Adskillelse endog fra begge Sider havde været, forvandt dog Carl den meger hastig. Ikke blot ere Barndommens Aar de, hvori ethvert Indtryk hastigst forsvinder, men her kom desuden saa mange ny og behagelige, som maatte udlette det smertelige. Omgangen med saa mange Jævnaarige, disses Moerskaber, deres forskjellige Tidsfordriv i de hyppige Frietimer, droge gandske hans Siel til sig; han henlevede de første Uger ligesom i en Ruus. Med den hungriges Graadighed tog han Deel i alle Lege, i alle Spadseretoure, i alle Forlystelser; og hans Bøger, endog hans kiære Ovid, leed fiendelig derunder. Men just denne Graadighed voldte, at han snart blev mæt; desuden vare disse Forlystelser ofte forbundne med Legemsøvelser, og dertil havde hans siddende Opdragelse giort ham fuldkommen uskikket. Hver Gang han vilde prøve derpaa, blev han naturligviis udelet, og at være en blot Tilskuer, kunde han heller ikke finde sig i;

snart blev ham altsaa Læsning atter fornøden til at forslaae hans Frietimer. Men da man sielden vender med Lyst tilbage til en affrædiget Yndling, havde hans Ovid ikke mere det tillokkende, den havde hart for ham tilforn. Hændelsen skaffede hans Læselyst ny og mere v. lkommen Næring. Hos en af sine Meddisciple fandt han Gesners Idyller, og disse vare saa gandske skikkede til at fortrylle et Hjerte, der endnu havde Barndommens heele Uskyldighed, men der ved sin øvrige Dannelsse var for meget modnet til længer at hænge ved det overnaturlige og forunderlige, der i spædere Aar havde været dets Lyst. Gesner indtog da gandske Ovids Plads, og banede Veien for sine øvrige Jævnnaarige, fra den tydske Litteraturs Guldalder, for Gleim, Hagedorn, Lessing og Kleist. Disse tvende sidste vare især de, der deelte Melnefs Yndest med Gesner, og udgjorde i hans Hjerte et Triumvirat, der varede til hans Manddoms modnere og bitterere Dage, da Lessing fortrængte begge de andre. Da Melnef først fik Smag paa Lessings Skrifter, var Philotas egentlig den, der fornemmelig indtog ham. Med denne sneeg han sig ofte ud i den liden Lund ved Vandfaldet, der ogsaa havde

havde saa meget tillokkende for Anton Reiser *), og fordybede sig undertiden saa gandske i denne Læsning, at han derover forsømte det ham foresatte Pensum, og var færdig at forsømme Skoletimerne med. Ogsaa havde han sine tyske Vndlinger, ligesom fordum Ovid, liggende under sine andre Bøger paa Skolen, for, selv i Læsetimerne, at kunde stæle sig til, i det mindste at kige deri. Herved kunde han nu lettelig have forglemt, hvad Gutheim med saa megen Flid og Møie havde lært ham, havde ikke hans naturlige Velvillighed — som en lønlig Forsængelighed nærede — skaffet ham en Anledning til at vedligeholde, ja endog at forsøge disse Kundskaber. Uagtet han nemlig i Betragtning af sin store Ungdom kun var kommen nederst i øverste Klasse, var han dog især i Sprogkundskab langt over den største Deel af hans Forældre. Adskillige af disse fandt altsaa snart deres Regning ved, at lade deres foresatte Pensum gaae igiennem af Melnek; hvortil han stedsse var villig. Herved kom han Tid efter anden til at giennemlæse den gyldne Alders fleeste Auctorer og Digtere

R 3

(de

*) See denne sortreflige psykologiske Roman udgivet af Moritz, 3 Deel S. 75.

(de saa, som ikke læstes i Skolen, gjorde fort derefter en anden Anledning ham bekiendt med) og intet var sædvanligere end at høre ham irettesættes af Læreren for Ladhed, fordi han ved at giennemgaae de øvriges Pensaa, havde forsemt at giøre sig bekiendt med sit eget; imidlertid er det naturligt, at han ved denne Tienstagtighed lærte særdeles meget, især da han naturligtviis giennemgik andres med en Osiagtighed og Flid, som man i de Aar ikke altid anvender paa sit eget.

Alt disse Kundskaber og denne Tienstvillighed gjorde Melnek meget agtet og elsket af hans Meddisciple er meget let at begribe. Men nu kom den første bedste Frugt af de republikanske Grundsætninger, der saa tidlig vare indpodede i Melnek, og der siden gvalte ham alle Livets Glæder. Man vil sige, det var Barnestræger; men i disse erkender man ofte bedst Mandens sande Character. Øverste Klasse havde meget længe øvet et utaaleligt Herredom over de andre, og denne Sædvane havde ved manaa Mars Hævd næsten faaet Lovs Kraft. Vel var Melnek selv af øverste Klasse, og kunde altsaa selv have Deel i dette Herredom; men han fandt det saa ubilligt og utaaleligt, at han besluttede at opægge

opægge de nedre Klasser til at bryde det. Han be-
 regnede, at disse ved deres Mængde lettelig maatte
 opveie, hvad hver enkelt fattedes i Styrke, naar de
 ellers vilde være eenige og kiække; og udkastede en
 fuldstændig Sammenrottelses og Angrebs Plan,
 hvori Kræfter og Modstand vare paa det nøiste af-
 veiede mod hinanden, sammenfaldte nu dem især
 af næstøverste Klasse, som han troede meest at kunde
 stole paa, foreholdte dem deres idelige Fornær-
 melser og Mishandlinger, og opstilledte dem at for-
 eene sig med ham for at affaste Naget. Vel gjorde
 denne hans Tordentale ikke den Virkning, han
 havde formodet, dog troede han, at Følelsen af
 fælles Mishandling og fælles Fare vilde ved fore-
 faldende Leilighed give dem Mod at stride for fæl-
 les Sag, saasnart de kun saae een at sætte sig i
 Spidsen; det var ham med hans Tænkemaade al-
 deles ubegribeligt, at de skulde kunde forlade, og
 forraade denne. Han ventede altsaa med Utaal-
 modighed paa, at nogen af hans Klasse skulde for-
 gribe sig paa een af de mindre, og det varede ikke
 længe, førend denne Leilighed blev ham givet.
 Strax sprang han den angrebne til Hielp, men i
 Stæden for den almindelige Bistand, han ved

denne Leilighed havde lovet sig, saae han endog den, han var ilst til Undsætning, at lade ham aldeles i Stikken. Dog var eet Forsøg ikke nok til at gjøre ham flog; to eller tre Gange prøvede han endnu at sætte sit Anlæg i Værk, og blev ikke allene stedse selv Offeret for sin Midfiærhed, men saae endog nogle af sine Medsammensvorne være uskionssomme nok til at forraade hans Klasse heele hans Anlæg, og saaledes sætte ham blot for dens Had. Til hans Lykke syntes nogle af de ældste og meest anseete i Klassen godt om det raske, der var i hans Anlæg, saa urimeligt det endog forekom dem; og de fleeste øvrige loe kun deraf; saa at dette Uveir uden Tvivl havde adspredet sig uden at skade, hvis ikke hans varme velmeenende Hjerte havde forleedt ham til en ny Ubesindighed, der drog Uveiret sammen paa ny, og ledede det hen over hans Iffe.

At Carl, der i sin Barndom med saa megen Deeltagelse havde læst om Oldtidens Venner, og deres Troeskab, ikke saasnart kom mellem Jævnlige, førend han der drømte om at kunde knytte lige Venskabs Baand, og udkaare sig Venner, der vilde være ham ligesaa uadskillelig hengivne,

og

og som han med samme Underlighed kunde hæfte sig til, var meget naturligt. Venskab var hans Hjertes første Trang, og den troede han her lettelig at faae tilfredsstillt. Den, han især ved allerførste Møde blev indtaget af, var en ung Udlending ved Navn Kleinhof; et Menneske, hvis aabne og lyffelige Physiognomie indtog langt erfarne Menneskekiendere, end Melnek nogen Tid blev, end sige, i den Alder kunde være; og som ikke sjelden en lang Tid vedligeholdte denne sin første Yndest, ved det han aldeles ingen Character havde, og altsaa deslettere kunde lempe sig efter den, han var hos. For denne Kleinhof fattede Melnek en Godhed, der gik næsten til Lidenkab; og da denne, som ingen Understøttelse, og ingen Paarørende havde, og som ikke desmindre vilde gjøre med, alt hvad de meest formuende gjorde, fortæller Melneks Ankomst for sine flette Omstændigheders Skyld var nærved hemmelig at maatte forlade Skolen, hvilede Melnek ikke, før han fik Tilladelse af sin Fader, at deele Bord og Kammer med ham; og anvendte ærlig hver Lemmestilling, han kunde faae, eller erhverve (thi fradette Dieblis af lod han sig betale for den Hielp,

han før havde givet sine Meddisciple for intet) til at stille Kleinhofs Manere tilfreds. Man skulde formode, at dette maatte hæftet Kleinhof særdeles til Melnek; men tvertimod; hvo der saae dem sammen, skulde troet, det var denne, der var Kleinhof forbunden; jo flere Tienester han beviste sin Gudling, jo mere blev han denne hengiven, jo lunfnere syntes denne at blive; Kleinhof kiendte sit fulde Herredom over Melnek, og udøvede det ofte med alt det Overmod, alle de Luuner, den fa- steft fængslede Elsker nogensinde har maattet prøve af den herskesygeste Herskerinde.

Den gamle Melnek havde sin Søn i Huset hos en Riobmand, han handlede med, og som han holdt for en brav Mand, siden han i deres Mellemværende stedse havde funden ham vederhæftig og nøiagtig. Denne Riobmand var ugift, men havde en saakaldet Huusjomfrue, over hvem han var særdeles skinsyg; og det var vel ikke gandske uden Grund han befrygtede, at hun torde synes bedre om de unge raske Primarer, hvoraf der laae adskillige der i Huset og Naboelaugget, end om saadan en gammel vranten sygelig Snark, der var over de 60. Neppe var især Kleinhof kommen der

i Hu-

i Huset, før end han strax gjorde Lykke hos hende; men da den Gamle for det meeste gik Skildvagt heele Dagen, i det mindste de Timer, Primarnerne vare af Skolen, maatte dette elskende Par have deres Sammenkomster om Natten, medens deres Argus sov, og Kleinhof kom da stælden derfra, før et Par Timers Tid efter Midnat. Midlertid maatte Melnek, der engang for alle var vant at staae paa Vinde ved hvert et Bink af sin Hersker, sidde oppe, til denne kom fra sit Elskovsstævne; og for at faae Ende paa disse Timer, der faldt ham en Deel længere, end de formodentlig vare for Kleinhof, maatte han atter tage Tilflugt til Læsning. Gierne var han blevet ved den tydske Litteratur, men ulykkeligviis havde han begyndt med de bedste, og ovenpaa Lessing, Gesner, og Kleist, vilde Gottsched, og Schönaich, og Grimm ikke synderlig sinage. Han maatte altsaa vende tilbage til sine Romere og Græker igien; og nu giennemlæste han da de classiske Skribenter, der endnu vare ham ny, og blandt disse den Tacitus, der i seener Tid blev saa gandske hans Yndling og Mynster. Kleinhofs og hans Udfaarredes Omgang varede lykkelig og uafbrudt ved fra

Efter-

Efteraarets Begyndelse, og til hen i næste Foraar; og til Vre for Melnefs Sæder være det sagt, at det varede over ti Aar, inden han fattede Mistanke om, af hvad Natur denne Omgang egentlig var. I hine Dage var han bleven en uforsonlig Fiende af den, der havde vovet at ytre mindste Tvivl om Reenheden af deres Elskov; ofte beklagede han, at hans Vens trange Kaar og flette Udsigter befæstede saadant et Dyb mellem dette smme og ædle Par: ofte ønskede han sig i Besiddelse af den Formue, han engang kunde vente, for at kunde foreene disse to med hinanden; og Kleinhof holdt ham omhyggelig i en Bildfarelse, uden hvilken han vel neppe havde været saa beredvillig at gaae deres Elskov til Haande.

Den gamles Skinsyge tiltog imidlertid daglig, og, som vi have hørt, var den intet mindre end ugrundet; men da han af Frygt for sin Donna, der havde det fuldkomneste Herredom over ham, ikke torde udlade sig med sin Mistanke, udpønsede han et Hundsraad til at sætte sig i Sikkerhed. Han lod nemlig giøre Møgle og Laas til en Mellemvær, som Primanerne, der boede i Baghuset, maatte igiennem for at komme ind i Forhuset, hvor

hvor Gensfruen og han havde deres Bærelser; og denne Dør lukkede han selv hver Aften omhyggelig i Laas, inden han gik til Sengs, og aabnede den atter om Morgenens, saasnart han stod op. Denne Indretning var vel i Begyndelsen Kleinhof og hans Donna til nogen Uleilighed; men Melnek udfandt snart, at man kunde gaae ud af Vinduet paa deres Brændekammer (der var ligeover deres Bærelse, og hvortil de selv havde Nøglen) ind af Løstslugen, der var tæt derved, og derpaa i al Stilhed ned af Løststrappen til Gensfruens Kammer. Denne Vej førte han da og næste Aften sin Ven, der ikke havde Mod først at prøve den selv; gik nu efter at have ledsaget Kleinhof til sin Almassas Arme, gandske siæleglad eene tilbage paa sit Bærelse, og satte sig til at læse de to Benners Episode i Virgils Æneide.

De øvrige Primaner, som hverken kiendte, eller kunde bruge den nysfundne Gort, fandt sig særdeles besværede af den ny Mellemdør, da den forpligtede dem at være hjemme til borgerlig Tid. De pønsede altsaa paa andre Raad, og et mekanisk Hoved iblandt dem udfandt meget snart, at man saaledes maatte kunde tilfile sine Kammer-
nøgler,

nøgler, at de her kunde giøre Hovednøgles Tjeneste. Det lykkedes, og nu fik da hver sin, Melnef eene undtagen, som intet havde at bruge den til, og som ligeledes raadede Kleinhof fra at anskaffe sig nogen, da han holdt mere af det usædvanlige og romantiske i den Maade, han selv havde udfunden. Men Kleinhof var en stor Elsker af Magelighed, og en stor Tiener af alle Slags Vovestoffer, han forsikrede Melnef, han var feed af at gaae paa Taget som en Kat, og fik sig, ligesom de andre, sin Hovednøgle. Lønge varte det imidlertid ikke, før han maatte angre, han ikke havde fulgt Melnefs Raad. En Eftermiddag er en anden Primaner hos dem; de vil have ham til at bie; han vil ikke, men løber ud af Værelset; Kleinhof efter ham; den anden smutter ud af Mellemdøren, og smækker den i efter sig; Kleinhof aabner Døren med sin Nøgle, lader i Hastighed Nøglen sidde i, og troer endnu at kunde hente ham ind; medens han løber efter ud paa Gaden, kommer den gamle, som har hørt Døren slaaes i, vil lukke den op, finder den aabnet, og en Nøgle siddende i den. Han behøvede ikke længe at tvivle om, hvem Nøglen hørte til; han havde seet Klein-

Kleinhof springe ud af Gadedørren; Kammerets Munner stod desuden paa Nøglen; inderlig glad over en Gangst, der kunde skaffe ham Hævn over, og Fred for den, der fornemmelig var en Tern i hans Die, skyndte han sig ind at klæde sig paa, for at bringe den tilfåede Nøgle til Skolens foresatte, og forlange Sagen undersøgt. Kleinhof kommer tilbage, ser ham gaae ind med Nøglen i Haanden, læser Hævnens Glæde paa hans Ansigt, styrter aandeløs og bleeg op til Melnek, fortæller ham, hvor ulukkelig han var, og beder denne for alting at redde sig, da han uden Naade som en Skielm blev jaget af Skolen, hvis den gamle gik med Nøglen til Rector.

Her var gode Raad dyre; men der var intet andet for, end Melnek maatte strax ned til den gamle, og see, om han ikke kunde overtale ham til at tie dermed. Men der hjalp hverken Bøn eller Bøn. Han fortalte Melnek, at sligt maatte exemplariter straffes, at Kleinhof havde af Lykke at sige, hvis han slap for Rasphuset, og at det var kun faa Aar siden en af Skolen — den G, Anton Reiser fortæller om — skulde været paa Fæstningen sin Livstid for sligt. Frygten for ikke blot at mis-

ste

ste sin Ven, men endog at see ham ulykkelig og
 bestæmmet, indskød nu Melnek en Tanke, som el-
 lers hans ærlige og retfærdige Hjerte vilde baaret Af-
 sky for. Han aabenbarede nemlig den gamle, at
 Kleinhofs Møgle var ikke den eneste, og tilbød
 ham, hvis han vilde give denne tilbage, at skaffe
 de øvrige i Stæden. Vel havde Manden meest
 Nag til Kleinhof, men dog troede han derfor ikke
 de øvrige bedre; han var derfor glad ved at faae
 dem samtlig i Fælden paa eensgang, og levede paa
 dette Vilkaar ikke at anklage Kleinhof; men gjorde
 sig derhos det hemmelige Haab, at denne dog, naar
 Sagen blev undersøgt, vel vilde blive udlagt af en
 eller anden. Melnek tilde nu op til sin Ven, mældte
 ham det sluttede Fordrag, og fik — næsten første
 Gang i Verden — alvorlig og inderlig Tak af
 denne. Nu raadslog de om Midlerne til at holde
 det givne Løfte, og i Følge denne Raadslutning gik
 nu Melnek ind til de øvrige, fortalte dem, hvor-
 ledes Kleinhofs Møgle var taget, og varede dem
 at vogte deres, da der sikkert vilde ske Undersøgelse
 i denne Anledning. Udskillige foreslog da strax at
 fæste dem samtlig i Bandet; men Opfinderen og
 et Par andre meente, det vilde være nok, at
 giem-

gjemme dem vel, indtil Undersøgelsen var over; da man dog altid siden vilde trænge til dem igien. Denne Meening blev til Melnefs store Trøst antaget, og nu aftalte man, hvor hver vilde gjemme sine. Neppe vare de paa Skolen, førend Melnef randsagede alle Gjemmestæderne, bemægtigede sig Nøglerne, og bragde dem ned til den Gamle; lykkeligviis var der just en Mand inde at tale med denne; Melnef kaldte ham altsaa hen i en Krog, viiste ham Nøglerne, og fordrede Kleinhofs; men neppe havde han faaet denne, før han, som et Lyn, var ude af Døren, kastede samtlige Nøgler i en dyb Brønd nede i Gaarden, og gik derpaa inderlig glad hen paa Skolen. Kleinhof var nu frelst, og de øvrige i ingen Fare; den Gamle snøs; men var nød til at tie; da han ikke havde noget Beviis. Da de øvrige kom hjem af Skolen, og samtlig savnede Nøglerne, bleve de overmaade forfækkede, og løb ind til Melnef, der naturligviis ingen Trøst kunde give dem; men bad dem blot at holde sig gandske roelige, og see Tiden an, hvilket de paa hans Ord ogsaa gjorde, men undredes meget, de ikke hørte videre til det. Denne Sag syntes nu gandske at være gaaet af uden Fol-

ger; til Ulykke havde just en anden Primaner, som boede i Naboelauget, været samme Eftermiddag inde at laane en Bog af Melnek, og mødt ham, i det han løb til Brønden med Nøglerne. Melnek, som havde Fortrolighed til denne, fordi han i den store Sammenrottelse havde været den eeneste, der havde viist Mod nok til at forsvare sig selv, skøndt han ikke havde havt den Troeskab, at komme de andre til Hielp, betroede ham den heele Sag. Nogen Tid efter kom de i Ord sammen paa Skolen, og i Hidsighed undslap der denne et Bink derom; nogle af de andre lagde Mærke dertil, og nødde ham til at give dem fuldstændigere Oplysning; og nu blev Melnek Gienstanden for alles Had og Foragt. Selv de, der ikke boede der i Huset, og altsaa ikke personlig vare fornærmede af ham, bleve dog af Esprit du corps hans usonskelige Fiender; de, som havde havt Hielp af ham i deres Læsning, opsigde ham med Afsky hans Tieneste, og alle vare eenige om, at en Angiver, en Forræder under Venskabs Maske aldeles ikke burde taales iblandt dem. I Begyndelsen ansaae Melnek sig, som Martyr for Venskab, og bar deres Mishandlinger med sin Characters heele Trods,

Trods, eller rettere opæggede dem endnu mere ved
 afmægtig Modstand. Men nu saa han sig forsa-
 get af Kleinhof, hørte denne, hvis Alder og le-
 gemlige Kræfter ellers temmelig havde sat ham i
 Besiddelse af det store Ord der i Skolen, at er-
 klære, at det var tilpas til Melnek, og, som man
 red'de, saa laae man, og nu sank Melnefs Riæf-
 hed med eet. Vel kunde han med eet eeneste Ord
 have draget denne utroe Ben ned i samme Forsøl-
 gelse; men dertil var han for stolt, og for meget
 Kleinhofs Slave. Han maatte nu skye sine Jævn-
 liges Samqvem; thi saasnart han lod sig see mel-
 lem dem, lod ham Navnet Delator fra alle Kan-
 ter imøde. Til hans Lykke begyndte den milde
 Narstiid; han opholdt sig da næsten bestandig un-
 der aaben Himmel, og endnu for saa Nar viiste
 Disciplene en De der i Naen, der endnu bar
 Navn efter Kleinhof, fordi den i hans Forsøl-
 gelses Dage havde været hans Friestæd. I Be-
 gyndelsen passede han sine Skoletimer meget flit-
 tig; men snart drev man ham ogsaa fra disse.
 Det traf sig f. Ex., at Læreren ved at forklare
 Horatses fjerde Satire, og at sige, hvo Caper og
 Sulcus var, kom til at tale om de romerske An-

givere, og deres skændige Handtering; strax faldt alles Dine med en saa ydmygende Bitterhed paa Melnek, at han maatte gaae ud med Tørklædet for Ansigtet, paa det man ikke skulde see hans Taare. Endnu værre blev det nogle Dage derefter, da Melnek var oppe med Plinii Lovtale over Trajan, og Læreren af en Hændelse kom til at give ham 34 og 35 Capitel til at oversætte, som just ogsaa handle om Delatorer og deres Straffe. Her blev en saa ond Glæde over alle de andre, at Skam og Forbittrelse overvældede Melnek, og han ikke var i Stand til at fremføre eet Ord for Indelig Graad. Læreren spurgde forgiæves om Aarsagen, hverken Melnek, eller de andre, vilde sige ham den; men da han af alle Omstændigheder sluttede, at denne maatte have gjort sig skyldig i saa særdeles lumpen en Last, kunde han ikke undlade at viise ham fra sig med det haarde Sted i Horatz, der handler om den, der ikke kan tie med, hvad ham er betroet.

Dette sidste bortskræmmede Melnek aldeles; han tilbragde nu næsten heele sin Tid paa sin De, eller sværmede om i ***n***rs deilige Egne. Lykkeligviis var han endnu saa aldeles ufordarvet,
at

at han i denne sin Forfatning ikke kiændte nogen anden Tilflugt end Læsning; og Ovids Klagebreve, som han aldrig tilforn havde kundet finde Smag i, bleve ved hans nærværende Stemning ham kiære. I eet af de store Træer uden for den nye Port fandtes endnu for saa Nar siden hans Davn, og følgende to ovidiske Linier derunder:

Saa mangen Ven du har, naar du er lykkelig;
Men mærknes Himmelen, enhver forsager dig.

Paa denne Maade bortsværmede han næsten den heele Sommer, og Høst; og nu nærmede da Vinteren sig, den sidste, han havde at tilbringe paa Skolen, da han næste Paaske skulde gaae til Universitet i ***ng**. Vel kiølnedes efterhaanden det Had, der havde raset imod ham; da nogle af dem, Sagen egentlig angik, havde ondt af hans Forfatning, og vare de første til at forsone sig med ham, og da desuden en anden Primaner, der havde stukken Kleinhof ud hos Gomsfruen, og af hende faaet den rette Sammenhæng at vide, skød offentlig heele Skylden paa Kleinhof. Vel skienkede Læreren med Fornøielse Melnek heele sin gamle Godhed igien, saasnart han saae ham atter optaget af sine Meddisciple, hvis Stemme denne brave

Mand ikke uden Grund særdeles agtede paa; men disse sex Maaneder, denne Behandling, og især Kleinhofs Utroeskab havde nedlagt i Melnefs Bryst en Sæd af Menneſkehad, eller rettere sagt Mis-
tillid, som hans senere Dage mere end alt for meget fremelskede, og som han ingensinde gandske fik udryddet. Ogsaa er det naturligt, at hans Lyst og Kierlighed til dette Ophold i hans lange Forfølgelses Tid saa meget havde tabt sig, at, uagtet han i det sidste Halvaar befandt sig taalelig der, forlod han det dog uden Taare.

I sit attende Aar gik han nu til Høiskolen, og for ham, der var vant til ****nn**rs** deilige Egne var *****ng**** Drkner naturligviis saare ubehagelige. Hertil kom end ydermere, at de saa Venner, Melnef havde i Skolen, bleve der efter ham, og han her altsaa i Begyndelsen var saa godt som fremmed og eene. Til Lykke traf han strax i de første Dage et ungt Menneſke fra ****ll*** ved Navn Liebner, hvis aabne og lyse Physiognomie interesserede ham, og som er det eeneste Physiognomie i Verden, han ikke er bedraget af. De vare Naboer i et Collegium over Antiquiteterne, og dette Naboeskab gav Anledning til nogle imaa

Sam-

Samtaler, der snart knyttede sig til næiere Beskiendtskab. Liebner var et af de retskafneste ædelste Mennesker, hos hvem der var dette besynderlige, at hans Forstand var endnu ædlere end hans Hjerte, og at han handlede tiere vel af Grundsætning end af Følelse. For hæftige Liden skaber var han frie, og han var ikke saare villig til at tilgive andre, hvad han selv aldrig følte sig udsat for. Han fattede Godhed for Melnek, da han saae, hvor meget godt denne Yngling med den Tænkemaade, det Hoved, og den tidlige Cultur kunde blive til; men han kiendte ogsaa Melneks Svagheder, hans Hæng til Sværmerie, hans i mangfoldige Henseender overspændte Begreber, og forsømte ingen Leilighed til at nedstemme, og berigtige disse, eller, hvor dette ikke lod sig gjøre, da i det mindste at give dem en gavnlig Vending. Fornemmelig lykfedes det ham paa ny at oplive Melneks halv hensovede Arbeidsomhed, ikke ved ligesrem at formane ham til Gliid, men ved i deres Samtaler, som af Nødvendighed stedse vare videnskabelige, snart at gjøre ham opmærksom paa Nytten af een Kundskab, snart paa Fornødenheden af en anden, snart paa Behageligheden af den tredie. Paa

nogen Tid begyndte Melnek at henfalde til Digter- og Romanlæsning; Liebner var ingen Fiende af nogen af Delene, men holdt for det var med dem, som med meget vellugtende Blomster, en maadelig Nydelse deraf er behagelig og gavnlig; men bliver Lugten for stærk, eller opholder man sig for længe deri, staaer man Fare for Hovedpine og Svimmel. Derimod gav han Melnek Smag paa den sande Historie, som var Liebners egen Hovedvidenskab, og som Melnek, førende Merciers *l'histoire n'est que la fable [convenue* bestandig i Munden, hidindtil havde staaet Brag paa.

For nu at kunde læse Robertson og Hume i Grundsproget fik Melnek Lyst til at lære engelsk, og lærte dette og det italienske i Selskab med Liebner. Herved fik deres Samtaler nye Venner, og ny Interesse, og maaskee vare disse nok saa lærerige og gavnlige for Melnek, som Bøgerne selv, de talte om. Bøger, siger Rousseau meget energisk og rigtig, lære aldrig Bøgers Brug. Den lærer man kun ved Omgang med et Menneske, som Liebner, der vænner os til at ordne, og anvende, hvad vi læse. Ved slige Samtaler blev Tiden dem aldrig lang hos hinanden; ja man har

den

den Anecdote om dem, at de en smuk Sommer-aften fulgte hinanden een og tyve Gange hjem, da Samtalen stedse knyttede sig til igien i det Die-blik, een af dem var ved sit Hiem, og vilde afbryde den.

Denne megen og behagelige Virksomhed var tillige Melnefs en saare gavnlig Modgift mod de flette Sæder, og den Tungsind, som han ellers paa dette Sted havde staaet saa megen Fare for. Tit kaldte han Liebner sin Mentor, og vilde spøgende dutte ham paa, at han var Gudinden Minerva, der anden Gang havde paataget sig menneskelig Gestalt for at tiene en uersfaren Yngling til Veileder. Men denne Glæde varede kun halvandet Aar. Liebner, som alt havde været to Aar paa Universitetet, da Melnefs kom der, maatte nu hjem, og efterlod sin unge Ven bedrøvet og eene. Denne vilde vende tilbage til sine sædvanlige Syssler, men de havde tabt deres Tillokkende for ham, da de ikke mere bestyredes, og deelest af Liebner. Neppe begyndte han at læse, før der faldt ham en eller anden Tanke ind, som han vilde meddeele Liebner, en Tvivl, som han vilde forelægge ham, en Indvending, som han vilde have

prøvet og besvaret af ham; nu randt det ham i Hu, at Liebner var borte, og mismodig fastede han Bogen, hvori han ikke mere gad læst. Det var Ferier; for at adsprede sig, gjorde han en Tour til **sf**, men ogsaa der mødte ham Liebners Erindring; thi ogsaa der havde han været med Liebner; med eet Ord, alle vegne fandt han Tungsind, Savn, og Liebners Minde; og var aldeles til Mode som den, der er første Gang revet bort fra sin elskte. Vel havde Liebner og han aftalt en nøiagtig Brevverling, men hvad er Breve mod Samtaler? Melnek vendte tilbage til ***ng**, og følte dets Mangler mere end nogen sinde.

Hændelsevis kom en af Melneks gamle Skolevenner nu til Universitetet, og indbød Melnek til et Indtrædelses Gilde, han fandt sig besejret at gjøre. Melnek kunde ikke vel afflaae det, og kom; her traf han paa en gammel Academicus, Daniel Berner, som han strax efter sit Komme til ***ng** havde gjort Kiendskab med, men i lang Tid ikke seet. Denne havde strax ved første Kiendskab fattet megen Godhed for Melnek, da han havde erfaret, at uagtet hans satte og be-
skæedne

Keedne Bæsen sad Hiertet ham rigtig, hvorpaa han ved deres første Møde havde givet Berner selv en Prøve. Det var denne altsaa særdeles kiert at træffe Melnek igien, og dette Møde satte ham i saa god Luune, at Gildet, hvis Formand han var, blev særdeles moersomt. Melnek, som længe ikke havde følt andet end Keedsomhed, og som dette var noget nyt for, glædedes meget ved den Blanding af Høitidelighed og Jovialitet, der herskede, og hængte sig særdeles til Berner. Da de gik derfra, fulgte Berner hjem med ham, at ryge en Pipe Tobak; og da nu Melnek klagede over, at han keedede sig ubeskrivelig, siden han slet ingen Omgang havde, foreslog Berner ham, at gaae ind i en Studenterorden, hvor han selv var ældste Formand. Liebner havde givet Melnek Afstøje for disse Forbindelser, hvilke han betragtede som Narrestreger, forbundne med megen Eldsspilde, Fare, og Bekostning; Melnek havde altsaa ingen synderlig Lyst dertil; men handelsveis kom Berner til at sige: Jeg vil ikke dølge Dig, at der staaer Relegations Straf paa, isald Ordenen bliver røbet. Ingen Tanke var Melnek modbydeligere end den, at Frygt skulde afholde ham fra

nogen

nogen Ting; neppe havde Bermer altsaa yttret dette, førend Melnek strax gav ham Fuldmagt at foreslaae sig. Det skeede, og — dog først et Par Ord om denne Melneks nye Ven.

Daniel Bermer, skøndt et gandske forskialligt Menneske fra Liebner, var i sit Slags maaskee ikke mindre fortreffelig. Havde end Liebners Hoved betydelige Fordeele baade af Natur og Dannelses, da kunde derimod intet Hierte tænkes ædlere og større end Bermers. Han var meget ung kommen paa Universitetet, og var der bleven anstucken af de den Tiid meget herskende renomistiske Vresbegreb; og skøndt han aldrig havde været Brutalist, skøndt ogsaa Alder og Overlæg nu havde nedstemt dem til en Slags Ridderstabs Mand, var han dem dog ikke aldeles qvit. Over sin Værelse var han kildren indtil Skruplerie, og sine Venner gik han i Glden og Døden for. Da en ulykkelig Kiærligheds Historie havde lagt ham ud med det, man kalder timelig Lykke, blev han ved at føre Studenterlivet, og levede meget tarvelig af en meget ubetydelig Formue. Ofte nægtede han sig Livets Nødvendigheder for at kunde vedligeholde den udvortes Anstændighed, og tage Deel i de For-

nøiel

nøielser, der vare hans eneste Udspredelse; men omhyggelig skjulte han sin Forsætning og sin Trang for sine Venner, paa det ikke nogen af de rigere skulde paanøde ham Tjenester, som siden kunde udsætte ham for den Mistanke, at han havde søgt disses Venskab af egennyttige Hensigter. Melnek var den eneste, som efter mere end et Aars daglige og fortroeligste Omgang, trængde ind i denne hans Hemmelighed, og paa en Tid, da Berner virkelig næsten savnede alt, maatte betiene sig af Venskabs og Broderskabs helligste Nødtigheder for at overvinde hans haardnakkede Vrekierhed; han betiente sig da af Melneks Kasse, men med yderste Sparsomhed, og var punktlig i at betale til bestemt Dieblif det laante tilbage. Da han besad alle Selskabeligheds Talenter, især sang meget godt, og var uudsømmelig paa Viser, søgte man ved alle Studentergilder at faae ham til Formand, og det saameget heller, da ethvert Gilde under hans Forsæde fik en Høitidelighed og Orden, som gav det dobbelt Interesse. Ogsaa var han almindelig elsket af Studenterne. Professorerne hadede ham derimod for det meeste; nogle, fordi de paastod, han vedligeholdte Duelaanden og Fidelitetsvoiren

der

der paa Universitetet; de fleste, fordi han beskyldestes for, ikke at vilde erkiende det svælgende Dyb, der jo skal være befæstet mellem Student og Professor; og især fordi han holdt mange Studentere fra, at løbe Søndag Formiddag om med Chapeaubas og Kaarde, og gjøre Professorerne Opvartning, hvilket i ***ng** i det mindste regntes mellem en Students ufuldkomne Pligter.

Umulig kunde Melnek lære ret at kiende saadant et Menneske, uden at blive hans uadskillelige Ven. Med Liebner var han kun beslægtet fra Hovedets Side; men med Vermer fra Hjertets. Hos ham fandt han sin heele Enthusiasme, alle sine Drømme om Venskab, om Ære, om Frihed, endnu forhøiede ved det romantiske Anstrøg, ulykkelig Kiærlighed stedse efterlader sig i det Hjerte, hvor den har hersket. Og da han nu blev optagen i den ovenomtalte Orden; da dens Love bleve ham forelæste, og nu Vermer, som ældst Forstander kaldte ham op til det fortklædte Bord, og over de tvende Kaarder og Dødningehovedet fordrede hans Haandslag, at han omhyggelig vilde vogte og værge sin Ære, være sine Brødre uryggelig hengiven og troe, og ansee deres Vel og Ære som sin;

sin; da han om Aftenen ved Maaltidet blev sat ved Formandens Side, og denne med sin heele Høitidelighed bragde ham den sværmeriske Skaal:

Taare kan jeg ei udgøde;

Taare er kun Qvindetant;

Men mit Blod for dig skal flyde

Til vor Brodertroffabs Pant;

da troede han sig henflyttet i Nisi og Euryali, i Thesei og Pirithoi Dage; og da han nu af Vermer's og de øvrige Ordensbrødres Fortælling erfoer, hvor tit dette Løfte virkelig var bleven opfyldt, hvor mangen af dem mere end eengang havde ofret sit Blod, og vovet sit Liv for at bestærme en fraværende eller værgeløs Broders Ære; da han selv ikke længe derefter saae adskillige Beviis paa, at Ordenen virkelig fordrede, og sandt denne indbyrdes Troeskab hos sine Medlemmer, da velsignede han hundrede Gange Vermer, og det Dieblif, der havde gjort ham til et Leed af denne hellige Kiæde. Ogsaa blev han snart almindelig elsket; kun Zahlmann, den næstældste i Ordenen, og et Par, der med ham endnu hang aldeles ved de gamle raare renomistiske Begreber, ansaae det for en Ulfik, at man havde optaget et Menneske,

der

der endnu aldrig havde været ude for Haanden, og paa hvis Mod man altsaa ikke havde paalidelig Prøve. Men ikke længe derefter fik Melnek en Anledning til at overtøge disse, at han ikke manglede Mod; og skøndt denne Anekdote var blandt dem, han ikke gierne fortalte, da han regnede den blandt sine ubesindigste Ungdomsstræger, characteriserer den ham dog saa meget, at den ikke bør udelades her.

Borgerne af Middelklassen havde paa denne Tid en Fugleskydning, der endtes med et Bal; vel levede i ***ng**, hvor de fornemme Matadorer gav Tonen an, Studenterne sædvanlig i megen Afstand fra hine; men Zahlman, der havde studeret i Erlangen, og agtede dets friere Tone høiere end ***ng**s stive Levemaade, foreslog Melnek og et Par andre af Ordenen, der just vare hos ham om Eftermiddagen, at gaae derhen, og dandse med Borgernes Koner og Døttre. De gik, og fandt endnu en Ordensbroder der, en Berliner, der hedde Sichelmann; denne var underhaanden forlovet med sin Verts Datter, og hun havde faaet sine Forældre, til at bede ham derhen. Sichelmann blev meget glad over at see
sine

sine Venner, og fortalte dem, at her var en gammel riig Kræmmer, som friede til hans Kiæreste, og som gif, og gloede ad ham, hver Gang han talte til hende, og førte nu Zahlmann hen, at engagere hende til en Dands, for det han skulde see, hvor Kræmmeren gloede. Imidlertid begyndte adskillige af de gamle Borgere, at stifte Hovederne sammen, og opholde sig over, at disse Studenter saaledes ubudne indtrængte sig hos dem. Zahlmann mærkede det ikke, men da han havde dandsset med de to tre, han syntes om, gif han med Melnek og dem, han var kommen med, ned i den almindelige Stue at spise. Sichelmann blev oppe, og dandsede. Ved Bordet kom flere Studenter til, og de bleve eenige om, under Zahlmanns Forsæde, at faae en Landesvater *). I det Hattene skulde synges af Kaarden, blev Zahlmann udkaldt. Da han kom ind igien, kunde man see, der var noget paa Færde. I største Hast sang han

Slut.

*) En bekendt indsk Wiise, hvori enhver stikker sin Hat paa Formandens omgaaende Kaarde, i det han drikker sin Landssaders Skaal; Kaarden med alle Hattene stikkes derpaa under Loftet, og nedtages ikke før til Slutning, da Hattene under Sang tages af.

Slutningsverset, og indbød derpaa de tilstedeværende at see paa, hvorledes deres Broder Sichelmann tugtede en Philister *). Saasnart de andre var gaaet ned, havde den gamle Kræmmer strax begyndt at stifte paa Studenterne, som trængde sig ind allevegne. Sichelmann vilde paa Dieblifket i Færd med ham; hans Pige havde med megen Møie holdt ham derfra. Imidlertid fik de begge ud paa Matten lidt Viin i Hovedet, og da nu Kræmmeren blev ved at vaase om de Studenter, spurgde Sichelmann ham gandske kort, om det var ham meent, og fik til Svar, at den eene var som den anden. Nu var Sichelmann ikke mere at holde; alt, hvad hans Pige kunde formaae over ham, var, at han i Salen ingen Allarm vilde gjøre; han gik da ned, kaldte Zahlmann ud, og fik hans Dreng — der just var kommen med sin Herres Kappe — til at gaae op, og bede Kræmmeren komme ned. Drengen kom tilbage med den Bessked, at han kom ikke. Saa skal han, bandte den opbragte Sichelmann, ogsaa have sine Prygl oppe i Salen. Vie lidt, Broder! sagde Zahl-

*) Et Haandsnavn, som betyder det samme paa tyske Universiteter, som Spidsborger her.

Zahlmann, du kunde faae os nødig; kom Børn! Philisterne ere over Samson. De fleeste af deres Selskab havde listet sig bort, saasnart de hørte, der kunde blive Allarm, da de var bange for, Prorektor skulde faae at vide, de havde været med i en Landesvater. Kun Melnek og de to andre af Ordenen var tilbage. Zahlmann kastede nu sin Kappe om sig, tog sin dragne Hugger, der fra Landesvateren af laae paa Bordet, skjulte den under Kappen, og gik bag efter Sichelmann, efter ham gik Melnek, og efter denne de to andre. Saaledes giennemkrydsede dette Tog den paksfulde Dandsesal, og to andre Bærelser, hvor der ikke var en Student uden de; men Kræmmeren var ikke at finde. Sichelmanns Pige, som befrygtede Uraad, saasnart hun saae Zahlmanns Dreng, havde faaet sin Moder til at overtale ham, at liste sig bort af en Bagtrappe. De gik nu bort, og Sichelmann lovede, han nok skulde finde ham. Da de kom ud paa Gaden, og Melnek blev eene med Zahlmann, sagde denne: "Det var den Karls Lykke, vi ikke fandt ham." "Og kanskee vor med!" svarede Melnek. "Hvordan det!" "Naar vi nu havde truffet ham, havde

Sichelmann flaaet ham paa Dret, alle hans Kammerater og Løngesbrødre var paa Timen kommen ham til Hielp; Du havde truffet; vi havde holdt sammen; jeg sætter, Mængden ikke havde overvældet os, jeg sætter, vi havde været lykkelige nok til at flaae os ud, og ikke blive knuste paa Trappen, hvad var der saa for os at gjøre, andet, end at tye til den næste den bedste af Byens Porte, og see, at komme ud af den, inden de kom efter os, hvis vi ellers ikke havde i Sinde at sidde i Carcer i Morgen, og maaskee et værre Sted paa Fredag." "Du har Ret," sagde Zahlman: "men naar Du begreb det, hvorfor gif Du da selv med?" "Jo! min Broder!" sagde Melnek: "at raade Dig og Sichelmann fra det, saac jeg nok, vilde ikke hielp, og naar jeg ikke kunde afvende eders Fare, var det min Pligt, som Broder, at deele den." Fra denne Aften af var Zahlmann blandt Melneks varmeste Venner.

Da imidlertid Bermer anden Dagen hørte denne Historie, var han ikke nær saa vel fornøiet enten med Melneks eller de øvriges Forhold; han syntes, det var for lidt, at blive ulykkelig for; at Zahlmann var gaaet væbnet om mellem værgeløse, funde

kunde han især slet ikke lide; heller ikke vilde han givet sit Minde til Eichelmanns Forslag, at man skulde bringe Kræmmeren en Rudemusik *); derimod fik han Zahlmann og Melnek til at gaae hen, og forlange hans Forklaring om det, han i Gaar havde sagt om Studenterne; denne, som havde sin meeste Næring af disse, og som desuden var bange for Zahlmann, hvis Driftighed og Jundskyldelse var bekendt, bekvemmede sig strax til at tilstaae, det var sagt i en Rums, og at gjøre saavel dem som Eichelmann en formelig Afbiigt.

Vi have seet, hvad Slags Menomisterie Bermer ikke yndede, det vil ikke være af Veien, nu at fortælle et Exempel paa hans Ridderideer. Melnek og han gjorde en Reise til nogle af de omliggende Stæder. De tog med en Art Diligence, som gik just den Wei. Med dem gik en Kiebsmand og hans Kone, og et ungt Menneſke, som bar Uniform, og paaſted at have tient ved de hessiske Tropper i America. Første Dag gik gandske roelig; men som de henimod Aften havde været inde paa en Station, og nu skulde staae i Vognen igien,

W 3

faldt

*) En Universitets Idiotisme, der betyder at staae Vinsduer ind.

faldt Officieren paa, at smutte ind i Vognen bag efter Konen, og tage Kiebsmandens Plads ved Siden af hende paa Bagsædet. Konen, som af adskillige smaa Nærværelser havde sluttet, han især i Mørke vilde blive en meget ubehagelig Næboe, blev gandske ilde derved; og da hun ikke kunde faae ham over paa sin rette Plads, bad hun Bermer, om han da ikke vilde sætte sig paa Bagsædet hos ham, og overlade hende sin Plads paa Forsædet. Det var just i en liden Kiebssted. Bermer, uden at lade, som han hørte, hvad hun bad om, blev i sin Krog, slog Gld til sin Pibe, og bad Kudskken at fahre til. Da de var kommen et lidet Stykke ud paa frie Mark, sagde han gandske toldt til Officieren: "Den gode Herre veed nok, hvad Skik og Brug er i Diligencer, at hver beholder sin Plads; han er saa god, at sætte sig herover." "Jeg seer ikke, min Herre!" svarte Officieren: "hvad det kommer Dem ved." "Det kan vi altid snakke om siden:" sagde Bermer: "men De sætter Dem her." "Min Herre!" sagde Officieren: "jeg seer, De har Raarde, og jeg er Officeer." "Godt! Hold et Dieblif, Kudsk! Broder Melnek! (Melnek sad for den frie Udsigts Skyld paa Buxken hos Kudskken)

Rudſten) vil Du komme ned at ſecundere.” Riſchmanden og Konen begyndte nu at bede Vermer indſtændig, at han ikke for det Lapperies Skyld... ”O! det ſkal være gjort paa et Dieblik,” ſagde Vermer, ſprang ud af Diligencen, og om, at lukke Dørren op paa Officerens Side. ”Vi reiſer jo ſammen til *****, ſagde denne: det er ikke værdt at opholde Diligencen for det; vi kan jo altid gjøre det af!” ”Som De vil! ſagde Vermer, men De ſætter Dem paa Deres Plads.” Officeren, ſom nok mærkede, der var intet Udkomme med det Menneſke, krøb gandske taalmodig over paa Forſædet, Manden ſatte ſig hos ſin Kone, Vermer i ſin Krog, Melnek paa Buſken; alting gik af i ſtørſte Fred og Venſkab, og da de kom til Beiende, takkede Officeren Vermer og Melnek mangfoldig for behageligt Selskab.

Slige Scener hæftede Melnek alt faſtere og faſtere til Vermer; og ſnart var han Melneks daglige og næſten eeneste Omgang; thi endog i Ordenens Samlinger og Gilder, var Vermer ham alt; ved denne hang han aldeles; ham elſkede han i alle de øvrige, fra ham fik Baandet ſin Hellighed, Ceremonierne deres Høitidelighed, og Sangen ſin

sin Interesse for Melnek. Men uagtet han nød dette med den inderligste Deeltagelse, drog det ham dog ikke af fra hans Studeringer; tvertimod frydrede, og fortiente han Alstencens Glæder ved vel at anvende sin Dag. Kun hans Brevverling med Liebner leed derunder; thi deels faldt det ham tungt at skrive til denne sin gamle Fortroelige, uden at nævne noget om den Orden, hvoraf hans Siæl var saa fuld — og om denne var det ham strengelig forbudet at tale til uvedkommende; og desuden kiendte han Liebners Sindelag i denne Henseende — deels stemte Liebners sindige Tænkemaade aldeles ikke med den Aand, Melnek her inddrak, og nærede. I mangt et Brev spottede Liebner over den Frihedss og Ridderkabs Aand, der herskede i Melneks, og advarede ham for de Kraftmænd, der idelig tørste efter Tyranners Blod, og i Mangel deraf slukke Tørsten med stærkt Øl; i andre bestred han denne Tænkemaade alvorlig, og tilfjrev den Melneks daværende Studium, den tydske Middelalders og Reformationens Historie, hvorved en Götz von Berlichingen, Sickingen, Hutten bleve Melneks Helte, og deelte hans Hylsding med en Examinandas, Cato og Brutus. Da

imidlertid

imidlertid Melnek fort derefter begyndte at studere den kantiske den Gang nye Philosophi, og altsaa at skrive sin Ven til om den, fik deres Breve en fuldkommen videnskabelig Bending, og deres Brevverling kom i sin gamle Gang.

Nu forlod Zahlmann Universitetet, og da anden Forstanders Plads i Ordenen ved hans Bortgang blev ledig, og ingen af de ældre fandtes bekvem eller villig dertil, valgdes Melnek paa Vermers Forslag; og skøndt indfødde altid pleiede at afflaae den, i Betragtning af den store Fare, de løb, ifald Ordenen blev opdaget, kunde Melnek dog ikke modstaae dette Beviis paa Vermers og Brødrenes Yndest og Agt. Nu begyndte Vermer at lægge Haand paa en Plan, der længe havde lagt ham paa Hierte, og for hvis Skyld det især havde været ham saa vigtigt at inddrage og forfremme Melnek i Ordenen. Da han nemlig selv paa dette Universitet havde været Ordenens Stifter — thi forresten paastod den, at være meget ældre — og altsaa faderlig elskede den; og ikke desmindre gandske vel indsaae, den hidtil havde foranlediget adskilligt ondt, og ikke stiftet synnderlig godt, undtagen, at den noget nøiere havde foreenet adskillige retsfasne

retskafne unge Mennesker, som dog Skæbnen om
kort Tid næsten samtlig adspalttede; var det hans
Hensigt at bortrydde alt, hvad der med Høie kunde
siges imod den, og nøde om mueligt Academiets
strængeste Foresatte selv til at agte den. I Følge
heraf blev han eenig med Melnek, at man ikke
allene for Fremtiden vilde alvorligen paasee, at
enhver, der forlangte at optages i Ordenen, var i
enhver Henseende uden Lyde og Plet; men at de
endog vilde betiene sig af deres Embede og Ansæelse
i Ordenen, for at tilholde Brødrene til Gliid og
ustraffeligt Forhold. Melnek understøttede dette
Bermers Forehavende af al Magt; ved enhver Lei-
lighed forestilte han Brødrene, hvor vigtigt det
var, at man, om de engang kom under Forsøl-
gelse, ingen anden Sag kunde faae med dem; og
at de eengang fralagde sig den skændige Beskyld-
ning at forlokke og forføre unge Mennesker. De
allerfleeste samtykkede Melneks og Bermers Paa-
stand, kun Sichelmann og to eller tre, der vare
af Zahlmans Skole, paastode dette var Midlet til
at jage al Fidelitet ud af Ordenen. Ikke længe
derefter foreslog een af disse en Student, der for
sine selskabelige Talenter, og sin altid aabne og
vel-

velforsynede Pung var meget afholdt paa Univer-
sitetet; men der havde besvangret, og forladt en
sikkeilig Pige. Melnek spurgde nu, om dette
var sandt. "Jeg kan ikke see, svarede Proponen-
ten, det kommer Ordenen ved." I det samme lød
et eftertryffeligt Slag fra Bermer i Høisædet.
"Vi kan ikke betroe vor Ære i de Hænder, hvor en
Piges ikke var sikker!" sagde denne med sin he-
høitidelighed. "Jeg troer, tog Eichelmann
det: det herefter bliver vanskeligere at komme her-
ind som Medlem, end i Almanakken som Helgen."
"Det skulde være mig kjær, svarte Bermer: det
var Tegn til, der saaes meer paa Retskaffenhed
her end i Rom." Eichelmann taug, og var mut.
"Mine Brødre! blev Bermer ved: jeg har mær-
ket, een og anden iblandt os er misfornøiet; skulde
vi ikke hæve den Lov, der forpligter den, der vil
træde ud, til at slaae sig ud af Ordenen *)." Mel-
nek understøttede Bermers Forslag med den til-
føiede Forsikkring, at hvis nogen gik ud af Mis-
fornøielse over ham, var han villig at give ham
og Ordenen Erstatning; men Eichelmann, som
mærkede, han havde givet Anledning dertil, satte
sig

*) Gaae ud for Haanden med hvert af Medlemmerne.

sig derimod, fik det udsat, og kom efter Samlingen til Melnek og Berner for at forsikre dem om, at de gjorde ham Uret, hvis de troede han i mindste Maade var misfornøiet med dem eller Ordenen.

Nu gik Berners og Melneks Anlæg uden Baneskelighed for sig; Ridderstabs Mand kom i Stæden for Renomisterie; Høitidelighed og uskyldig Munterhed forjog al Naahed og Sviir fra deres Gilder; Melnek opmuntrede de yngre til Gliid ved sit Exempel, og understøttede dem ofte ved sin Veiledning; hans Hierte og hans Haand var aabent for hver af hans Brødre, og saa streng var den Tølelse af Uere, der herskede blandt dem, at ikke een eeneste misbrugte det; Universitetets Lærere tilstod selv, at der i lang Tid ikke havde hersket saa megen Gliid, saa uskyldig Jovialitet, og saa gode Sæder, som i dette Aar. Men det var Melneks sidste; han skulde nu forlade Universitetet, og han saae sin Afskedstime i Møde som Dødens; havde han vidst, hvad der forestod ham, han havde vel havt Marsag dertil. Dagen for hans Vortreise tilsagde Berner en høitidelig Ordenssamling, hvor Melnek nedlagde det Sværd, han som næstældst havde ført, og takkede Brødrene
for

for deres Venſkab og Tiliid med en Jnderlighed, ſom fremlokkede Graad enddog paa de haardeſtes Kinder. Bermer vilde ogſaa have fraſagt ſig Forſædet, men vedblev paa Melnefs indſtændige Bøn. Om Aſtenen ſpiſte alle Ordensbrødrene hos Melnef tillige med et Par af hans Bysbørn, ſom juſt vare komne fra ***p3**. Diſſe, ſom ſamme Dag vare ankomne, og endnu vare trætte af Reiſen, foreslog tidlig, at ſynge Aſſkeedsviſen. Nei! ſvarte Bermer: det er ſidſte Aſten, vi ſidde ſammen med vor Melnef, den vil vi gjøre ſaa lang, vi kan; og oven paa Aſſkeedsviſen ſmager mig ikke en Draabe.” Han trak den ogſaa ud, ſaa længe han kunde; men endelig maatte den ſynges. I det de vilde begynde den, tog Melnef Klædet af en tildækket Tallerken, der ſtod paa Bordet, og bad dem lade den gaae omkring; paa den laae et Aſtryk af hans Silhouette til hver af hans Gæſter, og en Dødtkridstegning af ham til Bermer; han vilde have talt, men han var ikke i Stand til at ſige andet, end: Juſter paa mig, og denne Aſten. Nu ſang de den ſkønne: Traurig ſehen wir uns an. Og maaskee er denne rørende Aſſkeedſſang, ſiden ſin første Indvielfes Aſten aldrig

bleven ledsaget af flere og hedere Taare. Nu stod man fra Bordet, og vilde tage Afsked; Værn! vi see ham jo alle i Morgen! sagde Bermer, reev Melnek saa godt som ud fra deres Favntag og Haandtryk, og gif nu hiem med ham for at ryge den sidste Pibe Tobak. Men neppe var han paa sit Kammer, før de alle, forøgede med en stor Flok, der havde oppebiet dem paa Kaffehuset, kom under Sichelmanns Anførsel at bringe Melnek det høitideligste Hoch, der i lang Tid var hørt paa Universitetet. Dette nye Beviis paa deres Hengivenhed rørte Melnek ubeskrivelig, da det var ham uventet. Det var strengelig forbuden der paa Universitetet at bringe nogen et Hoch uden Rectors Tilladelse, og denne vidste han, de ikke havde. Imidlertid var dog hans Yndest hos Universitetets Foresatte saa stor, at der aldrig blev ymtet derom. Som han kom ned, og vilde takke sine Venner, vare de alle adspredde, og fra alle Kanter lød ham, i Morgen, i Morgen! imøde. Klokken halv fiire gif Bermer endelig fra ham. Jeg siger Dig ikke Farvel, sagde han, vi sees jo i Morgen." "Jo Bermer! sagde Melnek: lad mig sige Dig Farvel nu; saadan kan

kan jeg ikke sige Dig det i Morgen!" hang om denne retskafnes Hals, deres Taare blandedes, endelig rev Vermer sig ud af hans Arme, skyndte sig ud af Døren, og lukkede den efter sig, for at betegne Melnek, han ikke maatte følge ham. Melnek løb nu til Vinduet; det var for mørkt til at see Vermer, men han hørte ham slaa Gadedøren i, fik endnu et graadvalt Farvel fra ham, og sendte ham et igien; nød Skilsmisens bittre Bæger til den sidste Draabe, ved at lytte giennem Natens Stilhed efter sin bortilende Vens kiædte Skridt; men snart forsvandt ogsaa denne Lyd, og nu sandt Melnek sig da fuldkommen eene, og brast ud i en Strøm af Taare; indtil han endelig modig fastede sig paa sin Seng. I sine senere ulykkelige venneløse Dage gienkaldte Melnek sig tit denne Aften, gienkaldte sig Vermer, tog sin Stammebog frem, for at betragte hans Silhouette, der var klæbet deri, og de to Linier, han af sit Hjertes Fylde havde skrevet derunder:

Tag det til Pant, at Venstabs Baand
Skal ei før Hjertet briste.

Saa tungt det end var ham, at han havde saadanne Venner, da han mindst havde dem nødig,

og nu var saa skrækkelig eene paa Jorden, var det ham dog en Trøst, at kunde overtyde sig selv, at hans Hjerte var hverken usikkert eller uværdigt til Venskab.

Hvorledes han næste Dag undgik Fornæfelsen af sine smertelige Afstøder, have mine Læsere i foregaaende Fortælling erfaret. Mine Læserinder sidde derimod uden Tvivl i fuld Forventning, om der ikke skulde være noget andet, der gjorde Melnef det saa tungt at forlade ****ng****, og om Elskov ikke skulde have nogen Deel i de Taare, han fældte. Vist nok maae det forekomme dem underligt, at et Hjerte, der var saa aabent for alle Bølgelser, skulde være ugiennemtrængeligt for den meest giennemtrængende af dem alle; men det var heller hverken hans Hjertes, eller Elskovens Skyld; han var virkelig skabt til at elske, og elske med samme Hæstighed, med samme fuldkomne Opoffrelse, der ledsagede ham overalt, men deels er ****ng*** ikke synderlig riigt paa elskværdige Skønne, deels havde Melnef levet i særdeles Graastand fra de enkelte saa, der vare. At stryge Gaderne om Søndagen med Kaarde og Chapeaubas for at tiltrygle sig Udgang i de saa Familier, der fandtes, havde Mel-

Melnek i Liebners Tiid ikke Stunder til, og i Berniers en fuldkommen Afstøje for; og om end Melnek daglig var kommen i Selskab med alle ***ng**ns Skionne, var det dog sikkerlig neppe falden ham ind at nærme sig til nogen af dem. Det blye Væsen, han ved sin eensomme Opdragelse havde faaet, havde han vel i Skolen og paa Universitetet temmelig aflagt i Mandfolke-Umgang; men det faldt dobbelt over ham, saasnuart han var i Selskab med Fruentimmer. Ogsaa var han sig selv bevidst, at han neppe kunde gjøre Lykke hos dette Køn, hvor Skallen saa tit gælder meget mere end Kiærnen; thi hvorvel han i ingen Maade havde nogen legemlig Lyde, eller var egentlig ildeskabt, tog hans Udvortes sig dog meget maadelig ud ved Siden af de mangfoldige Udorisser, ***ng**vrimler af; især savnede han, uagtet han i de fleste Lægemsøvelser havde bragt det til temmelig Færdighed, aldeles den Tække, hans Barndoms siddende Opdragelse havde berøvet ham, og som i Almindelighed endnu behager mere end Skionhed. Men uagtet hans Time at elske i ***ng** ikke var kommen, eller lettelig kunde komme, gjældte det

det dog ogsaa om Melnek, hvad Fernes Digter
skrev under Amors Støtte:

Erkend, i hvo du est, din Herre her!

Det har han været, bliver, eller er.

Den Tid var ikke langt borte, da Melnek skulde
elste; Skæbnens Galdebægger var ikke bleven ham
beedst nok, hvis ikke uhyggelig Elskov ogsaa havde
gydet sin Draabe Malurt deri. Dog om alt dette
i følgende Bind, hvor Melneks øvrige Skæbner
skulle fortælles.

Wenn diese Flammen in's Vaterland schlagen, dann
stehe fest, Doria!

Schillers Fiesko.

